

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

SCHOOLLOOPBANEN VAN NIEUWKOMERS

April 2022

1	Inleiding	3
2	Databronnen en definities	4
2.1	Databronnen.....	4
2.1.1	<i>Inschrijvingen bao, (v)so en vo.....</i>	4
2.1.2	<i>CBS microdata</i>	4
2.2	Definities	4
2.2.1	<i>Leerlingkenmerken</i>	4
2.2.2	<i>Achtergrondkenmerken.....</i>	4
2.2.3	<i>Groepskenmerken</i>	5
2.2.4	<i>Schoolloopbaankenmerken.....</i>	6
3	Methoden	9
3.1	Methoden	9
3.2	Rapportage resultaten.....	10
4	Basisschool.....	12
4.1	Beschrijvende statistieken.....	12
4.2	Resultaten uitstroom en schoolloopbaan tijdens basisschool.....	15
4.3	Resultaten adviezen in de overgang van de basisschool naar middelbare school.....	28
5	Middelbare school.....	41
5.1	Beschrijvende statistieken.....	41
5.2	Resultaten plaatsing in het vo.....	43
5.3	Resultaten uitstroom en schoolloopbaan tijdens vo	50
6	Overgang middelbare school naar vervolgonderwijs.....	61
6.1	Beschrijvende statistieken.....	61
6.2	Resultaten overgang middelbare school naar vervolgonderwijs.....	63
7	Appendix.....	73
7.1	Basisschool.....	73
7.2	Middelbare school.....	77
7.3	Overgang middelbare school naar vervolgonderwijs	81

1 Inleiding

Dit is het technische rapport dat ten grondslag ligt aan het rapport schoolloopbanen van nieuwkomers in het basisonderwijs (bao), voortgezet onderwijs (vo) en vervolgonderwijs. In het technisch rapport staat de volgende onderzoeksvraag centraal:

Hoe verlopen de schoolloopbanen van nieuwkomers in vergelijking met een qua achtergrondkenmerken (geslacht, opleiding ouders (leerlinggewicht), woonachtig in armoedeprobleemcumulatiegebied (APCG)) vergelijkbare groep niet-nieuwkomers?

De centrale onderzoeksvraag wordt beantwoord aan de hand van de volgende deelvragen:

1. Hoe verloopt de basisschooltijd van nieuwkomers vergeleken met niet-nieuwkomers?
2. Hoe verloopt de overgang van de basisschool naar de middelbare school van nieuwkomers vergeleken met niet-nieuwkomers?
3. Hoe verloopt de middelbare schooltijd van nieuwkomers vergeleken met niet-nieuwkomers?
4. Hoe verloopt de overgang van de middelbare school naar vervolgonderwijs voor nieuwkomers vergeleken met niet-nieuwkomers?
5. In hoeverre zijn er bij de bovenstaande vragen verschillen tussen groepen nieuwkomers (migratiereden, land van herkomst, wel/niet starten in een nieuwkomersvoorziening, leeftijd van aankomst in Nederland)?

In ons onderzoek houden we rekening met verschillen in achtergrondkenmerken (geslacht, opleiding ouders (leerlinggewicht), woonachtig in APCG) tussen nieuwkomers en niet-nieuwkomers. In de vergelijking tussen verschillende groepen nieuwkomers houden we ook rekening met groepskenmerken (land van herkomst, aankomstjaar, migratiereden, start in een nieuwkomersvoorziening, leeftijd bij aankomst).

2 Databronnen en definities

2.1 Databronnen

2.1.1 *Inschrijvingen bao, (v)so en vo*

De bestanden van het Basisregister Onderwijs (BRON) bevatten onderwijsregistraties zoals door DUO verkregen van de scholen/instellingen en geleverd aan de Inspectie van het Onderwijs. De BRON-bestanden bevatten op leerlingniveau onder andere gegevens over de inschrijving (leerjaar, onderwijssoort, niveau) op de school, het bevoegd gezag en achtergrondkenmerken (geslacht, land van herkomst) van de leerling. Daarnaast bevatten de BRON-bestanden voor het bao eindtoetsgegevens en schooladviezen en voor het vo resultaten van het eindexamen.

2.1.2 *CBS microdata*

Ter aanvulling van de BRON-bestanden wordt gebruik gemaakt van de microdata van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), die in de remote access (RA) omgeving op leerlingniveau kan worden gekoppeld. De gegevens die afkomstig zijn van het CBS zijn juridische ouders van de leerlingen/studenten (KINDOUDERTAB) en de migratiereden van beide ouders (MIGMOTIEFBUS). De gegevens worden op leerlingniveau gekoppeld aan de inschrijvingsgegevens.

2.2 Definities

2.2.1 *Leerlingkenmerken*

Nieuwkomer

Een nieuwkomer in het Nederlandse onderwijssysteem wordt gedefinieerd als een leerling die zelf niet in Nederland is geboren en waarvan beide ouders ook niet in Nederland zijn geboren en die Nederland na aankomst niet weer heeft verlaten. Deze groep nieuwkomers wordt ook wel de "eerste generatie" nieuwkomers genoemd, doordat zij zelf niet in Nederland zijn geboren.

2.2.2 *Achtergrondkenmerken*

Geslacht

Het geslacht van de leerling is weergegeven als een jongen of een meisje.

Opleiding ouders

Het hoogst behaalde opleidingsniveau van de juridische ouders van de leerling, ingedeeld in vijf categorieën: opleiding onbekend, maximaal een mbo 2 opleiding, een mbo 3 of mbo 4 opleiding, hbo bachelor & associate degree en wo & hbo master.

Leerlinggewicht

Leerlinggewicht is een oude bekostigingssystematiek die voor 1 augustus 2019 werd gebruikt voor de berekening van extra middelen voor onderwijsachterstanden. Het leerlinggewicht wordt toegekend op basis van het opleidingsniveau van de ouders en bepaalt of een school extra middelen krijgt. Er worden drie gewichten toegekend. 'Leerling krijgt geen gewicht op basis van het opleidingsniveau van de ouders (0.00)', 'Ouder(s) hebben maximaal een opleiding in lbo/vbo, praktijkonderwijs of vmbo basis- of kaderberoepsgerichte leerweg (0.30)' en 'Minimaal één van de ouders heeft maximaal een opleiding in het basisonderwijs of (v)so-zmlk, de andere

ouder heeft maximaal een opleiding in lbo/vbo, praktijkonderwijs of vmbo basis- of kaderberoepsgerichte leerweg (1.20)'.

Armoedeprobleemcumulatiegebied (APCG)

Een armoedeprobleemcumulatiegebied is een postcodegebied waarin zowel het percentage huishoudens met lage inkomens, als het percentage huishoudens met een uitkering én het percentage niet-westerse allochtonen hoger ligt dan 80% van alle postcodegebieden in Nederland. Voor elke leerling is het percentage van het aantal jaren van de verschillende schoolloopbanen dat diegene in een APCG woonachtig is berekend.

2.2.3

Groepskenmerken

Land van herkomst

Het land waarin de leerling is geboren. In de verschillende analyses naar groepskenmerken worden alleen de landen van herkomst waar meer dan 500 leerlingen zijn geboren apart meegenomen.

Migratiereden

De reden van een persoon om zich in Nederland te vestigen volgens de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND). Voor personen uit niet-EU landen kan onderscheid gemaakt worden voor migratiemotief tussen asielmigratie, gezinshereniging, gezinsvorming, kennismigratie, en overige arbeidsmigratie en voor personen uit de EU voor arbeid, studie en overig. Migratiereden is gedefinieerd als asielmigratie wanneer één of beide ouders als migratiemotief asielmigratie (niet-EU), gezinshereniging (niet-EU) of gezinsvorming (niet-EU) hebben, als arbeidsmigratie wanneer één of beide ouders als migratiemotief kennismigratie (niet-EU), overige arbeidsmigratie (niet-EU) en arbeid (EU) en als overige en onbekend wanneer beide ouders geen van deze migratiemotieven hebben.

Start op een nieuwkomersvoorziening

De Inspectie van het Onderwijs hanteert verschillende criteria voor een aantal types nieuwkomersvoorzieningen:

- Type 1: De school is verbonden aan een asielzoekerscentrum (AZC) en bevindt zich op het terrein van of in de nabije omgeving van het AZC.
- Type 2: De school verzorgt uitsluitend onderwijs aan nieuwkomers, functioneert zelfstandig, maar kan wel gekoppeld zijn aan een 'moederschool' en bestaat minimaal twee jaar.
- Type 3: Op deze basisscholen zijn één of twee klassen voor nieuwkomers. Dit zijn aparte klassen waarin uitsluitend nieuwkomers zitten, die zijn gericht op het leren van de Nederlandse taal en die één of meer dagen per week onderwijs voor nieuwkomers verzorgen.
- Type 4: Op deze basisscholen zijn nieuwkomers geïntegreerd in reguliere klassen.

Leerlingen staan in BRON in het algemeen ingeschreven op de hoofdvestiging van een school en niet op de nieuwkomersvoorziening, wat het in veel gevallen niet mogelijk maakt om op basis van de inschrijving te bepalen of een nieuwkomer op een type 1 of 2 is gestart. We doen de aanname dat, als leerlingen op een school staan ingeschreven waar een nieuwkomersvoorziening type 1 onder valt, dat de leerling daar gestart is. En als leerlingen op een school staan ingeschreven met een type 2, doen we de aanname dat de leerling op de nieuwkomersvoorziening is gestart als hij/zij in groep 3 of hoger in het onderwijs is ingestroomd.

Aankomstjaar

Het jaar dat de leerling zich in Nederland heeft gevestigd.

Leeftijd bij aankomst

De leeftijd van de leerling bij aankomst in Nederland.

2.2.4

Schoolloopbaankenmerken

Inschrijfjaar

Het kalenderjaar waarin op teldatum 1 oktober unieke (hoofd)inschrijvingen worden geteld.

Instroomjaar

Het leerjaar waar een nieuwkomer is ingestroomd in het basis- of middelbaar onderwijs.

Klas overgedaan en overgeslagen

Een leerling heeft een klas overgedaan wanneer op een moment in de schoolloopbaan gedurende het bao of vo hij/zij in jaar t in geschreven staat voor een leerjaar en in leerjaar t+1 staat ingeschreven voor hetzelfde leerjaar. In het vo is dit onafhankelijk van het niveau waarop een leerling staat ingeschreven. Bij het bepalen of een leerling een klas heeft overgedaan worden de examenjaren (vmbo: 4, havo: 5 en vwo: 6) niet meegenomen. Een leerling heeft een klas overgeslagen op het moment dat hij/zij in jaar t ingeschreven staat voor een leerjaar en in leerjaar t+1 ingeschreven staat voor een hoger leerjaar dan het volgende leerjaar. Bij deze uitkomstmaten moet worden vermeld dat, bij leerlingen die instromen in nieuwkomersvoorziening type 1 t/m 3 of een internationale schakelklas, de registratie van leerjaar mogelijk niet betrouwbaar is.

Schoolwissel

Een leerling is van school gewisseld op het moment dat hij/zij op minstens twee verschillende scholen (brin en/of vestiging) stond ingeschreven gedurende de schoolloopbaan in het bao of vo.

Versnelling en vertraging

Een leerling doet gemiddeld acht jaar over de basisschool. Een leerling wordt als vertraagd beschouwd als deze op 1 oktober in groep 8 aangekomen, 12 jaar of ouder is. In dat geval zal een leerling ruim meer dan 8 jaar over de basisschool doen, wat inhoudt dat deze leerling op latere leeftijd (13 of 14 jaar) de basisschool verlaat. Vertraging kan betekenen dat een leerling een klas heeft overgedaan. In het geval van nieuwkomers kan vertraging ook betekenen dat een nieuwkomer is ingestroomd in een lager leerjaar dat bij de leeftijd past of een extra jaar of langer onderwijs in een taalklas of nieuwkomersvoorziening heeft gevolgd. Een leerling is versneld als deze op 1 oktober in groep 8 10 jaar of jonger is. Deze leerling zal (hoogstwaarschijnlijk) uitstromen op het moment dat hij of zij 11 jaar of jonger is. Voor het vo zijn deze uitkomstmaten niet beschikbaar.

Uitstroom

Een leerling is uitgestroomd wanneer op een moment in de schoolloopbaan gedurende het bao of vo hij/zij in jaar t in geschreven staat voor het bao of vo en in leerjaar t+1 staat ingeschreven voor het speciaal basisonderwijs/speciaal onderwijs of het praktijkonderwijs/voortgezet speciaal onderwijs. Hierbij worden leerlingen die bijvoorbeeld zijn verhuisd naar het buitenland of zijn overleden uitgesloten.

Toetsadvies

Leerlingen maken aan het einde van de basisschoolperiode een eindtoets. Aan elke eindtoetsscore is door de toetsaanbieders een schooladvies voor het vo gekoppeld.

Leerkrachtadvies

Dit is het schooladvies dat basisschoolleerlingen krijgen, voordat de uitslag van de eindtoets bekend is.

Definitief advies

Dit is het schooladvies van basisschoolleerlingen na een eventuele herziening als gevolg van de toetsuitslag. Het is dus het advies waarmee leerlingen het vo instromen.

Numerieke adviezen

Het toetsadvies, het leerkrachtadvies en het definitief advies zijn omgezet naar een continue schaal (0 = VSO, 1 = Pro, 1.5 = Pro/Vmbo-b, 2 = Vmbo-b, 2.5 = Vmbo-b/Vmbo-k, 3 = Vmbo-k, 3.5 = Vmbo-k/Vmbo-gt, 4 = Vmbo-gt, 4.5 = Vmbo-gt/Havo, 5 = Havo, 5.5 = Havo/Vwo, 6 = Vwo).

Herzien advies

Wanneer het toetsadvies hoger is dan het initiële schooladvies, heeft een leerling recht op heroverweging van dit advies. In de BRON-bestanden staat geregistreerd of een advies ook daadwerkelijk is herzien naar aanleiding van de heroverweging.

Leerkrachtadvies t.o.v. toetsadvies

Er wordt bepaald hoe het toetsadvies van de leerling zich verhoudt tot het leerkrachtadvies. Er worden drie categorieën onderscheiden: een half/heel niveau lager, gelijk en een half/heel niveau hoger.

Plaatsing in leerjaar t.o.v. definitief advies

De eerste keer dat een leerling in leerjaar 3 zit, wordt bepaald hoe de leerling geplaatst is ten opzichte van het definitieve basisschooladvies. Bij een enkelvoudig advies kan een leerling geplaatst worden onder het niveau van het advies, op het niveau van het advies of boven het niveau van het advies. Bij een meervoudig advies is plaatsing op het niveau niet mogelijk, maar kan een leerling geplaatst worden op het laagste niveau van een dubbel advies of op het hoogste niveau van een dubbel advies. Hier worden drie categorieën onderscheiden: plaatsing onder advies, plaatsing op advies en plaatsing boven advies. Wanneer een leerling een dubbel advies heeft gekregen dan is deze leerling op advies geplaatst wanneer hij/zij op één van de geadviseerde niveaus onderwijs volgt in leerjaar 3.

Examenuitslag

Examenuitslag wordt weergegeven als geslaagd (met of zonder cum laude) of gezakt.

Niveau examen t.o.v. definitief advies

Er wordt bepaald hoe het niveau van het eerst gedane examen zich verhoudt tot het definitieve advies op de basisschool. Er worden drie categorieën onderscheiden: een half/heel niveau lager, gelijk en een half/heel niveau hoger.

(Niet) gestart met vervolgonderwijs

Er wordt gekeken of leerlingen die geslaagd zijn voor hun examen (op het vmbo, havo of vwo) één jaar later zijn gestart met een vorm van vervolgonderwijs in het vo (op een hoger niveau), mbo of ho.

Vervolgonderwijs t.o.v. niveau eindexamen

Voor leerlingen die gestart zijn met vervolgonderwijs wordt bepaald hoe het niveau van het vervolgonderwijs zich verhoudt tot het niveau van het behaalde eindexamen. Er worden drie categorieën onderscheiden: onder niveau, op niveau en boven niveau. Leerlingen die vallen binnen de laatste categorie zijn leerlingen die hun eindexamen op vmbo-niveau hebben behaald.

3 Methoden

3.1 Methoden

We maken gebruik van verschillende groepen leerlingen om de schoolloopbanen van nieuwkomers in kaart te brengen. Er zijn namelijk geen leerlingen waarvoor data beschikbaar zijn over hun gehele schoolloopbaan. Dit komt omdat data over inschrijvingen in het onderwijs pas betrouwbaar beschikbaar zijn vanaf 2010 (bao) of 2005 (vo). We maken voor het onderzoek daarom gebruik van verschillende groepen waarbij we steeds naar een deel van hun schoolloopbaan kijken. We kijken terug op de schoolloopbanen van de leerlingen die een bepaald leerjaar hebben bereikt (basisschool en middelbare school) of vooruit naar de schoolloopbanen van leerlingen die geslaagd zijn in het voortgezet onderwijs (vervolgonderwijs).

- basisschool: alle leerlingen die tussen 2010 en 2020 zijn gestart in het basisonderwijs en die in 2015 of later een inschrijving hebben in leerjaar 8 van het basisonderwijs of op 12 t/m 14-jarige leeftijd een inschrijving in het speciaal onderwijs
- middelbare school: alle leerlingen die tussen 2005 en 2020 zijn gestart in het voortgezet onderwijs en die in 2007 (vmbo), 2008 (havo) of 2009 (vwo) of later een inschrijving hebben in het examenjaar (vmbo: 4, havo: 5 en vwo: 6) van het voortgezet onderwijs of op 14 t/m 20-jarige leeftijd een inschrijving in het speciaal voortgezet onderwijs
- vervolgonderwijs: alle leerlingen die tussen 2009 en 2020 geslaagd zijn voor hun eindexamen op het voortgezet onderwijs (vmbo, havo of vwo)

We beschrijven de geobserveerde verschillen tussen nieuwkomers en niet-nieuwkomers voor de onderzochte loopbaan kenmerken met beschrijvende statistieken, zoals het percentage nieuwkomers en niet-nieuwkomers dat een keer is blijven zitten in het vo.

Voor het toetsen van verschillen tussen nieuwkomers en niet-nieuwkomers schatten we vervolgens voor elk schoolloopbaan kenmerk een ordinary least square (OLS) regressiemodel en een logistisch regressiemodel. De bijbehorende regressievergelijking is de volgende:

$$Y_i = \beta_{int} + \beta_{nk} * X_{nk,i} + \beta_k * X_{k,i} + \varepsilon_i$$

In deze vergelijking is Y_i een kenmerk van de schoolloopbaan, nk_i een dummie die de waarde 1 heeft als het nieuwkomer betreft en een 0 als het geen nieuwkomer betreft, en is $X_{k,i}$ een set achtergrondkenmerken (geslacht, leerlinggewicht (bao) en woonachtig in apcg (vo en vervolgonderwijs)).

De regressiecoëfficiënt behorende bij de dummie voor nieuwkomers is het geschatte verschil tussen nieuwkomers en niet-nieuwkomers voor een schoolloopbaan kenmerk wanneer rekening wordt gehouden met een aantal achtergrondkenmerken. Een significante regressiecoëfficiënt geeft aan dat een verschil in geobserveerde percentages groter is dan verwacht op basis van kans. De verschillen in achtergrondkenmerken tussen nieuwkomers en niet-nieuwkomers kunnen geen verklaring zijn voor de gevonden verschillen. Op basis van de regressiemodellen berekenen we daarnaast estimated marginal means voor nieuwkomers en niet-

nieuwkomers. Dit zijn de gemiddeldes op een schoolloopbaankenmerk apart berekend voor nieuwkomers en niet-nieuwkomer, gecorrigeerd voor alle andere meegenomen achtergrondkenmerken. In het geval van een continue kenmerk wordt het gemiddelde genomen en in het geval van een categorische kenmerk wordt de referentiecategorie gebruikt. Op deze manier geven we een indicatie van de verschillen tussen nieuwkomers en niet-nieuwkomers, rekening houdend met verschillen in achtergrondkenmerken.

Voor het toetsen van verschillen tussen verschillende groepen nieuwkomers schatten we voor elk schoolloopbaankenmerk een ordinary least square (OLS) regressiemodel en een (ordinaal) logistisch regressiemodel. De bijbehorende regressievergelijking is de volgende:

$$Y_i = \beta_{int} + \beta_g * X_{g,i} + \beta_k * X_{k,i} + \varepsilon_i$$

In deze vergelijking is Y_i een kenmerk van de schoolloopbaan, is $X_{g,i}$ een set dummies die aangeeft tot welke groep een nieuwkomer behoort op verschillende groepskenmerken (land van herkomst, migratiereden, start op een nieuwkomersvoorziening (bao) en leeftijd bij aankomst) en is $X_{k,i}$ een set achtergrondkenmerken (geslacht, leerlinggewicht (bao) en woonachtig in apcg (vo en vervolgonderwijs)).

Op basis van de regressiemodellen berekenen we daarnaast estimated marginal means voor de verschillende groepen nieuwkomers (bijvoorbeeld migratiemotief). Dit zijn de gemiddeldes op een schoolloopbaankenmerk apart voor de verschillende migratiemotieven, gecorrigeerd voor alle andere meegenomen achtergrond- en groepskenmerken. In het geval van een continu kenmerk wordt het gemiddelde genomen en in het geval van een categorische kenmerk wordt de referentiecategorie gebruikt. Op deze manier geven we een indicatie van de verschillen tussen nieuwkomers met een asielmigratie, arbeidsmigratie en overige/onbekende migratie, rekening houdend met verschillen in - en groepskenmerken. Met behulp van paarsgewijze vergelijkingen (contrast) van de estimated marginal means worden vervolgens de verschillen tussen de groepen nieuwkomers getoetst.

Om rekening te houden met het feit dat leerlingen op dezelfde school niet onafhankelijk van elkaar zijn gebruiken we voor alle regressieanalyses multilevel modellen met een random effect op het niveau van de BRIN-vestiging waar de leerling het meeste aantal jaren onderwijs heeft gevolgd voor de betreffende schoolloopbaan.

Omdat we een groot aantal statistische tests uitvoeren, is de kans op een Type I-fout vergroot. Om hiervoor te corrigeren hanteren we een alpha van 0.001.

3.2 Rapportage resultaten

In de tabellen van hoofdstuk 4 t/m 6 staan steeds de resultaten van de regressieanalyses waarin het verschil tussen nieuwkomers en niet-nieuwkomers voor de verschillende schoolloopbaankenmerken wordt getoetst. De tabellen laten de regressiecoëfficiënten en de bijbehorende p-waardes zien en de aantallen leerlingen waarop de analyses zijn gebaseerd. De nul-waarden bij de p-waardes zijn niet daadwerkelijk nul, maar afgerond op drie decimalen nul. In deze analyses houden we rekening met verschillen tussen deze groepen wat betreft een aantal achtergrondkenmerken: geslacht, leerlinggewicht (bao) en aantal jaren woonachtig in een APCG (vo en vo-vervolgonderwijs). Significante verschillen in de

schoolloopbaankenmerken tussen de groepen nieuwkomers en niet-nieuwkomers kunnen hierdoor niet worden verklaard door verschillen tussen de groepen in deze achtergrondkenmerken. De coëfficiënten van de achtergrondkenmerken op de verschillende loopbaankenmerken worden steeds weergegeven in de tabellen. Voor de binaire uitkomstenmaten zijn alle regressiemodellen zowel geschat met ordinary least squares als met logistische regressiemodellen. De uitkomsten van deze analyses zijn wat betreft de conclusies over of er een verschil is tussen nieuwkomers en niet-nieuwkomers op een enkel model na gelijk en worden in dit technisch rapport verder niet gerapporteerd. Hoofdstuk 7 bevat regressietabellen met de resultaten van de aanvullende analyses voor niet-nieuwkomers in vergelijking met verschillende groepen nieuwkomers, zoals beschreven in paragraaf 3.1. In deze regressietabellen zijn regressiecoëfficiënten, de bijbehorende p-waardes en de aantallen leerlingen waarop de analyses zijn gebaseerd weergegeven.

In de figuren van hoofdstuk 4 t/m 6 worden voor de verschillende schoolloopbaankenmerken steeds de geobserveerde percentages voor nieuwkomers en niet-nieuwkomers weergegeven (gekleurde bars). Daarnaast worden via de estimated means ook de geschatte percentages (zwarte punt) en de omliggende 95% betrouwbaarheidsintervallen van de schoolloopbaankenmerken voor de twee groepen leerlingen weergegeven. De estimated means zijn gebaseerd op regressiemodellen, waarbij gecorrigeerd is voor de hierboven genoemde achtergrondkenmerken. Bij het vergelijken van de geobserveerde en geschatte percentages in de figuren is te zien dat de verschillen tussen nieuwkomers en niet-nieuwkomers soms groter en soms kleiner zijn, wanneer rekening wordt gehouden met de achtergrondkenmerken van leerlingen. In een aantal figuren ontbreken voor sommige uitkomstmaten gegevens voor bepaalde groepen nieuwkomers in verband met de de privacywetgeving van het CBS (te kleine N).

4 Basisschool

4.1 Beschrijvende statistieken

Tabel 4.1 laat verschillen zien tussen achtergrondkenmerken van nieuwkomers en niet-nieuwkomers die tussen 2010 en 2020 zijn gestart in het basisonderwijs en die in 2015 of later een inschrijving hebben in leerjaar 8 van het basisonderwijs of op 12 t/m 14-jarige leeftijd een inschrijving in het speciaal onderwijs. In die periode zijn er 21.928 nieuwkomers volgens de definitie die wij aanhouden: leerlingen die zelf niet in Nederland zijn geboren, waarvan beide ouders niet in Nederland zijn geboren en die Nederland na aankomst niet weer hebben verlaten. De achtergrondkenmerken van nieuwkomers (bijv. vaakst voorkomende land van herkomst) kunnen verschillen over de jaren heen. Wat betreft leerlinggewicht valt op dat nieuwkomers vaker een leerlinggewicht van 0.30 of 1.20 hebben (39,8%) dan niet-nieuwkomers (8,9%). Ouders van nieuwkomers hebben vaker mbo 2 als hoogste opleidingsniveau (37,3%) dan ouders van leerlingen die geen nieuwkomer zijn (14,9%). Voor bijna de helft van de nieuwkomers (46,7%) is het opleidingsniveau van de ouders onbekend. Dit is niet onverwacht, aangezien de bij CBS beschikbare data over opleiding voornamelijk is gebaseerd op in het Nederlandse onderwijssysteem behaalde diploma's. Daarnaast woonden nieuwkomers gemiddeld 35,8% van het totaal aantal jaren dat ze op het basisonderwijs zaten in een APCG, tegenover 18,4% bij niet-nieuwkomers.

Tabel 4.1: Achtergrondkenmerken nieuwkomers en niet-nieuwkomers (met inschrijving in leerjaar 8)

		geen nieuwkomer		nieuwkomer	
		%	n	%	n
geslacht	jongen	50,2	347.136	50,8	11.148
	meisje	49,8	344.794	49,2	10.780
opleiding ouders (leerlinggewicht)	laag	8,9	61.622	39,8	8.730
	midden/hoog	91,1	630.214	54,0	11.834
	onbekend	0,0	94	6,2	1.364
opleiding ouders	max. mbo 2	14,9	103.101	37,3	7.867
	mbo 3-4	25,7	177.681	7,7	1.622
	hbo ad/ba	26,3	181.648	3,9	814
	wo ba/ma & hbo ma	20,1	139.328	4,5	954
	opleiding onbekend	13,0	90.122	46,7	9.858

Uit Tabel 4.2 komt naar voren dat nieuwkomers het vaakst afkomstig zijn uit Syrië (27,0%), gevolgd door Polen (11,9%) en Somalië (6,7%). Bij aankomst in Nederland was de meerderheid van de nieuwkomers tussen de 6 en 10 jaar oud. De meerderheid van de nieuwkomers (76,2%) is gestart in nieuwkomersvoorziening type 3 of 4, wat inhoudt dat ze op een (reguliere) basisschool onderwijs volgden; in een aparte taalklas of geïntegreerd in de klas. Tot slot is meer dan de helft (54,8%) van de ouders van de nieuwkomers gemigreerd om asielredenen, de rest vanwege arbeid (22,3%) of een overige of onbekende reden (22,9%).

Tabel 4.2: Achtergrondkenmerken nieuwkomers (met inschrijving in leerjaar 8)

		nieuwkomer	
		%	n
land van herkomst	Bulgarije	3,0	661
	Eritrea	4,2	925
	Irak	2,8	610
	Polen	11,9	2.612
	Somalië	6,7	1.470
	Spanje	2,6	568
	Syrië	27,0	5.929
	Overig	41,7	9.153
aankomstjaar	2010	8,8	1.936
	2011	9,5	2.090
	2012	7,9	1.741
	2013	10,7	2.347
	2014	11,8	2.583
	2015	15,7	3.444
	2016	14,6	3.212
	2017	11,4	2.500
	2018	5,4	1.193
	2019	3,2	697
	2020	0,8	185
leeftijd bij aankomst	< 4	11,1	2.433
	4	7,7	1.687
	5	8,2	1.800
	6	10,0	2.189
	7	11,9	2.613
	8	13,7	3.007
	9	14,7	3.214
	10	13,2	2.901
	> 10	9,5	2.084
instroom in leerjaar basisschool	1	24,5	5.375
	2	11,7	2.556
	3	14,5	3.176
	4	11,1	2.424
	5	11,6	2.535
	6	10,8	2.375
	7	9,1	1.991
	8	6,8	1.496
start op nieuwkomersvoorziening	type 1	9,0	1.787
	type 2	14,8	2.945
	type 3/4	76,2	15.120
migratiereden	arbeid	22,3	4.894
	asiel	54,8	12.018
	overig en onbekend	22,9	5.016

In Tabel 4.3 zijn achtergrondkenmerken van nieuwkomers uitgesplitst naar migratiereden (asiel, arbeid, overig en onbekend). Van nieuwkomers met een asielachtergrond hebben de ouders vaker een laag opleidingsniveau en ligt de leeftijd bij aankomst in Nederland gemiddeld hoger. Daarnaast stromen deze leerlingen vaker in een hoger leerjaar in ten opzichte van de andere twee groepen nieuwkomers. Zo stroomde bij nieuwkomers met een asielachtergrond 59,9% halverwege de basisschoolleeftijd of later (8 jaar of ouder) in het Nederlandse onderwijs in, tegenover 40,9% bij kinderen van arbeidsmigranten. Mogelijk komt dit door hun hogere leeftijd bij aankomst. Ook starten nieuwkomers waarvan de ouders zijn gemigreerd om asielredenen vaker in nieuwkomersvoorziening type 1 (14,8%)

ten opzichte van nieuwkomers waarvan de ouders zijn gemigreerd om arbeidsredenen (1,3%) of overige en onbekende redenen (2,7%). Het valt op dat het grootste deel van de leerlingen met een asielachtergrond start op een type 2 of type 3/4. Zij beginnen niet op een AZC-school. Uit de data weten we dat een deel van deze leerlingen als nareiziger in het kader van gezinshereniging naar Nederland komt: zij verblijven niet of zeer kort in een AZC.

Tabel 4.3: Achtergrondkenmerken nieuwkomers (met inschrijving in leerjaar 8), per migratiereden

		arbeid		asiel		overig en onbekend	
		%	n	%	n	%	n
geslacht	jongen	50,9	2.489	51,0	6.131	50,4	2.528
	meisje	49,1	2.405	49,0	5.887	49,6	2.488
opleiding ouders (leerlinggewicht)	laag	21,0	1.026	50,6	6.081	32,4	1.623
	midden/hoog	71,6	3.502	44,2	5.316	60,1	3.016
	onbekend	7,5	366	5,2	621	7,5	377
aankomstjaar	2010	9,8	478	6,9	825	12,6	633
	2011	13,0	638	6,2	746	14,1	706
	2012	12,1	592	4,3	514	12,7	635
	2013	12,3	604	9,2	1.111	12,6	632
	2014	11,9	580	12,1	1.459	10,8	544
	2015	11,2	546	20,1	2.416	9,6	482
	2016	9,4	462	18,8	2.262	9,7	488
	2017	9,4	461	14,1	1.690	7,0	349
	2018	6,6	322	4,9	594	5,5	277
	2019	3,8	184	2,6	315	3,9	198
	2020	0,6	27	0,7	86	1,4	72
leeftijd bij aankomst	< 4	16,3	797	6,6	797	16,7	839
	4	10,1	494	5,2	619	11,4	574
	5	10,2	499	6,5	778	10,4	523
	6	11,9	580	8,9	1.074	10,7	535
	7	10,7	523	12,9	1.549	10,8	541
	8	10,5	512	16,4	1.975	10,4	520
	9	11,8	579	17,5	2.105	10,6	530
	10	11,3	554	15,3	1.836	10,2	511
	> 10	7,3	356	10,7	1.285	8,8	443
instroom in leerjaar basisschool	1	29,2	1.427	19,2	2.311	32,6	1.637
	2	14,5	710	9,1	1.097	14,9	749
	3	14,4	704	14,9	1.785	13,7	687
	4	9,6	468	12,6	1.516	8,8	440
	5	9,4	461	13,9	1.668	8,1	406
	6	9,0	441	12,9	1.556	7,5	378
	7	7,9	389	9,9	1.190	8,2	412
	8	6,0	294	7,4	895	6,1	307
start op nieuwkomersvoorziening	type 1	1,3	56	14,8	1.611	2,7	120
	type 2	13,4	600	17,0	1.855	10,9	490
	type 3/4	85,3	3.807	68,2	7.423	86,4	3.890

Tabel 4.4 laat zien dat ouders van nieuwkomers die zijn gestart op nieuwkomersvoorziening type 1 vaker een laag opleidingsniveau hebben (51,9%) dan nieuwkomers in type 2 (36,9%) en type 3/4 (39,2%). Daarnaast zijn nieuwkomers in voorzieningstype 1 veruit het vaakst gemigreerd om asielredenen (90,2%). In type 2 en 3/4 ligt dit percentage een stuk lager: respectievelijk 63,0% en 49,1%. Dit ligt voor de hand. Bij type 1-voorzieningen gaat het om AZC-scholen.

Tabel 4.4: Achtergrondkenmerken nieuwkomers (met inschrijving in leerjaar 8), per nieuwkomersvoorziening

		type 1		type 2		type 3/ 4	
		%	n	%	n	%	n
geslacht	jongen	49,2	880	51,4	1.515	50,8	7.682
	meisje	50,8	907	48,6	1.430	49,2	7.438
opleiding ouders	laag	51,9	928	36,9	1.086	39,2	5.928
	midden/h oog	41,2	737	53,0	1.560	57,0	8.621
	onbekend	6,8	122	10,2	299	3,8	571
aankomstjaar	2010	4,4	79			12,1	1.823
	2011	4,3	77			12,4	1.875
	2012	2,9	52	2,1	61	9,9	1.504
	2013	5,8	104	7,1	209	11,3	1.709
	2014	7,8	140	10,2	301	11,0	1.657
	2015	17,4	311	20,3	598	13,5	2.042
	2016	22,9	410	22,5	662	13,2	1.998
	2017	19,9	356	18,9	556	9,5	1.439
	2018	8,5	152	9,5	279	4,3	656
	2019	4,4	78	6,8	200	2,3	341
	2020	1,6	28	1,9	56	0,5	76
leeftijd bij aankomst	< 4	2,9	51			15,6	2.364
	4	3,5	63			9,7	1.472
	5	4,5	80	1,1	32	9,5	1.443
	6	6,1	109	7,4	218	10,2	1.541
	7	11,2	201	13,2	388	10,8	1.628
	8	16,1	288	17,9	526	12,2	1.844
	9	20,3	363	22,2	655	12,6	1.910
	10	18,6	333	21,6	637	11,6	1.749
	> 10	16,7	299	16,4	483	7,7	1.169
instroom in leerjaar basisschool	1	18,2	326			31,4	4.741
	2	6,8	121			14,4	2.175
	3	10,3	184	24,0	706	12,5	1.888
	4	10,4	185	16,0	471	9,0	1.365
	5	14,0	250	15,3	451	10,1	1.533
	6	14,8	264	16,1	474	9,5	1.431
	7	13,3	238	13,6	401	8,0	1.212
	8	12,3	219	15,0	442	5,1	775
migratiereiden	arbeid	3,1	56	20,4	600	25,2	3.807
	asiel	90,2	1.611	63,0	1.855	49,1	7.423
	onbekend	6,7	120	16,6	490	25,7	3.890

Lege cellen worden veroorzaakt door een te kleine N bij subgroepen van nieuwkomersvoorziening type 2.

4.2

Resultaten uitstroom en schoolloopbaan tijdens basisschool

Tabel 4.5 en Figuur 4.1 laten resultaten zien voor de verschillen in schoolloopbaan kenmerken tussen nieuwkomers en niet-nieuwkomers tijdens de basisschool. Op basis van de geobserveerde percentages in Figuur 4.1 blijkt dat 22,7% van de nieuwkomers een klas overdoet, tegenover 19,8% van de leerlingen die geen nieuwkomer zijn. Daarnaast slaan nieuwkomers vaker een klas over (23,5%) dan niet-nieuwkomers (8,1%). Wat betreft een klas overdoen en overslaan moet worden vermeld dat, bij leerlingen die instromen in nieuwkomersvoorziening type 1 t/m 3, de registratie van leerjaar mogelijk niet betrouwbaar is. Wat betreft de duur van de schoolloopbaan versnellen niet-nieuwkomers vaker (15,2%) dan nieuwkomers (4,1%) en lopen nieuwkomers vaker vertraging op (53,8%) in vergelijking met niet-nieuwkomers (8,5%). Nieuwkomers zijn vaker ouder dan 12 jaar wanneer zij de basisschool verlaten, maar slaan tijdens hun loopbaan ook vaker

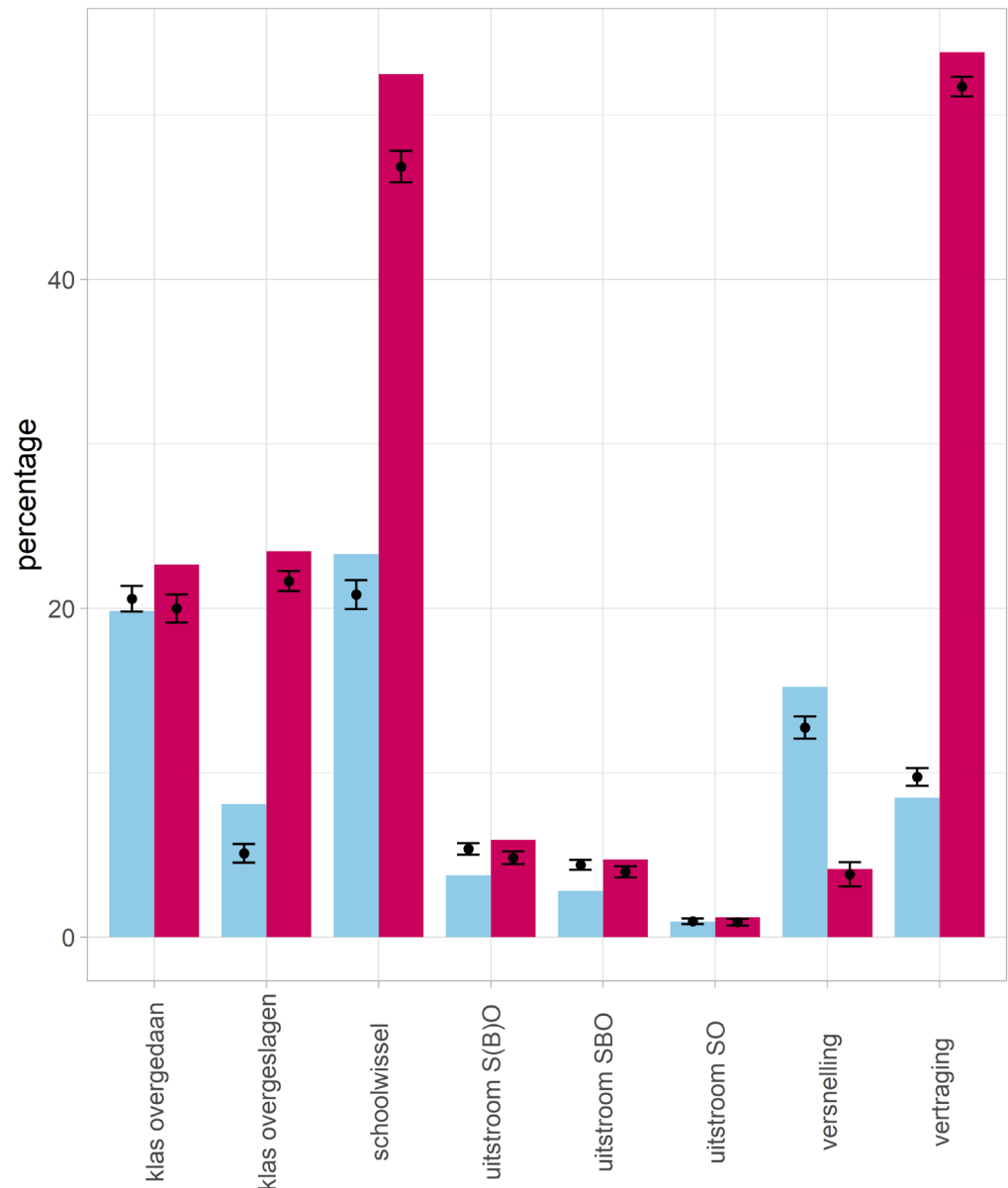
een leerjaar over. Verder wisselt 52,5% van de nieuwkomers van school, tegenover 23,3% bij niet-nieuwkomers. Ook stromen nieuwkomers vaker uit naar s(b)o dan niet-nieuwkomers (5,9% ten opzichte van 3,8%). De regressieanalyses in Tabel 4.5 laten zien dat, met correctie voor achtergrondkenmerken, een deel van de verschillen tussen nieuwkomers en niet-nieuwkomers niet significant is. Zo is het verschil wat betreft een klas overdoen en uitstroom naar s(b)o niet significant of verwaarloosbaar, wanneer rekening wordt gehouden met achtergrondkenmerken.

Tabel 4.5: Lineaire regressieanalyses voor verschil in schoolloopbaan kenmerken (bao) nieuwkomers en niet-nieuwkomers

	klas overge daan	klas overge slagen	school wissel	uitstroom m S(B)O	uitstroom m SBO	uitstroom m SO	versnell ing	vertraging
intercept	0,30 *	0,07 *	0,31 *	0,11 *	0,09 *	0,02 *	0,09 *	0,17 *
	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]
nieuwkomer	-0,01	0,16 *	0,26 *	-0,00 *	-0,00 *	-0,00	-0,09 *	0,42 *
	[0,03]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,40]	[0,00]	[0,00]
geslacht - vrouw	-0,02 *	0,00	0,00 *	-0,03 *	-0,02 *	-0,01 *	0,02 *	-0,02 *
	[0,00]	[0,16]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]
leerlinggewicht - 0.30/1.20	-0,09 *	0,02 *	-0,03 *	-0,06 *	-0,05 *	-0,01 *	0,06 *	-0,09 *
	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]
leerlinggewicht - onbekend	-0,17 *	-0,08 *	-0,27 *	-0,06 *	-0,05 *	-0,02 *	0,03	-0,12 *
	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]
N	713.856	713.856	713.856	713.856	713.856	713.856	689.630	689.630

p-waarde in vierkante haken (* p < 0.001)

Figuur 4.1 Verschil in schoolloopbaankenmerken (bao) tussen nieuwkomers en niet-nieuwkomers (geobserveerde en geschatte percentages)

De blauwe bars laten geobserveerde gemiddelden zien voor niet-nieuwkomers, de rode bars laten geobserveerde gemiddelden zien voor nieuwkomers. De zwarte punten zijn de geschatte gemiddelden (estimated marginal means) gecorrigeerd voor achtergrondkenmerken, de error bars het 95% betrouwbaarheidsinterval hiervan.

In Tabel 4.6 worden de resultaten weergegeven van de verschillen in schoolloopbaankenmerken tussen verschillende groepen nieuwkomers. In Figuur 4.2 hebben we groepen nieuwkomers uit verschillende landen tegen elkaar afgezet. Hier is te zien dat de geobserveerde percentages van de landen over het algemeen relatief dicht bij elkaar liggen. Uitzondering hierop is dat nieuwkomers uit Eritrea en Syrië het vaakst vertragen tijdens hun schoolloopbaan (beide 70,2%). Getoetst met correctie voor achtergrondkenmerken is bijna geen enkel verschil significant. Onderlinge verschillen tussen landen zijn wat betreft de andere

schoolloopbaankenmerken met correctie voor achtergrondkenmerken over het algemeen ook niet significant.

In aanvullende regressieanalyses, waarvan de resultaten in Tabel 7.1 van de Appendix staan, is het verschil tussen de kenmerken van de schoolloopbanen van niet-nieuwkomers en nieuwkomers voor elk land van herkomst apart getoetst. De resultaten laten zien dat nieuwkomers uit alle landen van herkomst significant vaker een klas overslaan, vaker van school wisselen, minder vaak versnellen en vaker vertragen dan niet-nieuwkomers. Met betrekking tot uitstroom naar het s(b)o valt op dat verschillen tussen niet-nieuwkomers en nieuwkomers uit de afzonderlijke landen van herkomst niet significant zijn.

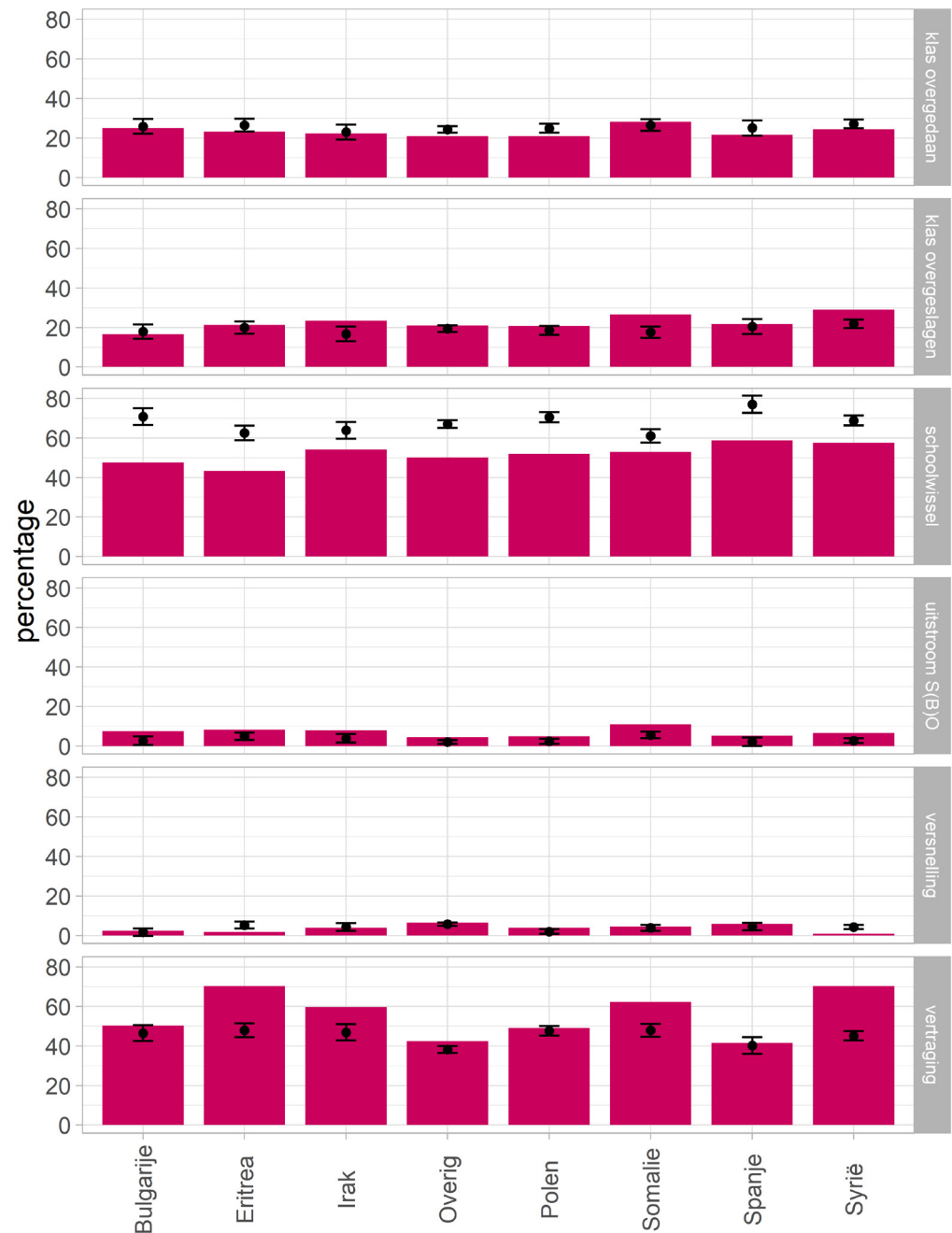
Tabel 4.6: Resultaten lineaire regressieanalyses voor verschil in schoolloopbaan kenmerken (bao) tussen verschillende groepen nieuwkomers

	klas overged aan	klas overges lagen	schoolw issel	uitstroom m S(B)O	uitstroom m SBO	uitstroom m SO	versnell ing	vertraging
intercept	0,47 *	0,22 *	0,98 *	0,07 *	0,05 *	0,02	0,12 *	0,19 *
	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]
land van herkomst - Eritrea	0,01	0,02	-0,08	0,02	0,02	0,00	0,04	0,01
	[0,80]	[0,39]	[0,00]	[0,09]	[0,11]	[0,80]	[0,00]	[0,59]
land van herkomst - Irak	-0,03	-0,01	-0,07	0,01	0,01	0,00	0,03	0,00
	[0,26]	[0,62]	[0,02]	[0,39]	[0,55]	[0,74]	[0,04]	[0,90]
land van herkomst - Overig	-0,02	0,01	-0,04	-0,01	-0,01	0,00	0,04 *	-0,08 *
	[0,39]	[0,41]	[0,06]	[0,55]	[0,34]	[0,79]	[0,00]	[0,00]
land van herkomst - Polen	-0,01	0,01	-0,00	-0,00	-0,01	0,01	0,00	0,01
	[0,62]	[0,75]	[0,88]	[0,77]	[0,28]	[0,20]	[0,74]	[0,58]
land van herkomst - Somalië	0,01	-0,00	-0,10 *	0,03	0,02	0,00	0,02	0,01
	[0,76]	[0,87]	[0,00]	[0,02]	[0,05]	[0,47]	[0,06]	[0,57]
land van herkomst - Spanje	-0,01	0,02	0,06	-0,00	-0,01	0,00	0,03	-0,06
	[0,76]	[0,30]	[0,03]	[0,72]	[0,49]	[0,78]	[0,03]	[0,02]
land van herkomst - Syrië	0,01	0,04	-0,02	0,00	0,00	-0,00	0,02	-0,01
	[0,55]	[0,05]	[0,38]	[0,96]	[0,94]	[0,77]	[0,02]	[0,54]
aankomstjaar - 2011	-0,02	-0,03	0,00	0,00	0,00	0,00	-0,02	0,01
	[0,10]	[0,01]	[0,81]	[0,48]	[0,62]	[0,68]	[0,01]	[0,36]
aankomstjaar - 2012	-0,06 *	-0,08 *	-0,01	-0,00	0,00	-0,00	-0,02	-0,05
	[0,00]	[0,00]	[0,70]	[0,63]	[0,99]	[0,33]	[0,02]	[0,00]
aankomstjaar - 2013	-0,10 *	-0,12 *	-0,08 *	-0,03 *	-0,02	-0,01	-0,02	-0,12 *
	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,04]	[0,00]	[0,00]
aankomstjaar - 2014	-0,10 *	-0,18 *	-0,12 *	-0,02	-0,01	-0,01	-0,05 *	-0,20 *
	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,02]	[0,13]	[0,03]	[0,00]	[0,00]
aankomstjaar - 2015	-0,10 *	-0,25 *	-0,12 *	-0,03	-0,02	-0,01	-0,07 *	-0,26 *
	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,04]	[0,01]	[0,00]	[0,00]
aankomstjaar - 2016	-0,07 *	-0,30 *	-0,15 *	-0,02	-0,01	-0,02 *	-0,07 *	-0,36 *
	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,01]	[0,31]	[0,00]	[0,00]	[0,00]
aankomstjaar - 2017	-0,04	-0,32 *	-0,18 *	-0,02	-0,01	-0,01	-0,08 *	-0,46 *
	[0,02]	[0,00]	[0,00]	[0,06]	[0,25]	[0,04]	[0,00]	[0,00]
aankomstjaar - 2018	-0,05	-0,33 *	-0,16 *	-0,04	-0,01	-0,03 *	-0,08 *	-0,56 *
	[0,02]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,28]	[0,00]	[0,00]	[0,00]
aankomstjaar - 2019	-0,01	-0,27 *	-0,15 *	-0,01	0,00	-0,02	-0,08 *	-0,80 *
	[0,75]	[0,00]	[0,00]	[0,48]	[0,83]	[0,04]	[0,00]	[0,00]
aankomstjaar - 2020	-0,11	-0,31 *	-0,29 *	-0,01	0,00	-0,02	-0,04	-1,00 *
	[0,02]	[0,00]	[0,00]	[0,59]	[0,82]	[0,07]	[0,14]	[0,00]
leeftijd bij aankomst - 4 jaar	0,08 *	0,06 *	0,14 *	0,01	0,01	0,00	-0,06 *	0,14 *
	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,07]	[0,09]	[0,53]	[0,00]	[0,00]
leeftijd bij aankomst - 5 jaar	0,00	0,17 *	0,12 *	0,02	0,02	0,00	-0,07 *	0,29 *
	[0,91]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,83]	[0,00]	[0,00]
leeftijd bij aankomst - 6 jaar	-0,03	0,23 *	0,16 *	0,02	0,02	0,00	-0,07 *	0,44 *
	[0,07]	[0,00]	[0,00]	[0,01]	[0,02]	[0,29]	[0,00]	[0,00]
leeftijd bij aankomst - 7 jaar	-0,03	0,31 *	0,17 *	0,05 *	0,04 *	0,01	-0,07 *	0,67 *
	[0,09]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,01]	[0,00]	[0,00]
leeftijd bij aankomst - 8 jaar	-0,04	0,39 *	0,14 *	0,06 *	0,04 *	0,02 *	-0,05 *	0,77 *
	[0,02]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]
leeftijd bij aankomst - 9 jaar	-0,04	0,43 *	0,15 *	0,04 *	0,03	0,02 *	-0,04 *	0,87 *
	[0,03]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]
leeftijd bij aankomst - 10 jaar	-0,06 *	0,42 *	0,11 *	0,00	-0,01	0,02 *	-0,04 *	0,96 *
	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,68]	[0,31]	[0,00]	[0,00]	[0,00]
leeftijd bij aankomst - > 10 jaar	-0,10 *	0,34 *	-0,02	-0,03	-0,04 *	0,01	-0,05 *	1,14 *
	[0,00]	[0,00]	[0,43]	[0,01]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]
	-0,03	-0,09 *	-0,08 *	-0,01	-0,01	-0,00	-0,02	0,04

nieuwkomersvoor ziening - type 2	[0,02]	[0,00]	[0,00]	[0,13]	[0,33]	[0,22]	[0,02]	[0,02]
nieuwkomersvoor ziening - type 3/4	-0,18 *	-0,12 *	-0,48 *	0,00	0,00	-0,00	-0,00	-0,01
	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,71]	[0,51]	[0,19]	[0,36]	[0,66]
migratiereden - asiel	0,01	0,00	-0,02	0,01	0,01	0,00	-0,02 *	0,09 *
	[0,33]	[0,76]	[0,04]	[0,12]	[0,12]	[0,62]	[0,00]	[0,00]
migratiereden - overig en onbekend	0,01	-0,03 *	-0,04 *	0,01	0,01	0,00	-0,01	0,03
	[0,52]	[0,00]	[0,00]	[0,01]	[0,01]	[0,41]	[0,05]	[0,00]
geslacht - vrouw	-0,00	0,00	0,01	-0,03 *	-0,02 *	-0,01 *	0,01	0,00
	[0,48]	[0,98]	[0,31]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,03]	[0,94]
leerlinggewicht - 0.30/1.20	-0,01	0,01	-0,00	-0,03 *	-0,03 *	-0,00	0,01 *	-0,06 *
	[0,02]	[0,02]	[0,86]	[0,00]	[0,00]	[0,49]	[0,00]	[0,00]
leerlinggewicht - onbekend	-0,15 *	-0,09	-0,18 *	-0,07 *	-0,06 *	-0,01	0,02	0,02
	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,48]	[0,20]	[0,56]
N	19.852	19.852	19.852	19.852	19.852	19.852	18.771	18.771

p-waarde in vierkante haken (* p < 0.001)

Figuur 4.2 Verschil in schoolloopbaankenmerken (bao) tussen nieuwkomers uit verschillende landen van herkomst (geobserveerde en geschatte percentages)

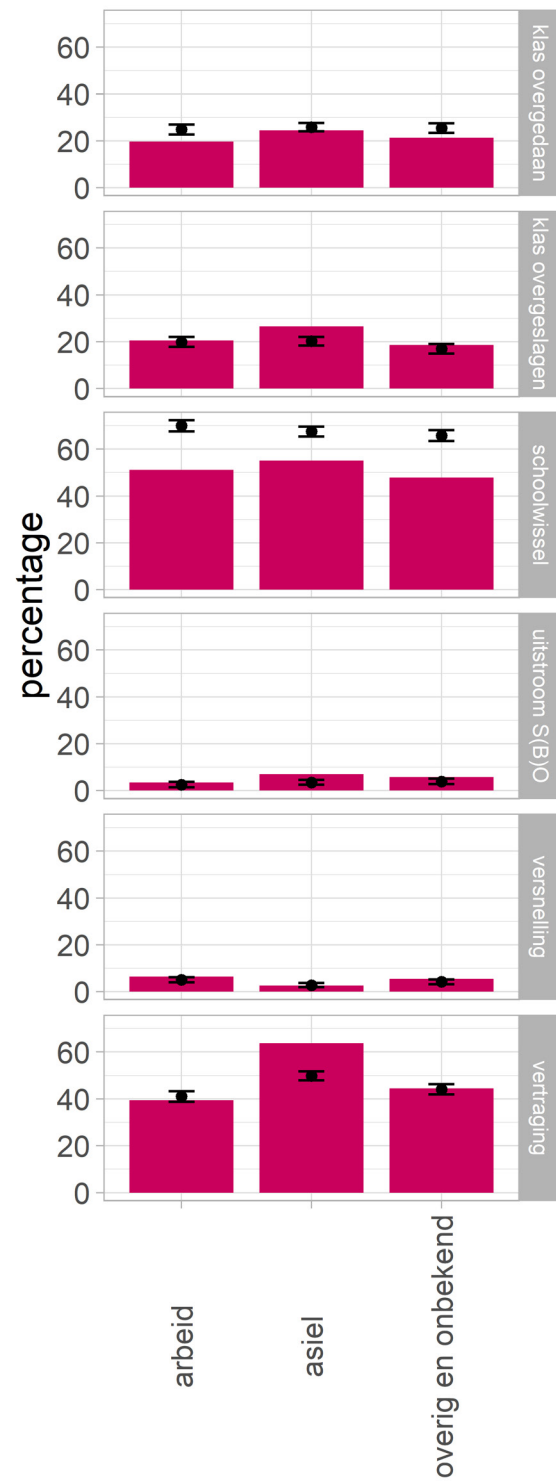
In Figuur 4.3 staan de resultaten voor nieuwkomers waarvan de ouders verschillende migratiemotieven hadden om naar Nederland te komen (arbeid, asiel, overig en onbekend). De verschillen in resultaten tussen deze drie groepen zijn het meest opvallend voor vertraging in de schoolloopbaan. Nieuwkomers waarvan de ouders zijn gemigreerd om asielredenen lopen vaker vertraging op (63,7%) dan kinderen van arbeidsmigranten (39,5%) of nieuwkomers met overige en onbekende migratieredenen (44,6%). Met correctie voor achtergrondkenmerken zijn deze

verschillen kleiner, maar zijn significant. Een mogelijke verklaring voor deze verschillen is dat de schoolloopbaan van nieuwkomers met een asielachtergrond mogelijk onderbroken is geweest door een gebrek aan toegang tot onderwijs in het land van herkomst of de lange weg die sommigen hebben moeten afleggen voor ze in Nederland zijn aangekomen. Een andere mogelijke verklaring zou kunnen zijn dat deze nieuwkomers last hebben van trauma's als gevolg van hun vlucht uit het land van herkomst, die hun schoolloopbaan vertragen.

In de aanvullende regressieresultaten van Tabel 7.2 in de Appendix zijn de schoolloopbaankenmerken van nieuwkomers met de drie migratiemotieven vergeleken met die van niet-nieuwkomers. Hieruit blijkt dat alle drie de groepen nieuwkomers significant vaker een klas overslaan, vaker van school wisselen, minder vaak versnellen en vaker vertragen dan niet-nieuwkomers, wanneer wordt gecorrigeerd voor achtergrondkenmerken. Wat betreft uitstroom naar het s(b)o blijkt dat de coëfficiënten van nieuwkomers waarvan de ouders zijn gemigreerd om asiel- en overige of onbekende redenen niet significant verschillen van die van niet-nieuwkomers. Nieuwkomers waarvan de ouders zijn gemigreerd om arbeidsredenen stromen significant minder vaak uit naar het s(b)o dan niet-nieuwkomers. Dit beeld sluit aan bij bevindingen uit een eerder onderzoek (Inspectie van het Onderwijs, 2019¹). Daar zagen we dat leerlingen met een niet-westerse migratieachtergrond (tweede generatie) en met ouders met maximaal een opleiding op mbo 2-niveau minder vaak naar het sbo worden verwezen dan leerlingen zonder migratieachtergrond. Dit komt mogelijk door negatieve opvattingen van niet-westerse ouders over verwijzing naar het sbo. Ook verblijven nieuwkomers vaak minder dan 8 jaar op de basisschool, waardoor de kans op verwijzing ook kleiner is. Binnen de groep nieuwkomers (verschillende migratiemotieven, start op type 1-2-3/4) zien we geen significante verschillen in verwijzing naar het sbo.

¹Inspectie van het Onderwijs (2019). *De Staat van het Onderwijs 2019*. Utrecht: Inspectie van het Onderwijs.

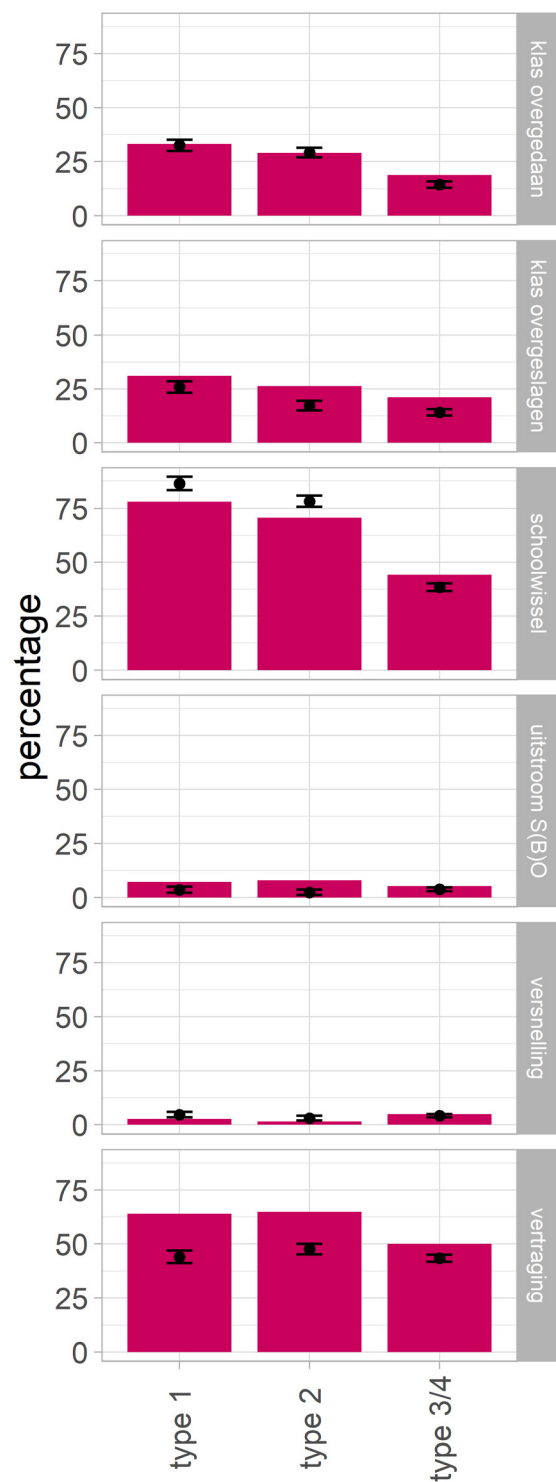
Figuur 4.3 Verschil in schoolloopbaankenmerken (bao) tussen nieuwkomers met verschillen in migratiereden (geobserveerde en geschatte percentages)

Figuur 4.4 geeft verschillen weer tussen de schoolloopbanen van leerlingen die hun schoolloopbaan in het Nederlandse onderwijssysteem gestart zijn in de verschillende typen nieuwkomersvoorzieningen. Nieuwkomers in type 1 doen op basis van de geobserveerde percentages vaker een klas over, slaan vaker een klas over en wisselen vaker van school dan leerlingen uit nieuwkomersvoorziening type 2 en type 3/4. Zo wisselt bijvoorbeeld 78,1% van de nieuwkomers in type 1 van school, ten opzichte van 70,7% in type 2 en 44,2% in type 3/4. Met correctie voor achtergrondkenmerken zijn verschillen tussen de typen significant. Dit verschil was te verwachten, aangezien nieuwkomers in type 1 op den duur worden overgeplaatst van het AZC naar een andere woonomgeving. Nieuwkomers in voorzieningstype 3 blijven na de taalklas vaak op dezelfde basisschool en nieuwkomers in type 4 zijn al geïntegreerd in een basisschool. Tot slot lopen nieuwkomers uit type 1 en 2 vaker vertraging op tijdens hun schoolloopbaan op basis van de geobserveerde percentages (respectievelijk 64,0% en 64,9%) dan nieuwkomers uit type 3/4 (50,0%). Met correctie voor achtergrondkenmerken is dit verschil alleen significant voor nieuwkomers uit type 2 ten opzichte van nieuwkomers uit type 3/4.

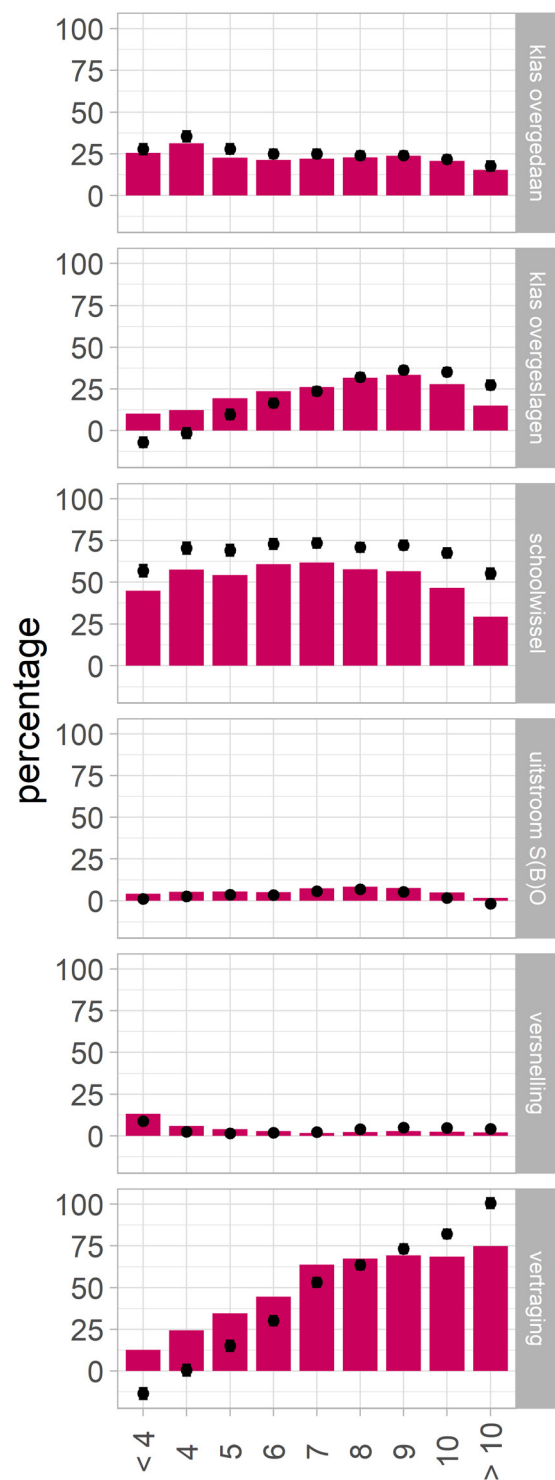
De resultaten van de aanvullende analyses in Tabel 7.3 in de Appendix laten zien dat nieuwkomers in type 1 en 2 significant vaker een klas overdoen dan niet-nieuwkomers, nieuwkomers uit type 3/4 juist minder vaak. Wel blijkt dat nieuwkomers in alle voorzieningstypen significant vaker een klas overslaan, vaker van school wisselen, minder vaak versnellen en vaker vertragen dan niet-nieuwkomers met correctie voor achtergrondkenmerken. Voor uitstroom naar het s(b)o verschillen nieuwkomers in type 1 en 2 niet significant van niet-nieuwkomers. Nieuwkomers in voorzieningstype 3/4 stromen significant minder vaak uit naar het s(b)o dan niet-nieuwkomers.

Figuur 4.4 Verschil in schoolloopbaankenmerken (bao) tussen nieuwkomers gestart op verschillende types nieuwkomersvoorziening (geobserveerde en geschatte percentages)

Tot slot laat Figuur 4.5 verschillen zien tussen nieuwkomers met verschillende leeftijden bij aankomst in Nederland. De duidelijkste trend is te zien in vertraging in de schoolloopbaan: leerlingen die ouder zijn bij aankomst in Nederland vertragen vaker ten opzichte van jongere leerlingen, wat inhoudt dat ze op latere leeftijd (13 of 14 jaar) de basisschool verlaten. Met correctie voor achtergrondkenmerken is dit verschil significant. Nieuwkomers die jonger dan 4 jaar zijn bij aankomst in Nederland vertragen het minst vaak (12,8%), nieuwkomers die bij aankomst ouder dan 10 zijn het vaakst (74,8%). Ook is voor versnelling in de schoolloopbaan te zien dat dit het vaakst voorkomt bij nieuwkomers jonger dan 4 jaar (13,4%), maar met correctie voor achtergrondkenmerken zijn percentages wat lager voor jongere en hoger voor oudere nieuwkomers. Verder valt op dat nieuwkomers die ouder dan 10 jaar zijn bij aankomst het minst vaak van school zijn gewisseld (29,2%) ten opzichte van nieuwkomers die jonger zijn bij aankomst in Nederland. Met correctie voor achtergrondkenmerken is dit verschil significant. Dit is ook te verwachten, waarschijnlijk omdat deze leerlingen een kortere tijd in het basisonderwijs doorbrengen en dus minder kans hebben om te wisselen van school.

Figuur 4.5 Verschil in schoolloopbaankenmerken (bao) tussen nieuwkomers met verschillende leeftijden bij aankomst in Nederland (geobserveerde en geschatte percentages)

4.3

Resultaten adviezen in de overgang van de basisschool naar middelbare school

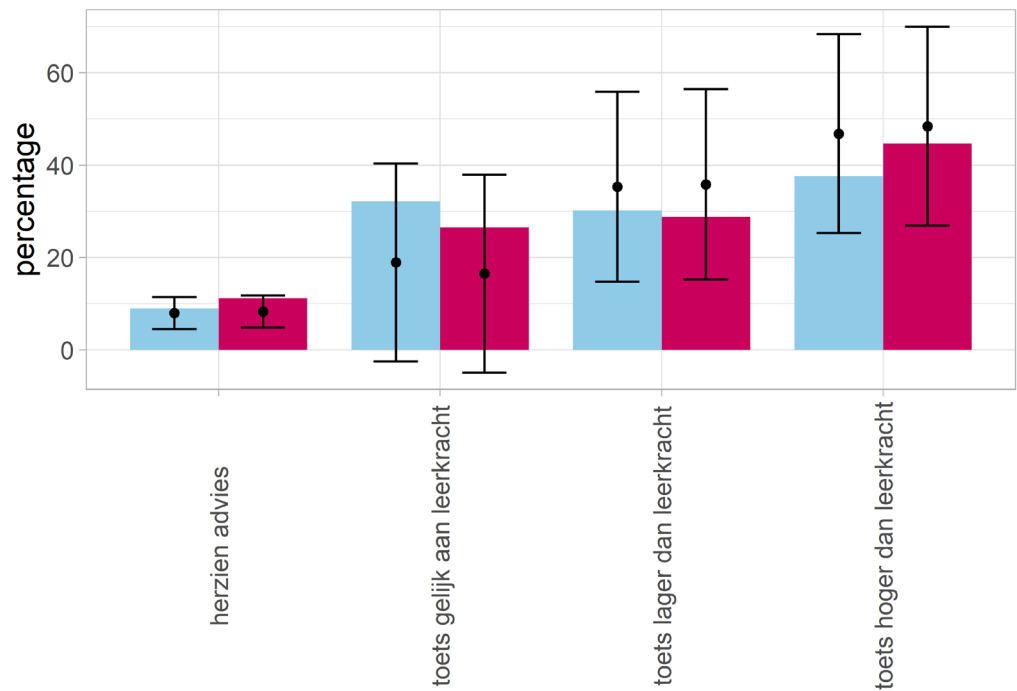
Ook is gekeken naar de adviezen die leerlingen in groep 8 krijgen. In Figuur 4.7 zijn het toetsadvies, leerkrachtadvies en definitief advies weergegeven op een schaal van 0-6, waarbij 0 vso is en 6 vwo. De geobserveerde adviezen liggen gemiddeld ongeveer een half niveau lager voor nieuwkomers (vmbo-gt) dan voor niet-nieuwkomers (vmbo-gt/havo). Uit de regressieresultaten van Tabel 4.7 blijkt dat de verschillen tussen nieuwkomers en niet-nieuwkomers significant zijn wanneer wordt gecorrigeerd voor achtergrondkenmerken, al liggen de adviezen voor beide groepen hierna lager en dicht bij elkaar. Uit Figuur 4.6 komt naar voren dat het toetsadvies minder vaak gelijk is aan het leerkrachtadvies voor nieuwkomers (26,5%) dan voor niet-nieuwkomers (32,2%). Het toetsadvies is op basis van de geobserveerde percentages minder vaak lager dan het leerkrachtadvies (28,8%) en vaker hoger dan het leerkrachtadvies (44,7%) voor nieuwkomers ten opzichte van niet-nieuwkomers (30,2% lager en 37,6% hoger). Tot slot wordt het initiële schooladvies van nieuwkomers vaker herzien (11,2%) dan van niet-nieuwkomers (9,0%). Met correctie voor achtergrondkenmerken zijn de hiervoor genoemde verschillen niet significant, met uitzondering van de mate waarin het toetsadvies gelijk is aan het leerkrachtadvies. Bij Figuur 4.6 t/m 4.15 valt op dat het 95% betrouwbaarheidsinterval van sommige schoolloopbaan kenmerken een breed bereik heeft. Dit komt doordat voor sommige uitkomstmaten minder data beschikbaar zijn. Hierdoor is minder power om verschil tussen groepen aan te tonen.

Tabel 4.7: Lineaire regressieanalyses voor verschil in adviezen tussen nieuwkomers en niet-nieuwkomers

	toetsadvies	leerkrachtadvies	definitief advies	herzien advies	toets gelijk aan leerkracht	toets lager dan leerkracht	toets hoger dan leerkracht
intercept	3,95 *	3,72 *	3,77 *	0,10 *	0,24 *	0,28 *	0,48 *
	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]
nieuwkomer	-0,21 *	-0,31 *	-0,31 *	0,00	-0,02 *	0,00	0,02
	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,37]	[0,00]	[0,40]	[0,01]
geslacht - vrouw	0,05 *	-0,00	0,00	0,01 *	0,00	-0,03 *	0,02 *
	[0,00]	[0,82]	[0,20]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]
leerlinggewicht - 0.30/1.20	0,66 *	0,78 *	0,77 *	-0,02 *	0,07 *	0,04 *	-0,10 *
	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]
leerlinggewicht - onbekend	-0,49	0,31 *	0,26	-0,06	-0,25	0,23	0,04
	[0,34]	[0,00]	[0,00]	[0,26]	[0,45]	[0,46]	[0,89]
N	325.808	515.586	515.586	343.283	317.024	317.024	317.024

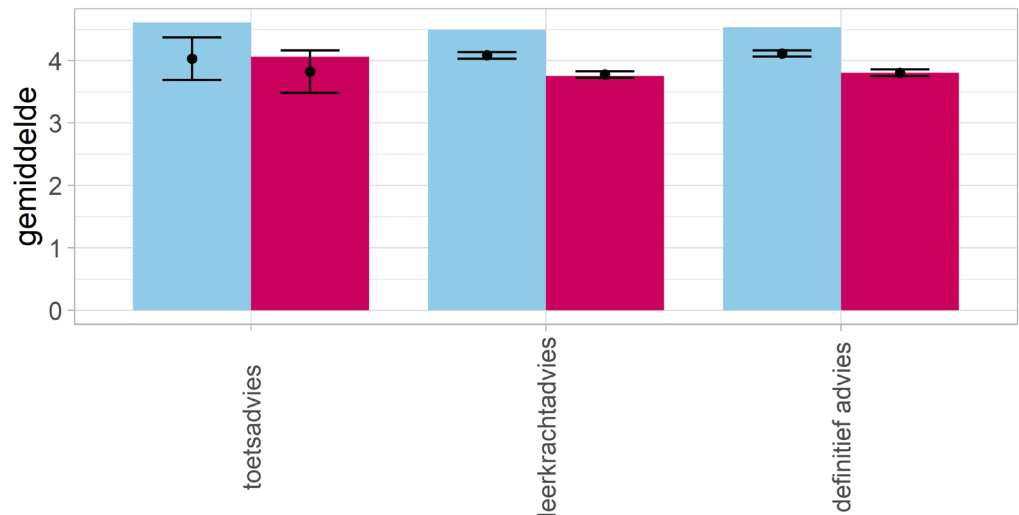
p-waarde in vierkante haken (* p < 0.001)

Figuur 4.6 Verskil in toetsadvies t.o.v. leerkrachtadvies tussen nieuwkomers en niet-nieuwkomers (geobserveerde en geschatte percentages)

De blauwe bars laten geobserveerde gemiddelden zien voor niet-nieuwkomers, de rode bars laten geobserveerde gemiddelden zien voor nieuwkomers. De zwarte punten zijn de geschatte gemiddelden (estimated marginal means) gecorrigeerd voor achtergrondkenmerken, de error bars het 95% betrouwbaarheidsinterval hiervan.

Figuur 4.7 Verschil in adviezen tussen nieuwkomers en niet-nieuwkomers (geobserveerde en geschatte percentages)

De blauwe bars laten geobserveerde gemiddelden zien voor niet-nieuwkomers, de rode bars laten geobserveerde gemiddelden zien voor nieuwkomers. De zwarte punten zijn de geschatte gemiddelden (estimated marginal means) gecorrigeerd voor achtergrondkenmerken, de error bars het 95% betrouwbaarheidsinterval hiervan.

Daarnaast zijn verschillende groepen nieuwkomers vergeleken in Tabel 4.8. In Figuur 4.8 en Figuur 4.9 staan verschillen tussen landen van herkomst. Bij de geobserveerde gemiddelden valt op dat nieuwkomers uit Eritrea een lager toets-, leerkracht- en definitief advies hebben dan nieuwkomers uit de andere landen van herkomst. Het verschil tussen Eritrea en een aantal andere landen van herkomst is significant, rekening houdend met achtergrondkenmerken. Verschillen tussen landen wat betreft de andere uitkomsten zijn niet significant met correctie voor achtergrondkenmerken. Kijkend naar Tabel 7.4 in de Appendix valt op dat nieuwkomers uit Spanje als enige niet significant verschillen van niet-nieuwkomers wat betreft hun toets-, leerkracht- en definitief advies.

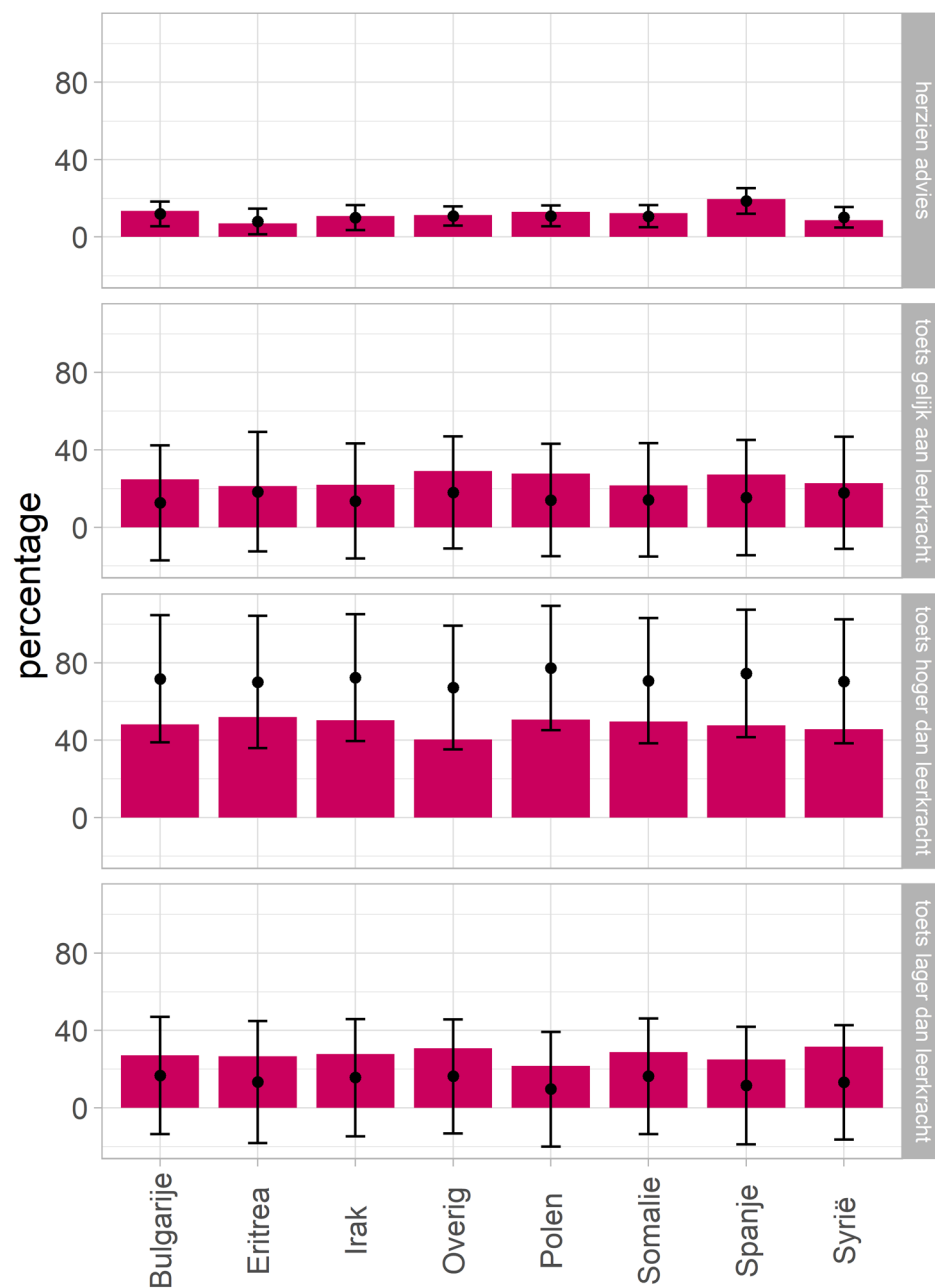
Tabel 4.8: Resultaten lineaire regressieanalyses voor verschil in adviezen tussen verschillende groepen nieuwkomers

	toetsadvies	leerkrachtadvies	definitief advies	herzien advies	toets gelijk aan leerkracht	toets lager dan leerkracht	toets hoger dan leerkracht
intercept	3,88 *	3,48 *	3,52 *	0,13 *	0,20 *	0,21 *	0,59 *
	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]
land van herkomst - Eritrea	0,10	-0,29	-0,31	-0,04	0,06	-0,03	-0,02
	[0,57]	[0,01]	[0,00]	[0,22]	[0,39]	[0,63]	[0,83]
land van herkomst - Irak	0,52 *	0,36	0,35	-0,02	0,01	-0,01	0,01
	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,52]	[0,85]	[0,83]	[0,91]
land van herkomst - Overig	0,64 *	0,63 *	0,63 *	-0,01	0,05	-0,00	-0,04
	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,59]	[0,15]	[0,91]	[0,27]
land van herkomst - Polen	0,35	0,15	0,14	-0,01	0,01	-0,07	0,06
	[0,00]	[0,06]	[0,08]	[0,65]	[0,71]	[0,07]	[0,19]
land van herkomst - Somalië	0,25	0,20	0,19	-0,01	0,01	-0,00	-0,01
	[0,04]	[0,03]	[0,04]	[0,64]	[0,73]	[0,94]	[0,84]
land van herkomst - Spanje	0,35	0,29	0,32	0,07	0,03	-0,05	0,03
	[0,01]	[0,00]	[0,00]	[0,03]	[0,58]	[0,32]	[0,62]
land van herkomst - Syrië	0,43 *	0,28	0,28	-0,02	0,05	-0,04	-0,01
	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,50]	[0,23]	[0,43]	[0,79]
aankomstjaar - 2011	0,03	0,02	0,00	0,01	-0,06	0,05	0,01
	[0,68]	[0,75]	[0,96]	[0,64]	[0,02]	[0,07]	[0,75]
aankomstjaar - 2012	0,25	0,12	0,09	0,03	-0,09	0,04	0,04
	[0,00]	[0,06]	[0,16]	[0,21]	[0,01]	[0,26]	[0,23]
aankomstjaar - 2013	0,38 *	0,25 *	0,20	0,03	-0,10	0,06	0,03
	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,15]	[0,01]	[0,09]	[0,43]
aankomstjaar - 2014	0,47 *	0,38 *	0,31 *	0,03	-0,10	0,09	0,00
	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,23]	[0,01]	[0,03]	[0,95]
aankomstjaar - 2015	0,57 *	0,35 *	0,26 *	0,03	-0,13	0,06	0,06
	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,29]	[0,00]	[0,21]	[0,23]
aankomstjaar - 2016	0,59 *	0,28 *	0,16	0,00	-0,18 *	0,11	0,06
	[0,00]	[0,00]	[0,04]	[0,87]	[0,00]	[0,02]	[0,28]
aankomstjaar - 2017	0,66 *	0,23	0,07	-0,03	-0,21 *	0,14	0,07
	[0,00]	[0,01]	[0,41]	[0,37]	[0,00]	[0,03]	[0,31]
aankomstjaar - 2018	1,08 *	0,30	0,13	-0,04	-0,16	0,07	0,09
	[0,00]	[0,01]	[0,26]	[0,35]	[0,15]	[0,55]	[0,45]
aankomstjaar - 2019		1,37 *	1,19 *	-0,03			
		[0,00]	[0,00]	[0,83]			
aankomstjaar - 2020							
leeftijd bij aankomst - 4 jaar	-0,26	-0,10	-0,06	-0,00	0,05	-0,01	-0,04
	[0,00]	[0,08]	[0,28]	[0,87]	[0,13]	[0,85]	[0,23]
leeftijd bij aankomst - 5 jaar	-0,38 *	-0,20	-0,15	-0,01	0,10	-0,05	-0,05
	[0,00]	[0,00]	[0,02]	[0,77]	[0,01]	[0,20]	[0,21]
leeftijd bij aankomst - 6 jaar	-0,44 *	-0,25 *	-0,18	-0,03	0,11	-0,06	-0,06
	[0,00]	[0,00]	[0,01]	[0,25]	[0,00]	[0,15]	[0,21]
leeftijd bij aankomst - 7 jaar	-0,58 *	-0,33 *	-0,25 *	-0,03	0,12	-0,07	-0,05
	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,25]	[0,00]	[0,10]	[0,32]
leeftijd bij aankomst - 8 jaar	-0,86 *	-0,60 *	-0,51 *	-0,04	0,12	-0,07	-0,05
	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,16]	[0,01]	[0,14]	[0,29]
leeftijd bij aankomst - 9 jaar	-1,19 *	-0,86 *	-0,75 *	-0,06	0,14	-0,07	-0,06
	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,04]	[0,00]	[0,16]	[0,22]
leeftijd bij aankomst - 10 jaar	-1,38 *	-1,00 *	-0,85 *	-0,05	0,13	-0,01	-0,12
	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,07]	[0,01]	[0,81]	[0,05]
leeftijd bij aankomst - > 10 jaar	-1,39 *	-0,99 *	-0,84 *	-0,07	0,15	0,01	-0,17
	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,02]	[0,01]	[0,86]	[0,01]

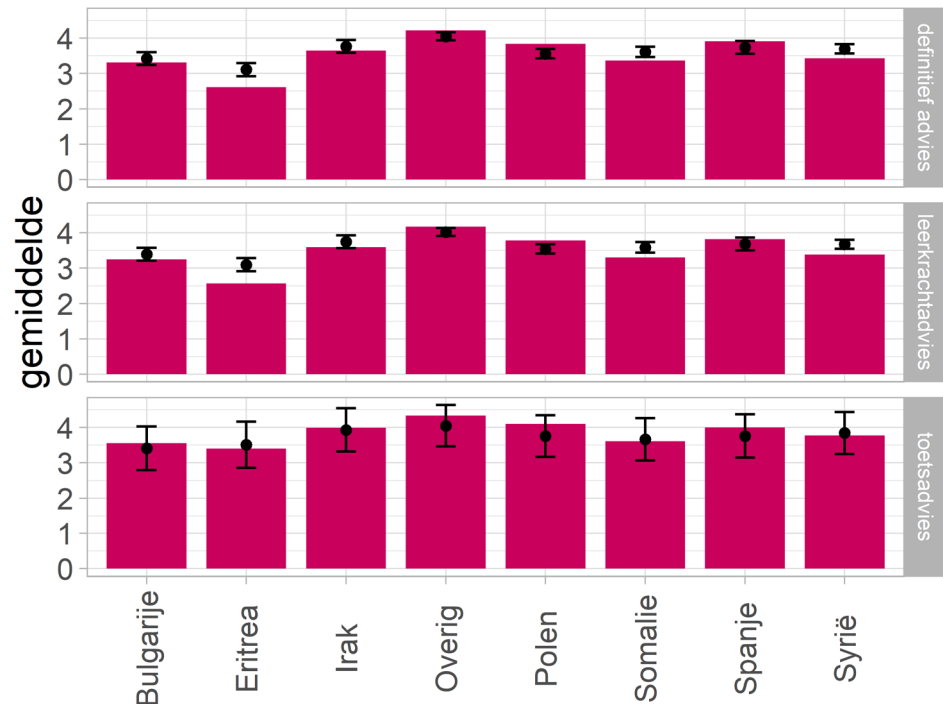
nieuwkomersvoorziening - type 2	0,20 [0,02]	0,19 [0,00]	0,18 [0,00]	-0,00 [0,95]	-0,02 [0,54]	0,05 [0,16]	-0,02 [0,49]
nieuwkomersvoorziening - type 3/4	0,06 [0,45]	0,14 [0,00]	0,14 [0,01]	-0,00 [0,76]	0,03 [0,23]	0,04 [0,12]	-0,07 [0,02]
migratiereden - asiel	-0,31 * [0,00]	-0,38 * [0,00]	-0,38 * [0,00]	0,01 [0,40]	-0,06 [0,00]	0,03 [0,12]	0,03 [0,19]
migratiereden - overig en onbekend	-0,32 * [0,00]	-0,33 * [0,00]	-0,33 * [0,00]	0,00 [0,66]	-0,02 [0,19]	0,01 [0,68]	0,01 [0,46]
geslacht - vrouw	0,12 * [0,00]	0,09 * [0,00]	0,10 * [0,00]	0,01 [0,09]	-0,01 [0,57]	0,01 [0,63]	0,00 [0,83]
leerlinggewicht - 0.30/1.20	0,44 * [0,00]	0,58 * [0,00]	0,59 * [0,00]	0,01 [0,20]	0,05 * [0,00]	0,04 [0,00]	-0,09 * [0,00]
leerlinggewicht - onbekend	-0,87 [0,33]	-0,16 [0,42]	-0,16 [0,43]	0,01 [0,91]	-0,15 [0,73]	-0,40 [0,37]	0,60 [0,22]
N	5.430	11.481	11.481	7.218	5.040	5.040	5.040

p-waarde in vierkante haken (* p < 0.001). Lege cellen worden veroorzaakt door een te kleine N in subgroepen nieuwkomers en/of beperkte beschikbare data voor uitkomstmaten.

Figuur 4.8 Verschil in toetsadvies t.o.v. leerkrachtadvies tussen nieuwkomers uit verschillende landen van herkomst (geobserveerde en geschatte percentages)

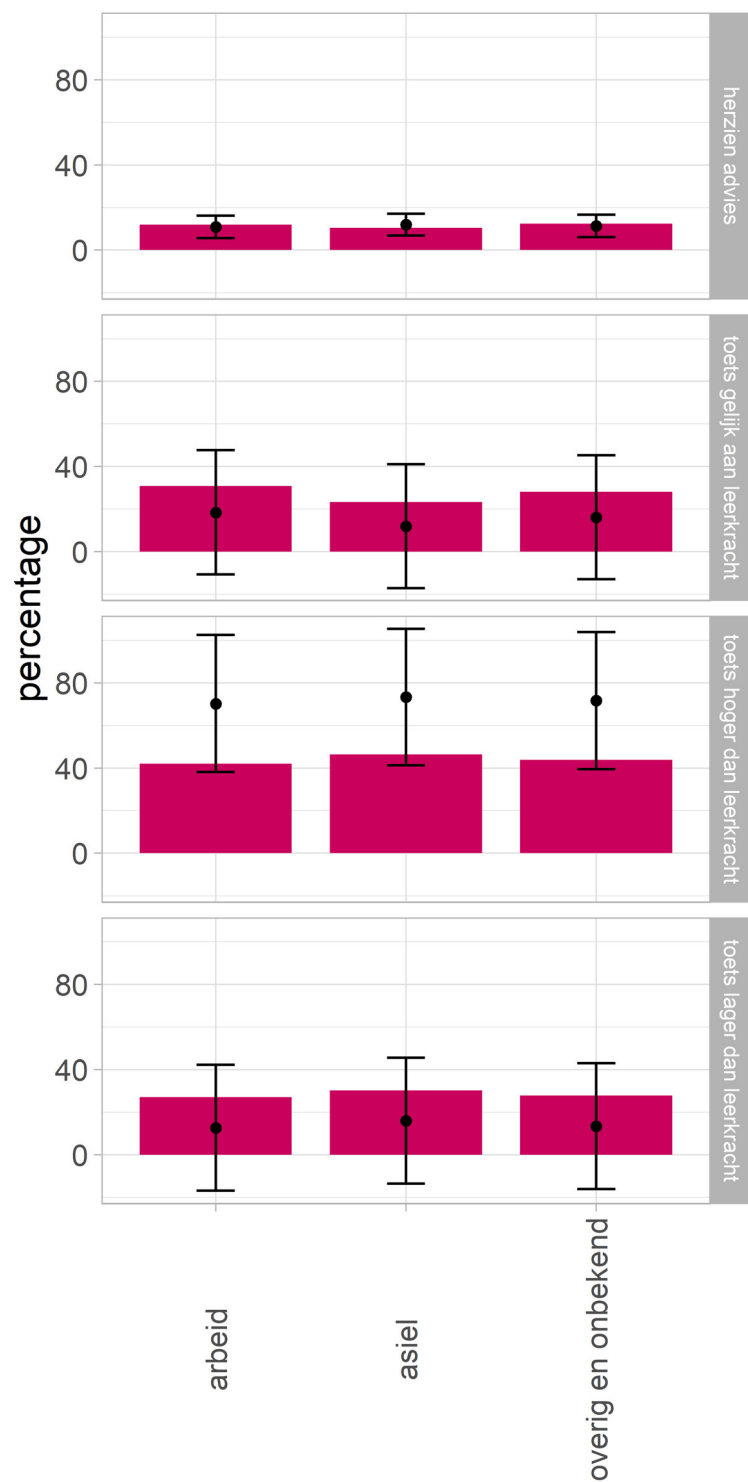

Figuur 4.9 Verskil in adviezen tussen nieuwkomers uit verschillende landen van herkomst (geobserveerde en geschatte gemiddelden)

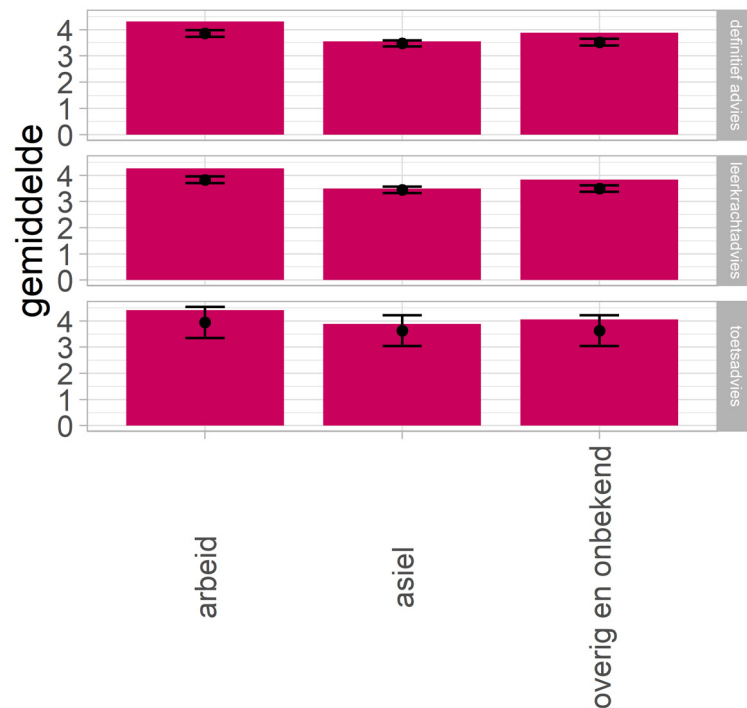

Verder blijkt uit Figuur 4.10 en Figuur 4.11 dat nieuwkomers waarvan de ouders zijn gemigreerd om asielredenen gemiddeld een lager leerkracht-, toets- en definitief advies hebben dan kinderen van arbeidsmigranten en nieuwkomers waarvan de ouders zijn gemigreerd om overige of onbekende redenen. Met correctie voor achtergrondkenmerken zijn deze verschillen significant. Het advies van nieuwkomers met een asielachtergrond is achteraf niet vaker of minder vaak herzien dan van de andere twee groepen. Voor de andere schoolloopbaan kenmerken zijn geen significante verschillen te zien tussen de drie groepen. Uit de aanvullende analyses in Tabel 7.5 komt naar voren dat nieuwkomers waarvan de ouders zijn gemigreerd om arbeidsredenen niet significant verschillen van niet-nieuwkomers met betrekking tot hun toets-, leerkracht- en definitief advies, wanneer wordt gecorrigeerd voor achtergrondkenmerken. Ook is te zien dat alleen voor kinderen van asielmigranten het toetsadvies significant minder vaak gelijk is aan het leerkrachtadvies dan van niet-nieuwkomers.

Figuur 4.10 Verschil in toetsadvies t.o.v. leerkrachtadvies tussen nieuwkomers met verschillen in migratiereden (geobserveerde en geschatte percentages)

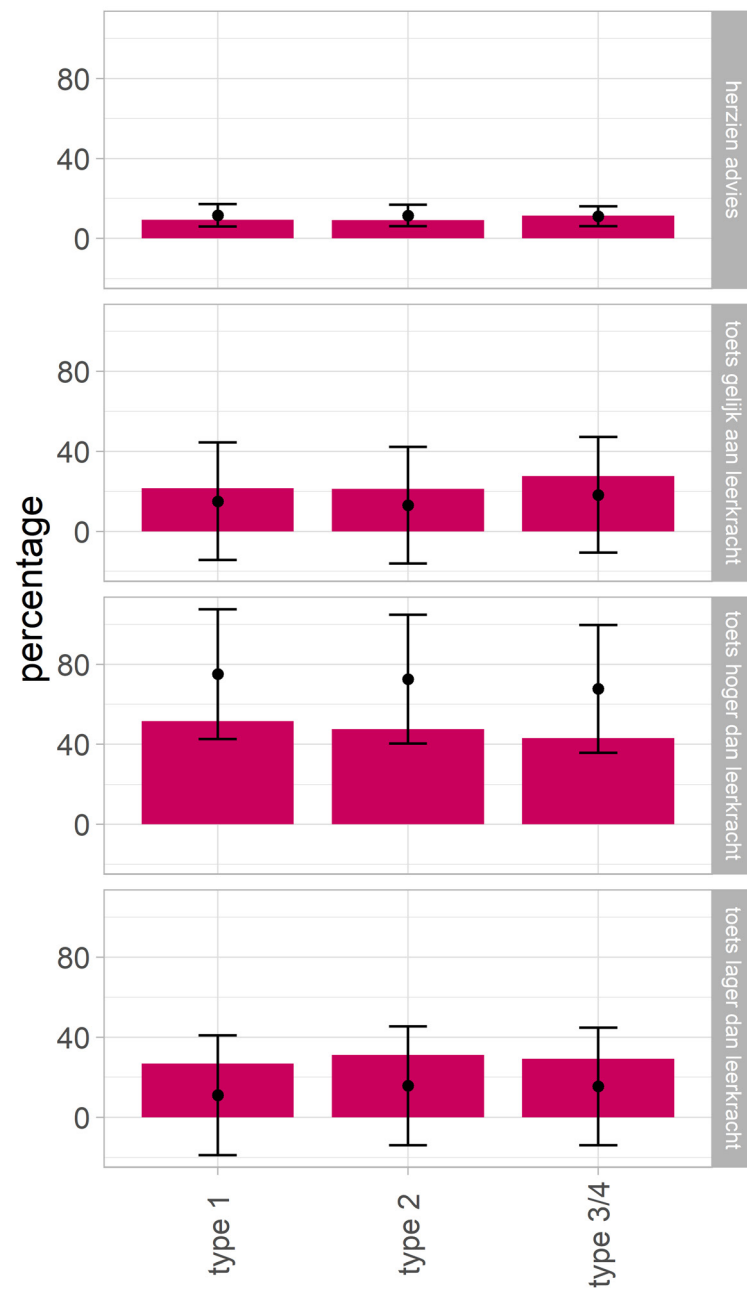

Figuur 4.11 Verskil in adviezen tussen nieuwkomers met verschillen in migratiereden (geobserveerde en geschatte gemiddelden)

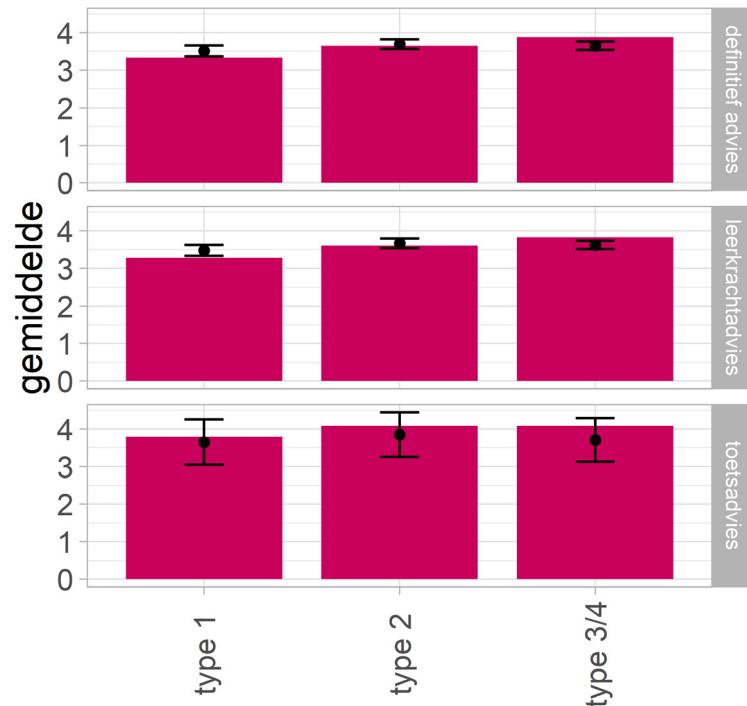

Kijkend naar nieuwkomersvoorzieningen laten Figuur 4.12 en Figuur 4.13 zien dat nieuwkomers in type 1 een lager leerkracht-, toets- en definitief advies hebben dan nieuwkomers in de andere voorzieningstypen. Ook hebben nieuwkomers in type 1 minder vaak een lager toetsadvies dan het leerkrachtadvies ten opzichte van nieuwkomers in type 2 en type 3/4. Nieuwkomers in type 1 hebben juist vaker een hoger toetsadvies dan het leerkrachtadvies ten opzichte van nieuwkomers in type 2 en type 3/4. Echter, met correctie voor achtergrondkenmerken zijn geen van deze verschillen significant. Tabel 7.6 laat zien dat nieuwkomers uit alle voorzieningstypen een significant lager leerkracht-, toets- en definitief advies hebben dan niet-nieuwkomers. Alleen wat betreft nieuwkomersvoorziening type 2 is te zien dat hun toetsadvies minder vaak gelijk is aan het leerkrachtadvies ten opzichte van niet-nieuwkomers.

Figuur 4.12 Verskil in toetsadvies t.o.v. leerkrachtadvies tussen nieuwkomers gestart op verschillende types nieuwkomersvoorziening (geobserveerde en geschatte percentages)

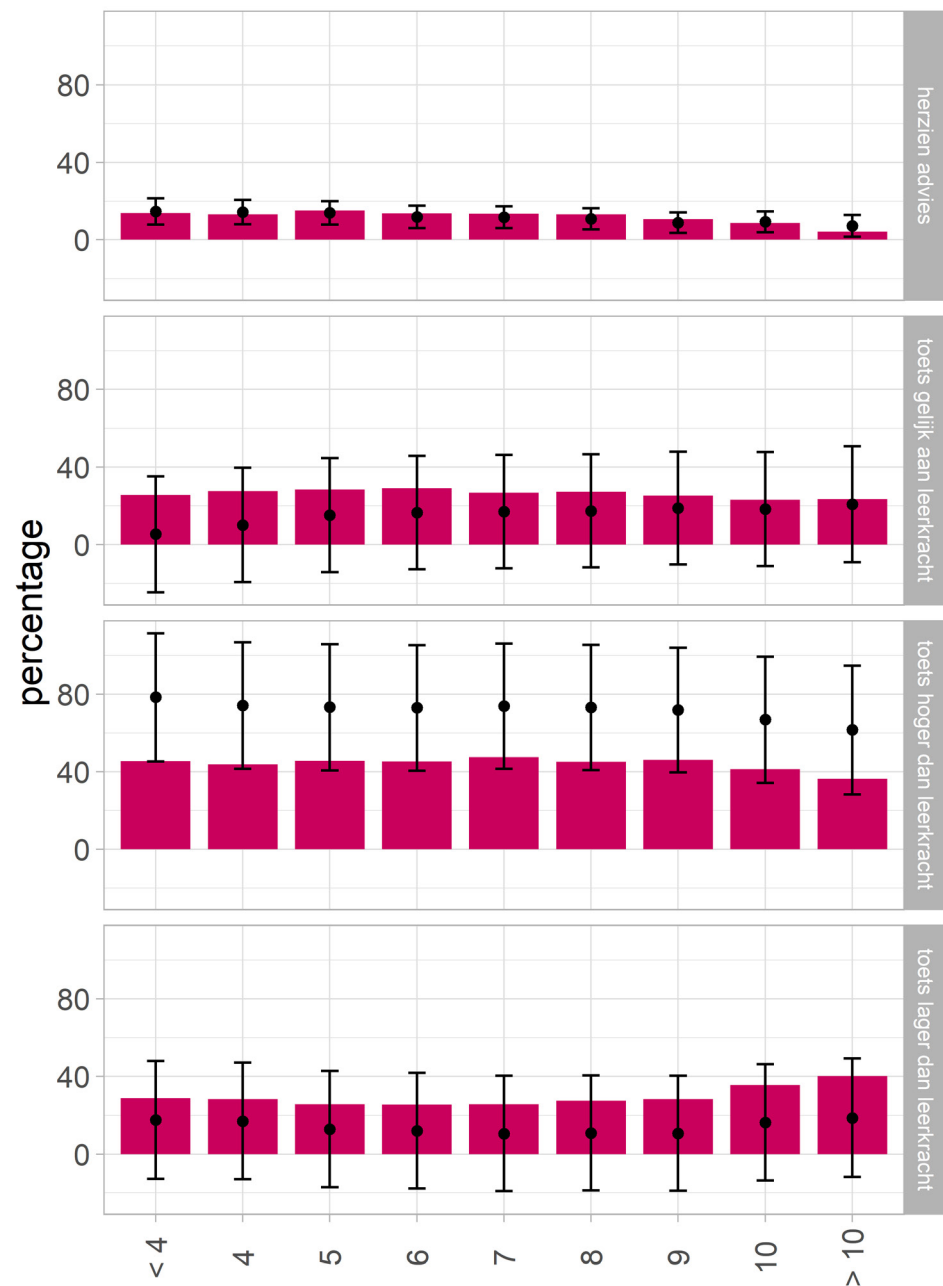

Figuur 4.13 Verschil in adviezen tussen nieuwkomers gestart op verschillende types nieuwkomersvoorziening (geobserveerde en geschatte percentages)

Tot slot geven Figuur 4.14 en Figuur 4.15 verschillen weer voor nieuwkomers met verschillende leeftijden bij aankomst in Nederland. Het valt op dat toets-, leerkracht- en definitieve adviezen gemiddeld genomen lager zijn naarmate leerlingen op hogere leeftijd aankomen in Nederland. Met correctie voor achtergrondkenmerken zijn deze verschillen significant. Ook is voor nieuwkomers ouder dan 10 jaar bij aankomst in Nederland het toetsadvies het minst vaak hoger en het vaakst lager dan het leerkrachtadvies. De verschillen met nieuwkomers die jonger waren bij aankomst in Nederland zijn niet significant wanneer wordt gecorrigeerd voor achtergrondkenmerken.

Figuur 4.14 Verskil in toetsadvies t.o.v. leerkrachtadvies tussen nieuwkomers met verschillende leeftijden bij aankomst in Nederland (geobserveerde en geschatte percentages)

Figuur 4.15 Verschil in adviezen tussen nieuwkomers met verschillende leeftijden bij aankomst in Nederland (geobserveerde en geschatte gemiddelden)

5 Middelbare school

5.1 Beschrijvende statistieken

In totaal zijn er 24.331 nieuwkomers die in de periode van ons onderzoek (2005-2020) een inschrijving hadden in een examenjaar (4 vmbo, 5 havo of 6 vwo) of op 14 t/m 20-jarige leeftijd een inschrijving in het voortgezet speciaal onderwijs. Tabel 5.1 laat een vergelijkbaar beeld met het basisonderwijs zien wat betreft de achtergrondkenmerken van nieuwkomers. Ouders van nieuwkomers hebben vaker mbo 2 als hoogste opleidingsniveau dan ouders van leerlingen die geen nieuwkomer zijn. Voor een iets lager percentage dan bij het basisonderwijs is de opleiding van ouders onbekend (32,3%). Verder woonden nieuwkomers gemiddeld 38,3% van het totaal aantal jaren dat ze op het vo zaten in een APCG, tegenover 12,9% bij niet-nieuwkomers.

Tabel 5.1: Achtergrondkenmerken nieuwkomers en niet-nieuwkomers (met inschrijving in examenjaar (vmbo: 4, havo: 5, vwo: 6))

		geen nieuwkomer		nieuwkomer	
		%	n	%	n
geslacht	jongen	50,8	762.308	49,3	11.999
	meisje	49,2	737.988	50,7	12.332
opleiding ouders (leerlinggewicht)	laag	13,9	108.539	46,9	5.692
	midden/hoog	83,9	655.113	51,9	6.302
	onbekend	2,3	17.599	1,2	149
opleiding ouders	max. mbo2	20,0	300.347	45,5	11.069
	mbo 3-4	26,4	396.240	11,6	2.814
	hbo ad/ba	16,3	244.156	5,4	1.306
	wo ba/ma & hbo ma	11,9	178.069	5,2	1.274
	opleiding onbekend	25,4	381.484	32,3	7.868

Tabel 5.2 laat zien dat nieuwkomers het vaakst afkomstig zijn uit Polen (15,7%), Syrië (8,3%) en Somalië (6,9%). De meeste nieuwkomers stroomden in het vo in leerjaar 1 in en waren hoogst waarschijnlijk al op een eerder moment ingestroomd in het basisonderwijs. Een deel van de nieuwkomers stroomt echter pas in op het vo. De helft van de ouders van de nieuwkomers migreerde om asielredenen (50,4%), gevolgd door overige of onbekende redenen (30,8%) en arbeidsredenen (18,8%). Uit Tabel 5.3 komt naar voren dat nieuwkomers waarvan de ouders zijn gemigreerd om asielredenen vaker een hogere leeftijd bij aankomst hebben dan nieuwkomers waarvan de ouders om arbeids- en overige of onbekende redenen zijn gemigreerd. Nieuwkomers uit alle drie de groepen zijn voor het grootste deel in leerjaar 1 van het vo (of al eerder) ingestroomd. Daarnaast woonden kinderen van arbeidsmigranten gemiddeld 40,2% van het totaal aantal jaren dat ze op het vo zaten in een APCG, kinderen van asielmigranten 34,3% en nieuwkomers waarvan de ouders zijn gemigreerd om overige of onbekende redenen 43,7% van het totaal aantal jaren.

Tabel 5.2: Achtergrondkenmerken nieuwkomers (met inschrijving in examenjaar (vmbo: 4, havo: 5, vwo: 6))

		nieuwkomer	
		%	n
land van herkomst	Afghanistan	3,1	758
	Duitsland	2,9	698
	Bulgarije	3,2	789
	China	2,3	548
	Irak	5,1	1.234
	Marokko	2,4	582
	Polen	15,7	3.808
	Somalië	6,9	1.683
	Syrië	8,3	2.013
	Thailand	2,3	565
	Turkije	3,8	929
	Overig	44,1	10.724
aankomstjaar	2005	9,5	2.314
	2006	9,1	2.209
	2007	9,7	2.351
	2008	10,9	2.661
	2009	11,0	2.665
	2010	10,0	2.433
	2011	8,2	1.995
	2012	6,0	1.459
	2013	6,6	1.610
	2014	5,8	1.404
	2015	6,2	1.499
	2016	4,4	1.082
leeftijd bij aankomst	2017	2,1	516
	2018	0,5	133
	< 4	4,3	1.047
	4	3,1	757
	5	4,5	1.087
	6	5,5	1.336
	7	6,6	1.594
	8	7,5	1.817
	9	8,7	2.118
	10	9,9	2.398
	11	11,6	2.824
	12	12,5	3.043
instroom in leerjaar vo	13	10,9	2.648
	14	7,1	1.739
	> 14	7,9	1.923
	1	88,1	21.431
start op nieuwkomersvoorziening	2	6,4	1.565
	3	2,8	689
	4, 5 of 6	2,7	646
	type 1	7,3	366
migratiereiden	type 2	14,1	705
	type 3/4	78,6	3.945
	arbeid	18,8	4.577
	asiel	50,4	12.258
	overig en onbekend	30,8	7.496

Tabel 5.3: Achtergrondkenmerken nieuwkomers (met inschrijving in examenjaar (vmbo: 4, havo: 5, vwo: 6)), per migratiereden

		arbeid		asiel		overig en onbekend	
		%	n	%	n	%	n
geslacht	jongen	49,3	2.258	49,0	6.004	49,9	3.737
	meisje	50,7	2.319	51,0	6.254	50,1	3.759
aankomstjaar	2005	6,6	303	10,4	1.269	9,9	742
	2006	8,3	381	9,0	1.105	9,6	723
	2007	11,9	546	8,7	1.065	9,9	740
	2008	14,4	658	9,3	1.139	11,5	864
	2009	11,2	512	10,8	1.322	11,1	831
	2010	9,5	437	10,0	1.220	10,4	776
	2011	9,7	444	7,2	887	8,9	664
	2012	7,6	347	4,3	523	7,9	589
	2013	6,7	308	6,5	791	6,8	511
	2014	5,2	238	6,8	828	4,5	338
	2015	3,9	179	8,5	1.048	3,6	272
	2016	2,8	129	5,8	705	3,3	248
	2017	1,6	74	2,4	299	1,9	143
	2018	0,5	21	0,5	57	0,7	55
leeftijd bij aankomst	< 4	5,2	236	3,1	375	5,8	436
	4	4,5	204	2,3	278	3,7	275
	5	5,5	254	3,7	457	5,0	376
	6	6,7	308	4,9	597	5,7	431
	7	6,9	315	6,3	773	6,8	506
	8	8,1	370	7,5	924	7,0	523
	9	9,6	441	8,7	1.065	8,2	612
	10	10,3	471	9,9	1.213	9,5	714
	11	11,3	518	12,3	1.509	10,6	797
	12	11,4	523	13,6	1.666	11,4	854
	13	9,6	438	12,1	1.483	9,7	727
	14	6,1	277	7,6	928	7,1	534
	> 14	4,9	222	8,1	990	9,5	711
instroom in leerjaar vo	1	91,5	4.187	88,3	10.826	85,6	6.418
	2	4,9	226	7,2	886	6,0	453
	3	2,1	96	2,6	314	3,7	279
	4, 5 of 6	1,5	68	1,9	232	4,6	346

5.2

Resultaten plaatsing in het vo

Uit de resultaten van hoofdstuk 4.3 kwam naar voren dat de leerkracht-, toets- en definitieve adviezen van nieuwkomers gemiddeld ongeveer een half niveau lager liggen dan die van niet-nieuwkomers. Daarom zijn de resultaten van Tabel 5.3 en Figuur 5.1 interessant: uit de geobserveerde percentages blijkt dat nieuwkomers in het vo minder vaak op of onder en vaker boven hun definitieve advies zijn geplaatst dan niet-nieuwkomers. Voor plaatsing onder advies (afstroom) is dit 14,6% bij nieuwkomers en 16,5% bij niet-nieuwkomers. Voor plaatsing boven advies (opstroom) zijn de verschillen groter: 16,8% voor nieuwkomers ten opzichte van 9,9% voor niet-nieuwkomers. Met correctie voor achtergrondkenmerken zijn deze verschillen significant. Een mogelijke verklaring voor de verschillen is dat het potentieel van nieuwkomers op de basisschool wordt onderschat vanwege hun lagere taalbeheersing en/of eventuele sociaal-emotionele problematiek. Nieuwkomers kunnen deze achterstand op de middelbare school alsnog inlopen en daardoor vaker naar een hoger niveau opstromen. Met betrekking tot plaatsing ten

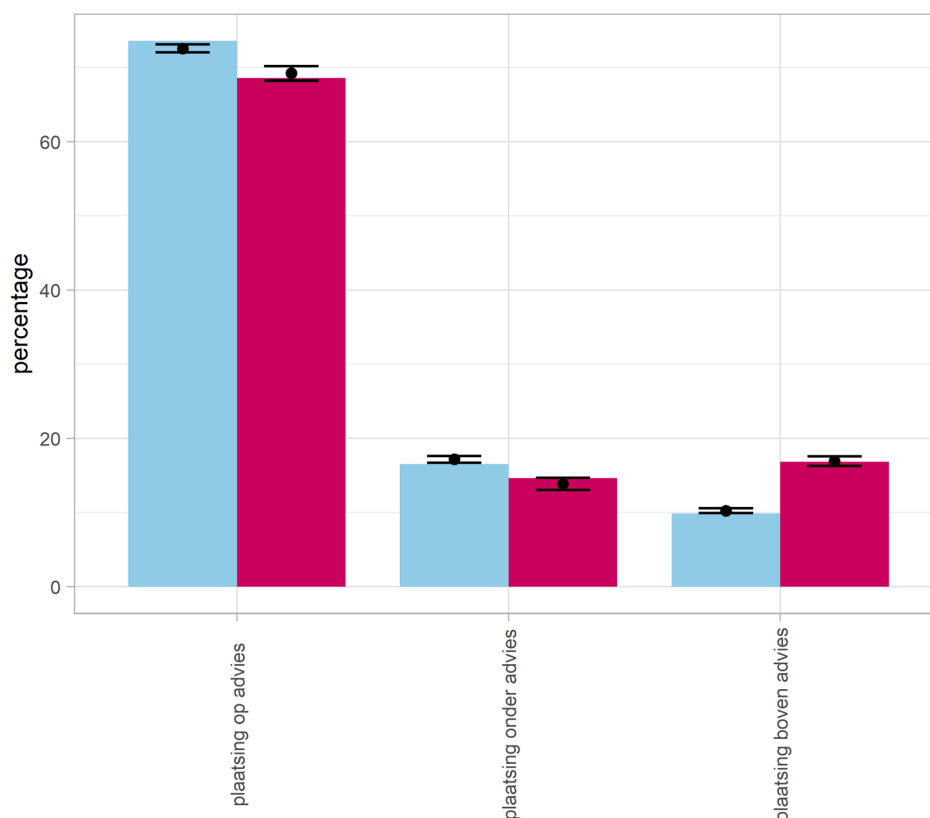
opzichte van basisschooladvies is belangrijk om te vermelden dat leerlingen die een vwo-advies krijgen, in het vo enkel op of onder hun advies kunnen zijn geplaatst.

Tabel 5.4: Lineaire regressieanalyses voor verschil in plaatsing (vo) nieuwkomers en niet-nieuwkomers

	plaatsing op advies	plaatsing onder advies	plaatsing boven advies
intercept	0,71 *	0,20 *	0,08 *
	[0,00]	[0,00]	[0,00]
nieuwkomer	-0,03 *	-0,03 *	0,07 *
	[0,00]	[0,00]	[0,00]
geslacht - vrouw	0,03 *	-0,07 *	0,04 *
	[0,00]	[0,00]	[0,00]
percentage jaren in APCG	-0,02 *	0,03 *	-0,01 *
	[0,00]	[0,00]	[0,00]
N	883.021	883.021	883.021

p-waarde in vierkante haken (** p < 0.001)

Figuur 5.1 Verschil in plaatsing (vo) tussen nieuwkomers en niet-nieuwkomers (geobserveerde en geschatte percentages)

De blauwe bars laten geobserveerde gemiddelden zien voor niet-nieuwkomers, de roze bars laten geobserveerde gemiddelden zien voor nieuwkomers. De zwarte punten zijn de geschatte gemiddelden (estimated marginal means) gecorrigeerd voor achtergrondkenmerken, de error bars het 95% betrouwbaarheidsinterval hiervan.

Wanneer verschillende groepen nieuwkomers worden vergeleken, komt uit Figuur 5.2 naar voren dat nieuwkomers uit Syrië (58,9%), Afghanistan (61,1%) en Irak (63,5%) het minst vaak op hun definitieve basisschooladvies worden geplaatst. Nieuwkomers met deze landen van herkomst worden het vaakst boven advies geplaatst: 27,4% van de nieuwkomers uit Syrië, 23,5% uit Afghanistan en 22,3% uit Irak. Echter, met correctie voor achtergrondkenmerken zijn alle verschillen tussen deze en de andere landen niet significant. Uit de resultaten van de aanvullende analyses in Tabel 7.7 komt naar voren dat alleen nieuwkomers uit Afghanistan, Irak, Polen en Syrië minder vaak op hun basisschooladvies worden geplaatst dan niet-nieuwkomers. Daarnaast worden nieuwkomers uit Somalië als enige minder vaak onder hun basisschooladvies geplaatst dan niet-nieuwkomers. Tot slot worden nieuwkomers uit alle landen van herkomst (met uitzondering van Duitsland en Marokko) in het middelbaar onderwijs vaker boven hun basisschooladvies geplaatst dan niet-nieuwkomers.

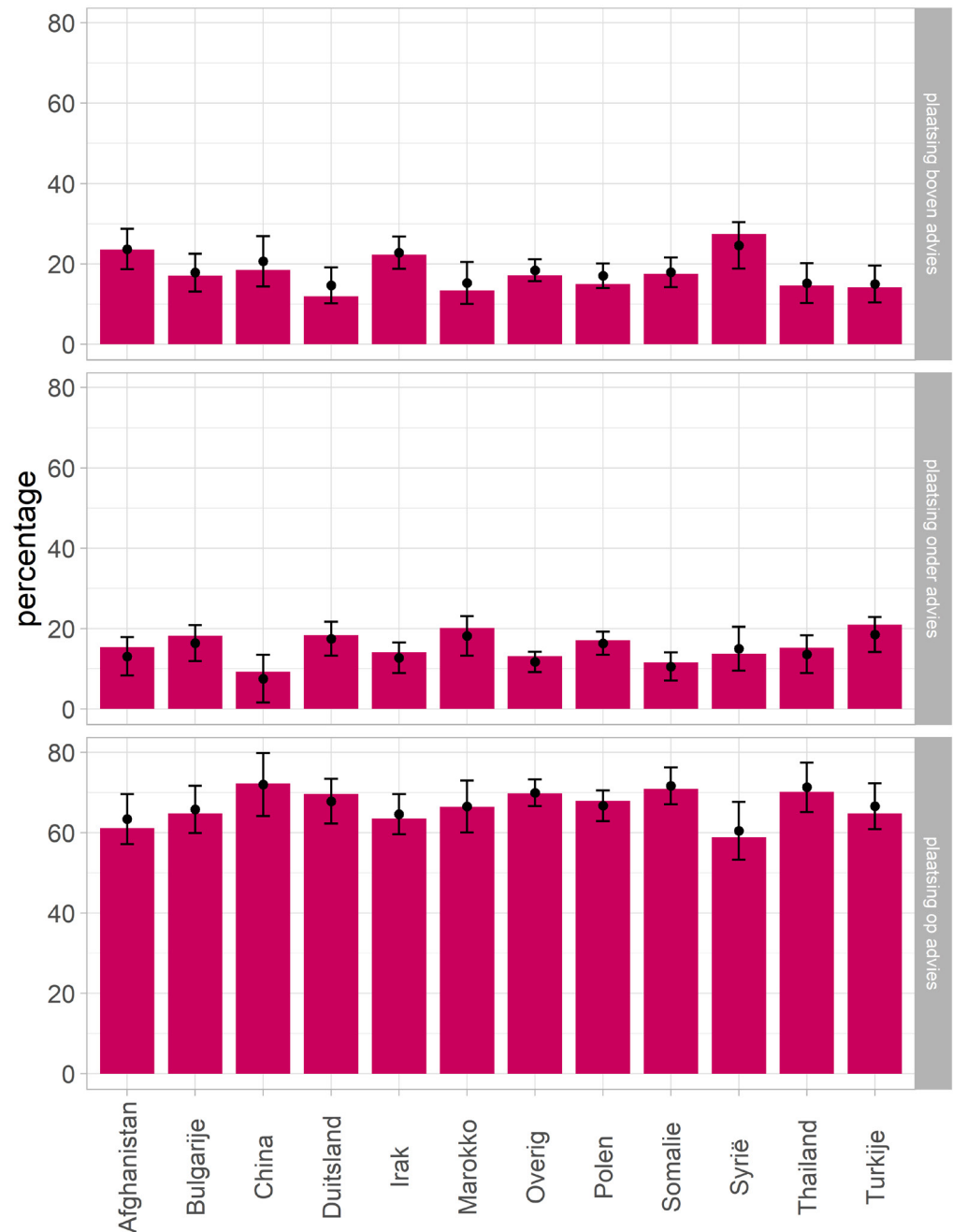
Tabel 5.5: Resultaten lineaire regressieanalyses voor verschil in plaatsing (vo) tussen verschillende groepen nieuwkomers

	plaatsing op advies	plaatsing onder advies	plaatsing boven advies
intercept	0,69 *	0,15 *	0,16 *
	[0,00]	[0,00]	[0,00]
land van herkomst - Duitsland	0,04	0,04	-0,09
	[0,23]	[0,12]	[0,00]
land van herkomst - Bulgarije	0,02	0,03	-0,06
	[0,53]	[0,26]	[0,06]
land van herkomst - China	0,09	-0,06	-0,03
	[0,06]	[0,11]	[0,40]
land van herkomst - Irak	0,01	-0,00	-0,01
	[0,71]	[0,89]	[0,73]
land van herkomst - Marokko	0,03	0,05	-0,08
	[0,43]	[0,09]	[0,01]
land van herkomst - Overig	0,07	-0,01	-0,05
	[0,02]	[0,53]	[0,02]
land van herkomst - Polen	0,03	0,03	-0,07
	[0,28]	[0,17]	[0,01]
land van herkomst - Somalië	0,08	-0,02	-0,06
	[0,01]	[0,29]	[0,02]
land van herkomst - Syrië	-0,03	0,02	0,01
	[0,50]	[0,56]	[0,79]
land van herkomst - Thailand	0,08	0,00	-0,08
	[0,04]	[0,85]	[0,00]
land van herkomst - Turkije	0,03	0,05	-0,09
	[0,38]	[0,05]	[0,00]
aankomstjaar - 2006	-0,00	0,00	0,00
	[0,85]	[0,98]	[0,77]
aankomstjaar - 2007	0,00	0,01	-0,01
	[0,80]	[0,47]	[0,31]
aankomstjaar - 2008	0,01	-0,01	0,01
	[0,69]	[0,34]	[0,66]
aankomstjaar - 2009	-0,01	-0,01	0,02
	[0,57]	[0,56]	[0,21]
aankomstjaar - 2010	-0,01	-0,00	0,01
	[0,78]	[0,77]	[0,51]
aankomstjaar - 2011	-0,01	-0,01	0,02
	[0,65]	[0,38]	[0,15]
aankomstjaar - 2012	0,03	-0,02	-0,00
	[0,25]	[0,21]	[0,84]
aankomstjaar - 2013	0,02	-0,05	0,03
	[0,43]	[0,02]	[0,21]
aankomstjaar - 2014	0,04	-0,05	0,01
	[0,23]	[0,06]	[0,80]
aankomstjaar - 2015	0,07	-0,07	0,01
	[0,12]	[0,02]	[0,81]
aankomstjaar - 2016	-0,05	-0,05	0,11
	[0,43]	[0,31]	[0,05]
aankomstjaar - 2017	0,31	-0,14	-0,16
	[0,02]	[0,16]	[0,14]
aankomstjaar - 2018	0,17	-0,13	-0,04
	[0,32]	[0,32]	[0,79]
leeftijd bij aankomst - 4 jaar	-0,01	0,01	0,00
	[0,67]	[0,55]	[0,98]
leeftijd bij aankomst - 5 jaar	0,01	0,02	-0,03
	[0,61]	[0,31]	[0,11]
leeftijd bij aankomst - 6 jaar	0,01	0,00	-0,01

	[0,67]	[0,89]	[0,53]
leeftijd bij aankomst - 7 jaar	-0,05	0,01	0,03
	[0,02]	[0,35]	[0,05]
leeftijd bij aankomst - 8 jaar	-0,01	0,01	0,01
	[0,57]	[0,72]	[0,71]
leeftijd bij aankomst - 9 jaar	-0,03	0,01	0,02
	[0,16]	[0,45]	[0,28]
leeftijd bij aankomst - 10 jaar	-0,04	0,01	0,03
	[0,08]	[0,58]	[0,09]
leeftijd bij aankomst - 11 jaar	-0,10 *	0,03	0,07 *
	[0,00]	[0,07]	[0,00]
leeftijd bij aankomst - 12 jaar	-0,15 *	0,07	0,08
	[0,00]	[0,01]	[0,00]
leeftijd bij aankomst - 13 jaar	-0,13	0,03	0,10
	[0,03]	[0,48]	[0,04]
leeftijd bij aankomst - 14 jaar	-0,16	0,11	0,05
	[0,08]	[0,12]	[0,49]
leeftijd bij aankomst - > 14	-0,25	0,10	0,15
	[0,02]	[0,22]	[0,08]
migratiereden - asiel	-0,02	0,01	0,00
	[0,25]	[0,22]	[0,75]
migratiereden - overig en onbekend	-0,00	0,02	-0,01
	[0,87]	[0,07]	[0,15]
geslacht - vrouw	-0,01	-0,05 *	0,07 *
	[0,10]	[0,00]	[0,00]
percentage jaren in APCG	-0,02	0,01	0,01
	[0,02]	[0,14]	[0,13]
N	11.007	11.007	11.007

p-waarde in vierkante haken (* p < 0.001)

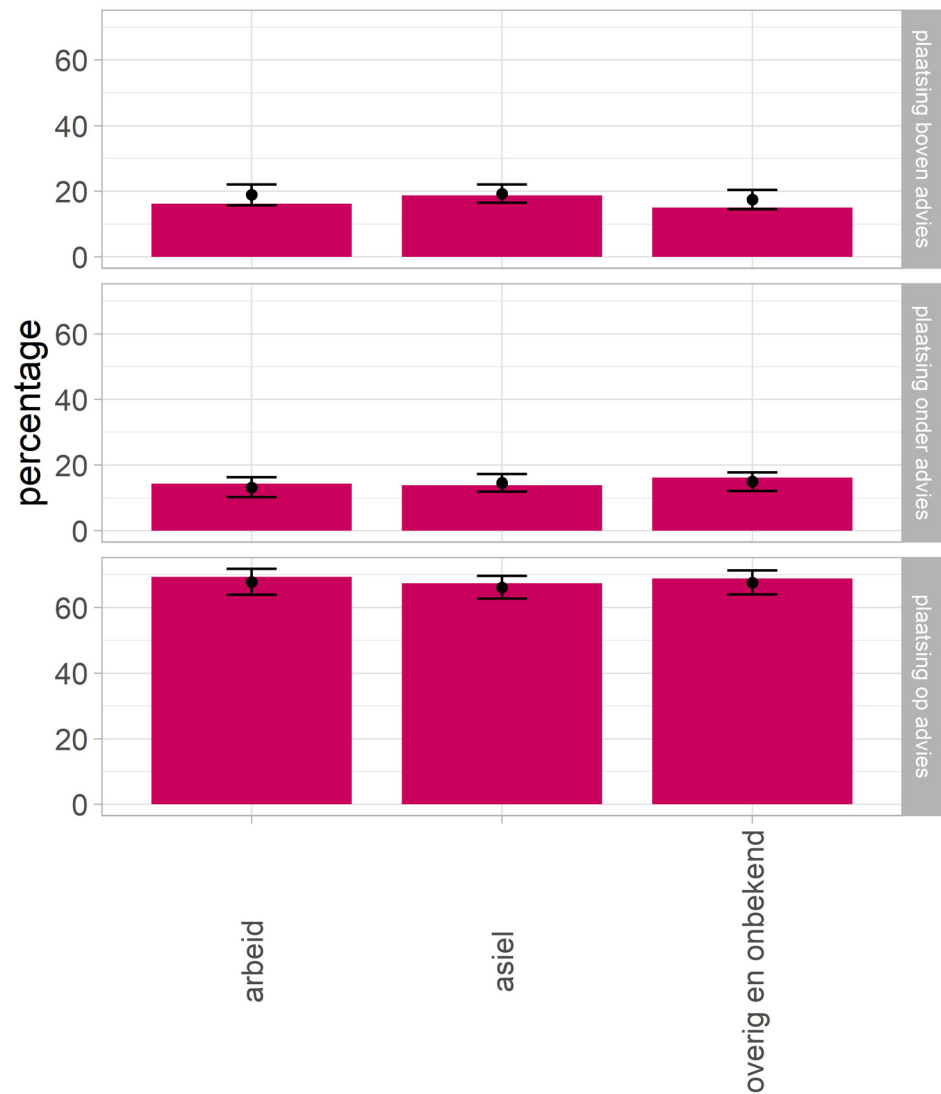
Figuur 5.2 Verskil in plaatsing (vo) tussen nieuwkomers uit verschillende landen van herkomst (geobserveerde en geschatte percentages)

Figuur 5.3 laat verschillen in plaatsing zien tussen nieuwkomers met verschillende migratieachtergronden. Hieruit blijkt dat nieuwkomers waarvan de ouders zijn gemigreerd om asieleredenen iets vaker boven hun basisschooladvies worden geplaatst (18,8%) dan kinderen van arbeidsmigranten (16,2%) en nieuwkomers waarvan de ouders zijn gemigreerd om overige of onbekende redenen (15,0%). Met correctie voor achtergrondkenmerken zijn deze verschillen niet significant. Tabel 7.8 laat zien dat nieuwkomers met alle drie de migratieachtergronden significant vaker opstroomden dan niet-nieuwkomers. Alleen nieuwkomers waarvan de ouders zijn

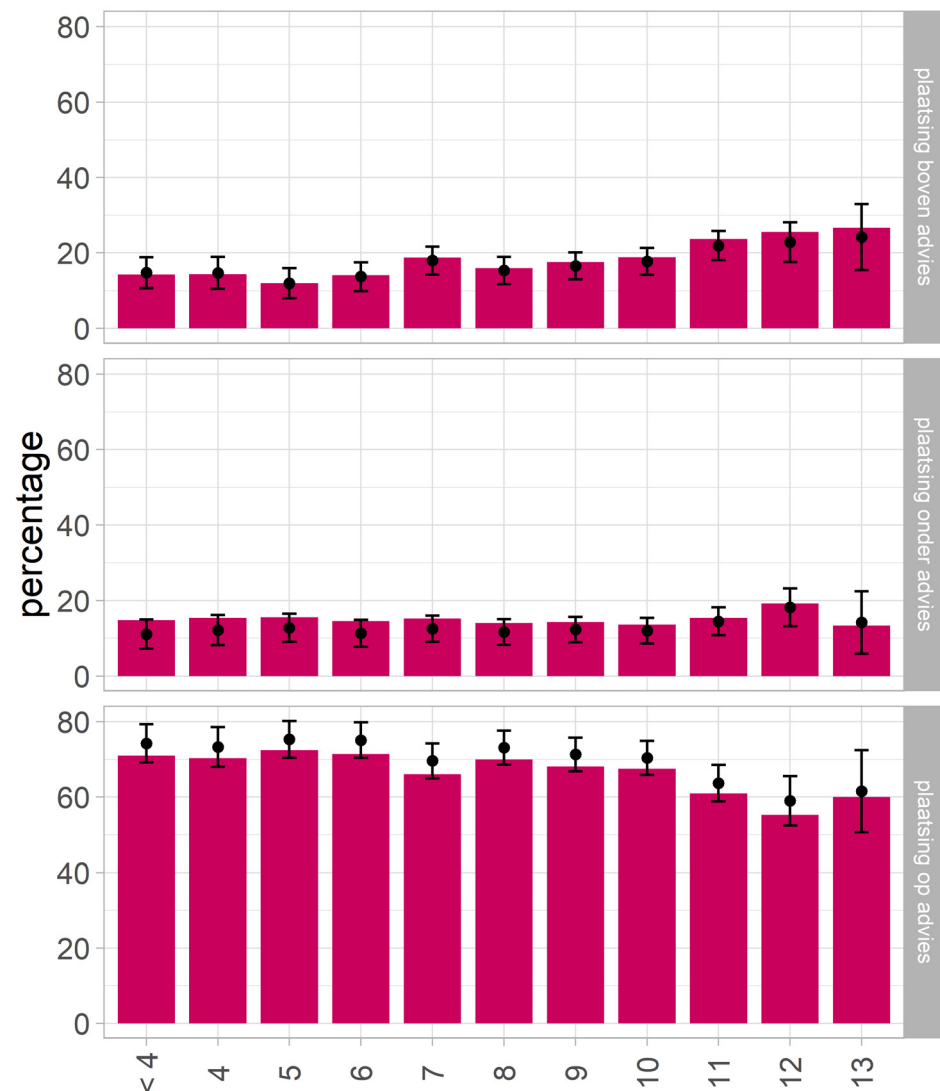
gemigreerd om overige of onbekende redenen zijn niet significant minder vaak onder advies geplaatst ten opzichte van niet-nieuwkomers.

Figuur 5.3 Verschil in plaatsing (vo) tussen nieuwkomers met verschillen in migratiereden (geobserveerde en geschatte percentages)

Tot slot laat Figuur 5.4 zien dat nieuwkomers met een hogere leeftijd bij aankomst in Nederland minder vaak op en vaker boven advies worden geplaatst dan nieuwkomers die jonger zijn bij aankomst in Nederland. Voor plaatsing boven advies geldt dit het sterkst voor nieuwkomers die ouder dan 10 jaar waren bij aankomst in Nederland: 25,3% stroomde op tijdens het vo. Corrigerend voor achtergrondkenmerken zijn voornamelijk verschillen tussen jongere en oude leeftijden bij aankomst significant.

Figuur 5.4 Verschil in plaatsing (vo) tussen nieuwkomers met verschillende leeftijden bij aankomst in Nederland (geobserveerde en geschatte percentages)

5.3

Resultaten uitstroom en schoolloopbaan tijdens vo

De resultaten voor de schoolloopbanen tijdens de middelbare school in Tabel 5.6 en Figuur 5.5 laten zien dat nieuwkomers vaker een klas hebben overgedaan (35,2%) dan niet-nieuwkomers (14,9%). Tegelijkertijd sloegen nieuwkomers vaker een klas over (11,6%) dan niet-nieuwkomers (0,2%). Mogelijk geven inschrijvingen in internationale schakelklassen (isk's) een vertekend beeld van een klas overdoen en overslaan, door de manier waarop die inschrijvingen geregistreerd worden. Ook wisselden nieuwkomers vaker van school dan niet-nieuwkomers (47,8% versus 27,3%). Verder stroomden nieuwkomers tijdens hun schoolloopbaan iets vaker uit naar pro/vso (0,5%) en pro (0,3%) dan niet-nieuwkomers (0,2% voor pro/vso en 0,01% voor pro). Tabel 5.2 laat zien dat deze verschillen significant maar verwaarloosbaar zijn met correctie voor achtergrondkenmerken. De resultaten voor de schoolloopbaanuitkomsten bij de examens laten zien dat nieuwkomers iets

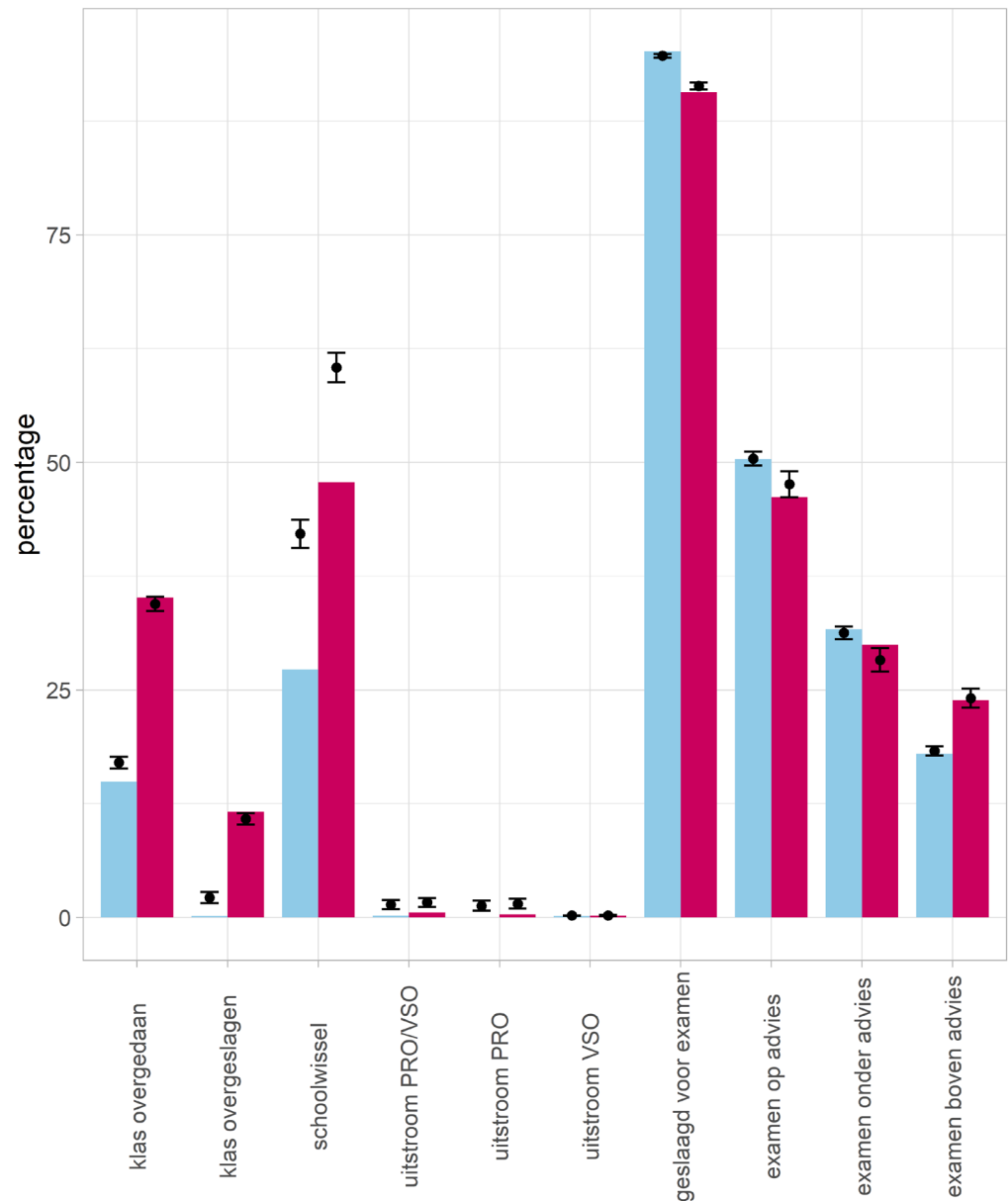
minder vaak zijn geslaagd voor hun eerste eindexamen (90,7%) dan niet-nieuwkomers (95,1%). Met correctie voor achtergrondkenmerken is dit verschil significant. Daarnaast valt op dat nieuwkomers hun examen minder vaak onder het definitieve advies van de basisschool hebben gedaan (30,0%) dan niet-nieuwkomers (31,7%). Tegelijkertijd deden nieuwkomers vaker examen boven het basisschooladvies (23,9%) dan niet-nieuwkomers (18,0%). Ook deze verschillen zijn significant wanneer wordt gecorrigeerd voor achtergrondkenmerken.

Tabel 5.6: Lineaire regressieanalyses voor verschil in schoolloopbaankenmerken (vo) nieuwkomers en niet-nieuwkomers

	klas overg edaan	klas overg eslage n	school wissel	uitstro om PRO/ VSO	uitstro om PRO	uitstro om VSO	geslaa gd voor exame n	exame n op advies	exame n onder advies	exame n boven advies
intercept	0,19 *	0,02 *	0,43 *	0,01 *	0,01 *	0,00 *	0,95 *	0,49 *	0,35 *	0,15 *
	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]
nieuwkomer	0,17 *	0,09 *	0,18 *	0,00 *	0,00 *	0,00	-0,03 *	-0,03 *	-0,03 *	0,06 *
	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,53]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]
geslacht - vrouw	-0,04 *	-0,00 *	-0,03 *	0,00	0,00	0,00	0,00	0,03 *	-0,10 *	0,07 *
	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,50]	[0,59]	[0,38]	[0,21]	[0,00]	[0,00]	[0,00]
percentage jaren in APCG	0,03 *	0,00	0,02 *	-0,00 *	0,00	-0,00 *	-0,01 *	-0,01 *	0,03 *	-0,02 *
	[0,00]	[0,01]	[0,00]	[0,00]	[0,01]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]
N	1.524. 623	1.524. 623	1.524. 623	1.524. 623	1.524. 623	1.524. 623	1.374. 705	648.74 7	648.74 7	648.74 7

p-waarde in vierkante haken (** p < 0.001)

Figuur 5.5 Verschil in schoolloopbaankenmerken (vo) tussen nieuwkomers en niet-nieuwkomers (geobserveerde en geschatte percentages)

De blauwe bars laten geobserveerde gemiddelden zien voor niet-nieuwkomers, de roze bars laten geobserveerde gemiddelden zien voor nieuwkomers. De zwarte punten zijn de geschatte gemiddelden (estimated marginal means) gecorrigeerd voor achtergrondkenmerken, de error bars het 95% betrouwbaarheidsinterval hiervan.

Ook zijn de resultaten weer vergeleken voor verschillende groepen nieuwkomers. Voor een aantal uitkomsten (bijv. uitstroom naar vso) zijn de aantallen nieuwkomers in de afzonderlijke groepen te klein om weer te geven in de figuren. Uit Tabel 5.7 en Figuur 5.6 blijken verschillen tussen landen van herkomst grotendeels niet significant. Nieuwkomers uit Syrië zijn op basis van de geobserveerde percentages wel het vaakst blijven zitten (49,4%), hebben het vaakst een klas overgeslagen (28,3%) en zijn het vaakst van school gewisseld (74,9%). Met correctie voor achtergrondkenmerken is het verschil met de meeste andere landen niet significant.

Ook Tabel 7.9 laat geen opvallende patronen zien in de schoolloopbanen van nieuwkomers uit bepaalde landen van herkomst ten opzichte van niet-nieuwkomers.

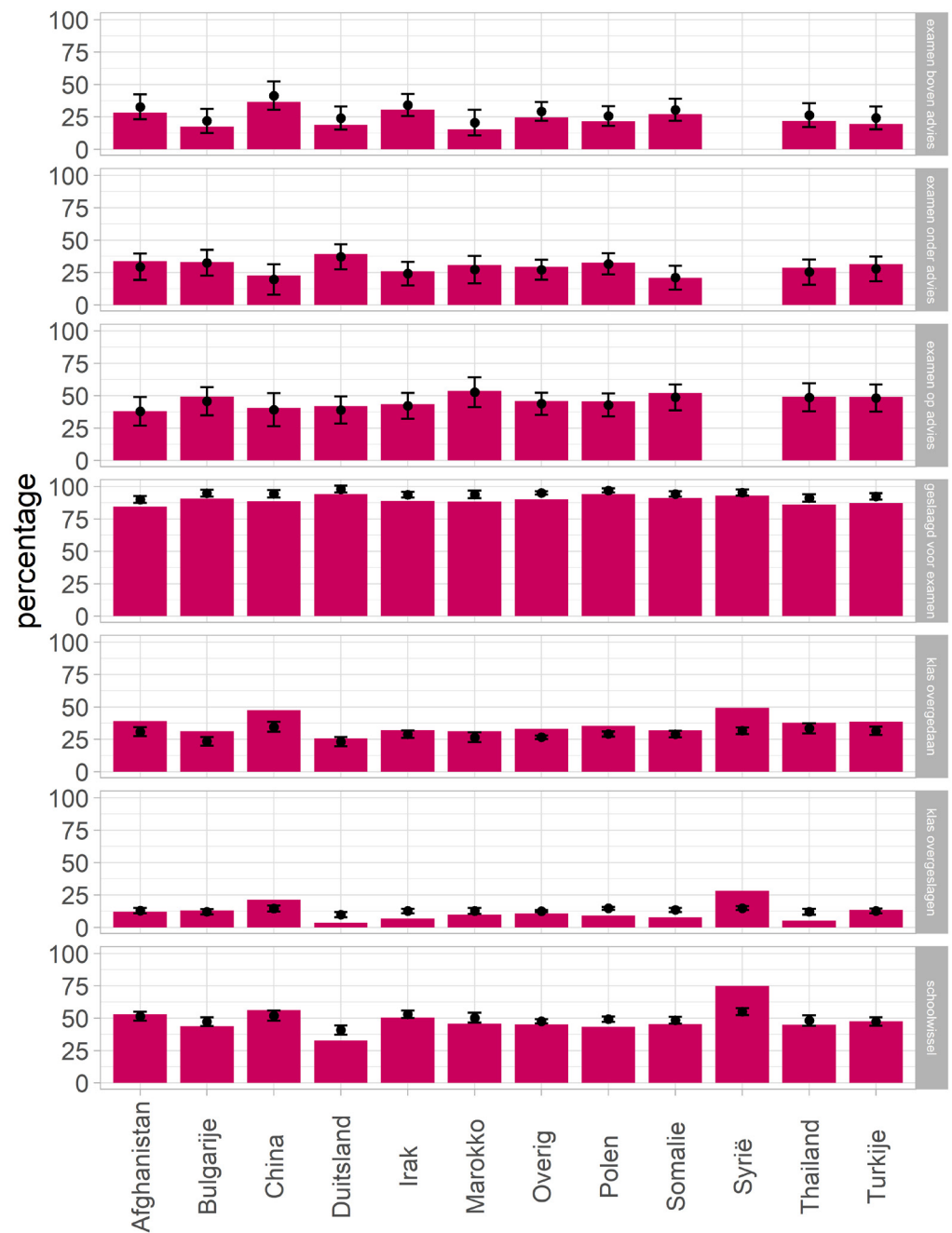
Tabel 5.7: Resultaten lineaire regressieanalyses voor verschil in schoolloopbaan kenmerken (vo) tussen verschillende groepen nieuwkomers

	klas overg edaan	klas overg eslage n	school wissel	uitstro om PRO/ VSO	uitstro om PRO	uitstro om VSO	geslaa gd voor exame n	exame n op advies	exame n onder advies	exame n boven advies
intercept	0,17 *	0,02	0,35 *	0,01	0,01	0,00	0,95 *	0,38 *	0,32 *	0,30 *
	[0,00]	[0,24]	[0,00]	[0,14]	[0,05]	[0,95]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]
land van herkomst - Duitsland	-0,08	-0,03	-0,11 *	-0,00	-0,01	0,01 *	0,08 *	0,01	0,08	-0,09
	[0,00]	[0,03]	[0,00]	[0,83]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,84]	[0,09]	[0,04]
land van herkomst - Bulgarije	-0,07	-0,01	-0,04	-0,00	-0,00	0,00	0,05	0,08	0,03	-0,11
	[0,00]	[0,58]	[0,06]	[0,86]	[0,27]	[0,30]	[0,00]	[0,14]	[0,53]	[0,02]
land van herkomst - China	0,04	0,02	0,00	-0,01	-0,01	0,00	0,04	0,01	-0,10	0,09
	[0,13]	[0,24]	[0,85]	[0,06]	[0,00]	[0,43]	[0,01]	[0,83]	[0,08]	[0,10]
land van herkomst - Irak	-0,02	-0,00	0,01	-0,01	-0,01 *	0,00	0,04	0,04	-0,05	0,01
	[0,38]	[0,83]	[0,48]	[0,06]	[0,00]	[0,21]	[0,01]	[0,35]	[0,20]	[0,71]
land van herkomst - Marokko	-0,04	-0,00	-0,01	-0,01	-0,01	0,00	0,04	0,15	-0,02	-0,12
	[0,08]	[0,88]	[0,64]	[0,04]	[0,00]	[0,54]	[0,03]	[0,01]	[0,66]	[0,01]
land van herkomst - Overig	-0,04	-0,00	-0,04	-0,00	-0,01 *	0,00	0,05 *	0,06	-0,02	-0,04
	[0,01]	[0,72]	[0,02]	[0,06]	[0,00]	[0,14]	[0,00]	[0,12]	[0,52]	[0,28]
land van herkomst - Polen	-0,02	0,02	-0,02	-0,01	-0,01	0,00	0,07 *	0,05	0,02	-0,07
	[0,35]	[0,10]	[0,22]	[0,03]	[0,00]	[0,70]	[0,00]	[0,24]	[0,57]	[0,05]
land van herkomst - Somalië	-0,02	0,01	-0,03	-0,00	-0,00	0,00	0,04	0,11	-0,08	-0,02
	[0,35]	[0,60]	[0,10]	[0,77]	[0,20]	[0,23]	[0,00]	[0,02]	[0,05]	[0,56]
land van herkomst - Syrië	0,01	0,02	0,04	-0,00	-0,00	0,00	0,05 *	0,08	-0,08	0,01
	[0,72]	[0,10]	[0,08]	[0,42]	[0,06]	[0,26]	[0,00]	[0,45]	[0,40]	[0,94]
land van herkomst - Thailand	0,03	-0,01	-0,03	-0,01	-0,01 *	0,00	0,01	0,11	-0,04	-0,06
	[0,29]	[0,59]	[0,16]	[0,00]	[0,00]	[0,92]	[0,54]	[0,03]	[0,37]	[0,13]
land van herkomst - Turkije	0,01	-0,00	-0,04	0,00	-0,00	0,00	0,02	0,10	-0,02	-0,08
	[0,75]	[0,85]	[0,06]	[0,98]	[0,38]	[0,33]	[0,12]	[0,03]	[0,72]	[0,04]
aankomstjaar - 2006	0,01	-0,02	-0,00	0,00	0,00	0,00	0,01	0,01	-0,02	0,01
	[0,27]	[0,03]	[0,73]	[0,08]	[0,11]	[0,47]	[0,48]	[0,69]	[0,38]	[0,64]
aankomstjaar - 2007	-0,01	0,01	-0,00	0,00	-0,00	0,00	0,02	0,04	-0,04	0,00
	[0,28]	[0,42]	[0,69]	[0,61]	[0,57]	[0,14]	[0,07]	[0,12]	[0,09]	[0,95]
aankomstjaar - 2008	-0,02	0,01	0,01	-0,00	0,00	-0,00	0,02	0,06	-0,10 *	0,04
	[0,06]	[0,38]	[0,52]	[0,78]	[0,96]	[0,62]	[0,02]	[0,01]	[0,00]	[0,04]
aankomstjaar - 2009	-0,03	0,03 *	0,02	-0,00	-0,00	-0,00	0,04 *	0,06	-0,08	0,02
	[0,02]	[0,00]	[0,10]	[0,02]	[0,05]	[0,22]	[0,00]	[0,03]	[0,00]	[0,35]
aankomstjaar - 2010	-0,02	0,03 *	0,01	-0,01	-0,00	-0,00	0,04 *	0,08	-0,11 *	0,03
	[0,10]	[0,00]	[0,32]	[0,01]	[0,02]	[0,19]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,25]
aankomstjaar - 2011	-0,05 *	0,05 *	0,01	-0,00	-0,00	0,00	0,07 *	0,06	-0,15 *	0,09
	[0,00]	[0,00]	[0,36]	[0,08]	[0,02]	[0,81]	[0,00]	[0,06]	[0,00]	[0,00]
aankomstjaar - 2012	-0,01	0,06 *	0,02	-0,01	-0,00	-0,00	0,07 *	0,17 *	-0,14 *	-0,03
	[0,54]	[0,00]	[0,17]	[0,01]	[0,04]	[0,22]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,46]
aankomstjaar - 2013	-0,02	0,08 *	0,03	-0,01 *	-0,01 *	-0,00	0,07 *	0,22	-0,15	-0,07
	[0,18]	[0,00]	[0,05]	[0,00]	[0,00]	[0,33]	[0,00]	[0,00]	[0,02]	[0,23]
aankomstjaar - 2014	-0,03	0,06 *	0,04	-0,01 *	-0,01 *	-0,00	0,08 *	0,29	-0,19	-0,11
	[0,05]	[0,00]	[0,02]	[0,00]	[0,00]	[0,03]	[0,00]	[0,01]	[0,09]	[0,27]
aankomstjaar - 2015	-0,00	0,11 *	0,05	-0,02 *	-0,01 *	-0,00	0,10 *	-0,07	-0,17	0,24
	[0,81]	[0,00]	[0,01]	[0,00]	[0,00]	[0,10]	[0,00]	[0,73]	[0,38]	[0,17]

aankomstjaar - 2016	-0,05 [0,00]	0,16 * [0,00]	0,06 * [0,00]	-0,02 * [0,00]	-0,01 * [0,00]	-0,00 [0,07]	0,13 * [0,00]	0,23 [0,45]	-0,10 [0,71]	-0,12 [0,64]
aankomstjaar - 2017	-0,12 * [0,00]	0,24 * [0,00]	0,03 [0,24]	-0,02 * [0,00]	-0,01 * [0,00]	-0,00 [0,19]	0,16 * [0,00]	0,03 [0,90]	0,06 [0,81]	-0,09 [0,71]
aankomstjaar - 2018	-0,22 * [0,00]	0,21 * [0,00]	-0,07 [0,09]	-0,02 [0,00]	-0,01 [0,00]	-0,00 [0,45]	0,13 [0,03]	-0,09 [0,78]	-0,42 [0,16]	0,51 [0,07]
leeftijd bij aankomst - 4 jaar	0,08 * [0,00]	-0,01 [0,56]	0,03 [0,11]	-0,00 [0,65]	0,00 [0,76]	-0,00 [0,26]	-0,05 [0,01]	0,08 [0,10]	-0,01 [0,76]	-0,06 [0,10]
leeftijd bij aankomst - 5 jaar	0,08 * [0,00]	-0,01 [0,21]	0,02 [0,28]	-0,00 [0,80]	0,00 [0,68]	-0,00 [0,31]	-0,03 [0,05]	0,06 [0,17]	0,04 [0,33]	-0,10 [0,01]
leeftijd bij aankomst - 6 jaar	0,09 * [0,00]	-0,02 [0,10]	0,01 [0,44]	0,00 [0,49]	0,00 [0,55]	0,00 [0,77]	-0,05 [0,00]	0,04 [0,41]	0,04 [0,30]	-0,08 [0,03]
leeftijd bij aankomst - 7 jaar	0,10 * [0,00]	-0,02 [0,06]	0,03 [0,06]	0,00 [0,44]	0,00 [0,54]	0,00 [0,68]	-0,08 * [0,00]	0,00 [0,97]	0,03 [0,38]	-0,04 [0,32]
leeftijd bij aankomst - 8 jaar	0,09 * [0,00]	-0,03 [0,01]	0,02 [0,27]	0,00 [0,46]	0,00 [0,40]	0,00 [0,98]	-0,08 * [0,00]	-0,00 [0,96]	0,06 [0,09]	-0,06 [0,07]
leeftijd bij aankomst - 9 jaar	0,10 * [0,00]	-0,03 * [0,00]	0,04 [0,02]	0,00 [0,11]	0,00 [0,07]	0,00 [0,80]	-0,11 * [0,00]	-0,04 [0,28]	0,10 [0,01]	-0,05 [0,16]
leeftijd bij aankomst - 10 jaar	0,19 * [0,00]	-0,03 * [0,00]	0,11 * [0,00]	0,01 [0,01]	0,00 [0,03]	0,00 [0,13]	-0,10 * [0,00]	-0,08 [0,06]	0,11 [0,01]	-0,03 [0,44]
leeftijd bij aankomst - 11 jaar	0,34 * [0,00]	-0,04 * [0,00]	0,25 * [0,00]	0,01 [0,00]	0,01 [0,00]	0,00 [0,34]	-0,12 * [0,00]	-0,15 [0,00]	0,16 * [0,00]	-0,01 [0,78]
leeftijd bij aankomst - 12 jaar	0,48 * [0,00]	0,01 [0,33]	0,37 * [0,00]	0,01 * [0,00]	0,01 * [0,00]	0,00 [0,32]	-0,13 * [0,00]	-0,12 [0,02]	0,14 [0,01]	-0,01 [0,83]
leeftijd bij aankomst - 13 jaar	0,42 * [0,00]	0,13 * [0,00]	0,42 * [0,00]	0,01 * [0,00]	0,01 * [0,00]	0,00 [0,41]	-0,14 * [0,00]	-0,17 [0,03]	0,22 [0,00]	-0,05 [0,49]
leeftijd bij aankomst - 14 jaar	0,30 * [0,00]	0,26 * [0,00]	0,40 * [0,00]	0,01 * [0,00]	0,01 * [0,00]	0,00 [0,74]	-0,14 * [0,00]	-0,39 [0,00]	0,42 * [0,00]	-0,02 [0,85]
leeftijd bij aankomst - > 14	0,20 * [0,00]	0,36 * [0,00]	0,32 * [0,00]	0,01 * [0,00]	0,01 * [0,00]	0,00 [0,77]	-0,19 * [0,00]	-0,30 [0,08]	0,05 [0,73]	0,24 [0,10]
migratiereiden - asiel	-0,01 [0,14]	-0,00 [0,52]	0,03 [0,00]	0,00 [0,10]	0,00 [0,04]	0,00 [0,86]	-0,01 [0,06]	-0,00 [0,93]	0,02 [0,34]	-0,01 [0,39]
migratiereiden - overig en onbekend	-0,01 [0,18]	-0,02 * [0,00]	-0,02 [0,03]	0,00 [0,32]	0,00 [0,56]	0,00 [0,31]	-0,00 [0,45]	0,02 [0,27]	0,02 [0,32]	-0,04 [0,02]
geslacht - vrouw	-0,02 * [0,00]	-0,00 [0,20]	-0,02 [0,00]	0,00 [0,90]	0,00 [0,63]	-0,00 [0,38]	-0,01 * [0,00]	0,01 [0,47]	-0,06 * [0,00]	0,05 * [0,00]
percentage jaren in APCG	0,03 * [0,00]	0,01 [0,00]	0,01 [0,20]	-0,00 [0,19]	-0,00 [0,07]	0,00 [0,86]	-0,02 [0,00]	-0,02 [0,22]	0,02 [0,18]	0,00 [0,96]
N	24.331	24.331	24.331	24.331	24.331	24.331	18.690	6.358	6.358	6.358

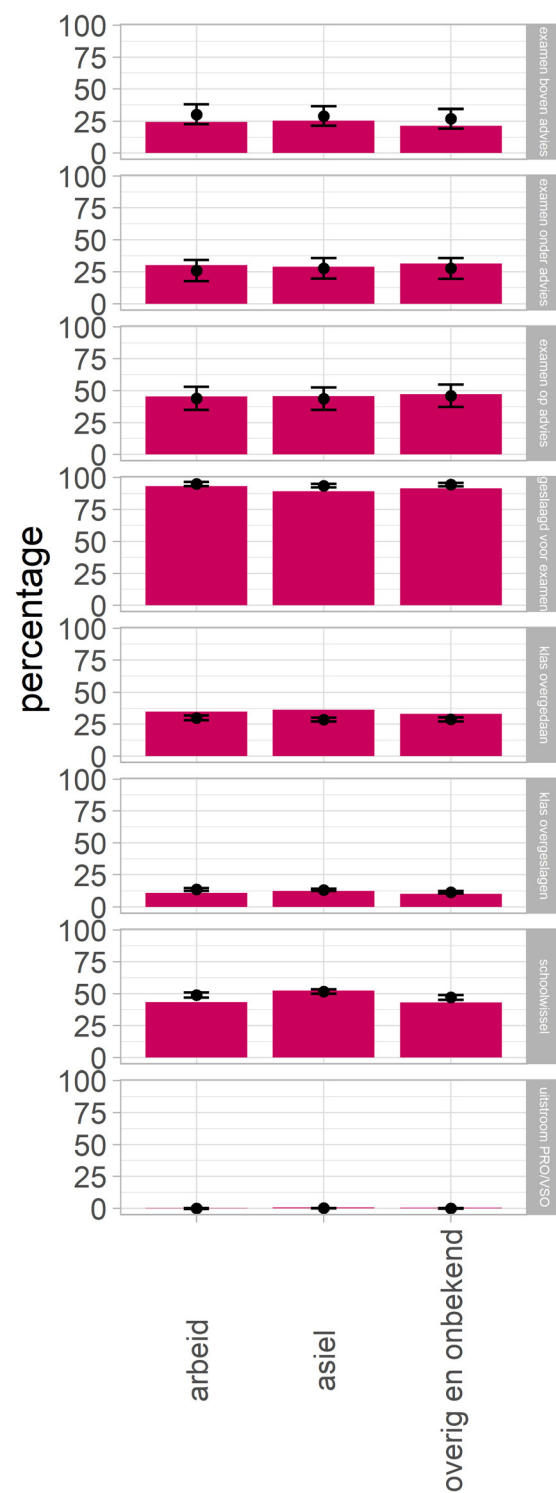
p-waarde in vierkante haken (* p < 0.001)

Figuur 5.6 Verschil in schoolloopbaankenmerken (vo) tussen nieuwkomers uit verschillende landen van herkomst (geobserveerde en geschatte percentages)

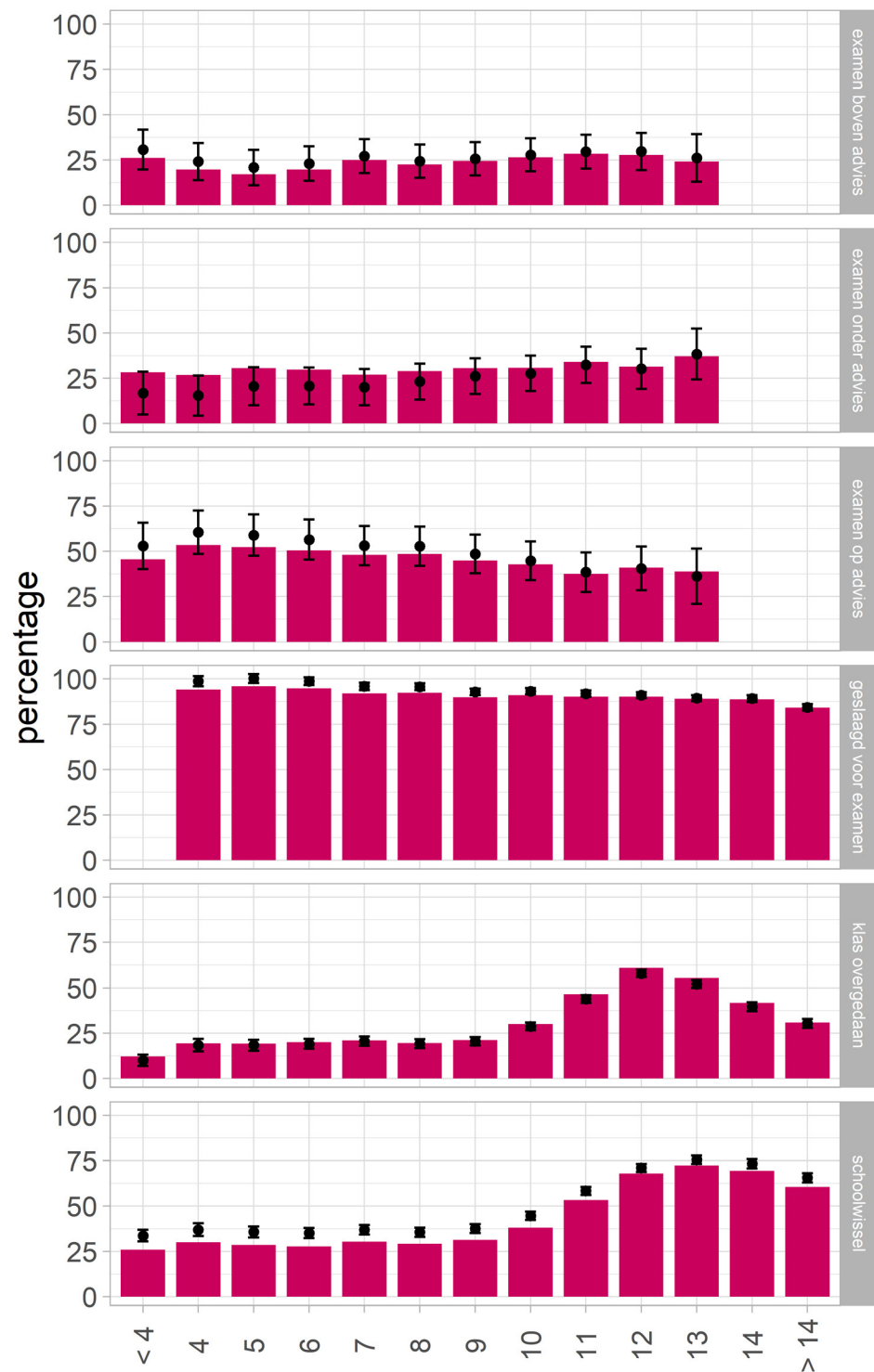
Uit Figuur 5.7 blijkt dat verschillen tussen nieuwkomers met verschillende migratieachtergronden grotendeels niet significant zijn. Wel hebben nieuwkomers waarvan de ouders zijn gemigreerd om asiel- (12,6%) en arbeidsredenen (11,1%) vaker een klas overgeslagen dan nieuwkomers waarvan de ouders zijn gemigreerd om overige of onbekende redenen (10,3%). Met correctie voor achtergrondkenmerken is dit verschil significant. Ook zijn nieuwkomers met een asielachtergrond vaker van school gewisseld (52,4%) dan nieuwkomers waarvan de ouders zijn gemigreerd om arbeids- (43,3%) en om overige of onbekende redenen (43,1%). Met correctie voor achtergrondkenmerken is alleen het verschil tussen nieuwkomers met een asielachtergrond en kinderen van ouders met een overige of onbekende migratiereden significant. In de resultaten van de aanvullende regressies in Tabel 7.10 is te zien dat de schoolloopbanen van nieuwkomers waarvan de ouders zijn gemigreerd om arbeidsredenen minder vaak significant verschillen van die van niet-nieuwkomers ten opzichte van nieuwkomers waarvan de ouders zijn gemigreerd om asiel- en om overige of onbekende redenen.

Figuur 5.7 Verschil in schoolloopbaankenmerken (vo) tussen nieuwkomers met verschillen in migratiereden (geobserveerde en geschatte percentages)

Tot slot blijkt uit Figuur 5.8 dat nieuwkomers met een hogere leeftijd bij aankomst in Nederland vaker een klas hebben overgedaan en vaker van school zijn gewisseld dan de leerlingen die jonger waren toen zij in Nederland aankwamen, al neemt dit geobserveerde percentage vanaf 12-13 jaar weer af. Met correctie voor achtergrondkenmerken zijn verschillen tussen jongere en oudere nieuwkomers significant. Daarnaast doen nieuwkomers met een hogere leeftijd bij aankomst minder vaak examen op hun basisschooladvies en slagen zij minder vaak voor hun eerste eindexamen dan de leerlingen die jonger waren bij aankomst in Nederland. Met correctie voor achtergrondkenmerken zijn deze verschillen significant. Ook doen nieuwkomers die 11 jaar waren bij aankomst vaker examen onder advies dan nieuwkomers die 4 of 7 jaar waren bij aankomst in Nederland.

Figuur 5.8 Verschil in schoolloopbaankenmerken (vo) tussen nieuwkomers met verschillende leeftijden bij aankomst in Nederland (geobserveerde en geschatte percentages)

6 Overgang middelbare school naar vervolgonderwijs

6.1 Beschrijvende statistieken

In totaal zijn er 14.782 nieuwkomers die tussen 2009 en 2020 geslaagd zijn voor hun eindexamen op het voortgezet onderwijs (vmbo, havo of vwo). Tabel 6.1 laat een vergelijkbaar beeld met het basis- en voortgezet onderwijs zien wat betreft hun achtergrondkenmerken. Ouders van nieuwkomers hebben vaker mbo 2 als hoogste opleidingsniveau (46,9%) dan ouders van niet-nieuwkomers (17,0%). Het percentage leerlingen waarvan de opleiding van de ouders onbekend is, is voor nieuwkomers en niet-nieuwkomers ongeveer gelijk. Daarnaast woonden nieuwkomers gemiddeld 36,5% van het totaal aantal jaren dat ze in deze periode onderwijs volgden in een APCG, tegenover 11,3% bij niet-nieuwkomers.

Tabel 6.1: Achtergrondkenmerken nieuwkomers en niet-nieuwkomers (die zijn geslaagd voor hun eindexamen)

		geen nieuwkomer		nieuwkomer	
		%	n	%	n
geslacht	jongen	49,9	815.407	48,9	7.224
	meisje	50,1	820.259	51,1	7.558
opleiding ouders (leerlinggewicht)	laag	12,6	88.127	46,0	3.001
	midden/hoog	85,2	596.724	52,2	3.409
	onbekend	2,2	15.672	1,8	118
opleiding ouders	max. mbo2	17,0	278.140	46,9	6.932
	mbo 3-4	26,1	426.365	12,9	1.905
	hbo ad/ba	17,8	290.972	5,9	868
	wo ba/ma & hbo ma	12,7	207.151	5,7	837
	opleiding onbekend	26,5	433.038	28,7	4.240

Tabel 6.2 laat zien dat nieuwkomers het vaakst afkomstig zijn uit Polen (16,8%). De meerderheid van de nieuwkomers stroomde in op het vo in leerjaar 1. Daarnaast migreerde bijna de helft van de ouders van de nieuwkomers om asielredenen (48,2%). Uit Tabel 6.3 komt naar voren dat de achtergrondkenmerken van nieuwkomers met verschillende migratieredenen (asiel, arbeid, overig en onbekend) over het algemeen gelijk zijn. Nieuwkomers waarvan de ouders zijn gemigreerd om arbeidsredenen woonden gemiddeld 38,3% van het totaal aantal jaren dat ze onderwijs volgden in een APCG, kinderen van asielmigranten 32,9% en kinderen waarvan de ouders zijn gemigreerd om overige of onbekende redenen 40,6% van het totaal aantal jaren.

Tabel 6.2: Achtergrondkenmerken nieuwkomers (die zijn geslaagd voor hun eindexamen)

		nieuwkomer	
		%	n
land van herkomst	Afghanistan	3,5	510
	Irak	5,4	795
	Polen	16,8	2.479
	Somalië	5,8	857
	Turkije	4,1	602
	Overig	64,5	9.539
aankomstjaar	2005	12,0	1.774
	2006	12,0	1.781
	2007	12,6	1.862
	2008	12,7	1.883
	2009	12,3	1.816
	2010	10,3	1.517
	2011	8,8	1.297
	2012	6,0	889
	2013	5,9	876
	2014	4,1	603
	2015	2,5	375
	2016	0,6	84
	2017	0,1	17
leeftijd bij aankomst	< 4	1,4	200
	4	2,1	304
	5	3,5	512
	6	4,9	718
	7	6,5	960
	8	8,2	1.218
	9	10,1	1.491
	10	11,3	1.666
	11	12,9	1.905
	12	13,4	1.987
	13	11,4	1.691
	14	7,5	1.105
	> 14	6,9	1.025
instroom in leerjaar vo	1	86,4	12.760
	2	7,1	1.048
	3	3,3	487
	4, 5 of 6	3,2	479
start op nieuwkomersvoorziening	type 1	5,9	119
	type 2	12,9	261
	type 3/4	81,2	1.646
migratiereden	arbeid	19,1	2.827
	asiel	48,2	7.119
	overig en onbekend	32,7	4.836

Tabel 6.3: Achtergrondkenmerken nieuwkomers (die zijn geslaagd voor hun eindexamen), per migratiereden

		arbeid		asiel		overig en onbekend	
		%	n	%	n	%	n
geslacht	jongen	49,9	1.410	48,5	3.455	48,8	2.359
	meisje	50,1	1.417	51,5	3.664	51,2	2.477
aankomstjaar	2005	8,1	230	13,8	985	11,6	559
	2006	9,9	280	13,3	945	11,5	556
	2007	14,5	409	12,2	870	12,1	583
	2008	16,4	464	11,3	801	12,8	618
	2009	11,4	322	13,0	923	11,8	571
	2010	9,5	269	10,2	723	10,9	525
	2011	10,0	284	7,8	553	9,5	460
	2012	7,6	215	4,3	309	7,5	365
	2013	5,9	168	5,7	406	6,2	302
	2014	4,3	122	4,6	326	3,2	155
	2015	1,9	54	3,1	224	2,0	97
	2016						
	2017						
	2018						
leeftijd bij aankomst	< 4	1,3	36	1,1	78	1,8	86
	4	2,5	71	1,7	118	2,4	115
	5	3,7	104	2,9	210	4,1	198
	6	5,9	166	4,2	301	5,2	251
	7	7,0	197	6,5	461	6,2	302
	8	8,0	225	8,9	633	7,4	360
	9	10,9	309	10,5	745	9,0	437
	10	11,8	334	11,3	803	10,9	529
	11	12,9	366	12,9	921	12,8	618
	12	13,3	375	13,3	950	13,7	662
	13	11,7	330	11,9	848	10,6	513
	14	6,8	191	7,7	545	7,6	369
	> 14	4,4	123	7,1	506	8,2	396
instroom in leerjaar vo	1	89,2	2.522	86,4	6.145	84,7	4.093
	2	6,2	174	7,8	557	6,6	317
	3	2,4	67	3,2	231	3,9	189
	4, 5 of 6	2,3	64	2,6	182	4,8	233

Lege cellen worden veroorzaakt door een te kleine N in subgroepen nieuwkomers.

6.2

Resultaten overgang middelbare school naar vervolgonderwijs

Bij de resultaten voor de overgang van de middelbare school naar vervolgonderwijs is gekeken naar de onderwijspositie van leerlingen in het jaar nadat zij geslaagd zijn voor hun eindexamen. Deze leerlingen konden in dit jaar ofwel niet gestart zijn met vervolgonderwijs, ofwel gestart zijn met een nieuwe opleiding in het vo op een hoger niveau (stapelen), mbo of ho. De resultaten in Figuur 6.1 wat betreft het starten met vervolgonderwijs laten zien dat nieuwkomers vaker niet zijn gestart met vervolgonderwijs in het jaar nadat zij zijn geslaagd voor hun eindexamen (10,0%) dan niet-nieuwkomers (8,4%). Vervolgens is gekeken naar de groep leerlingen die gestart is met vervolgonderwijs. We onderzochten in hoeverre het niveau van het vervolgonderwijs overeen komt met het niveau van het eindexamendiploma. Uit de geobserveerde percentages blijkt dat nieuwkomers minder vaak met vervolgonderwijs op hun eindexamenniveau starten (80,3%) dan niet-nieuwkomers (82,6%). Verder starten nieuwkomers minder vaak met vervolgonderwijs onder hun eindexamenniveau dan niet-nieuwkomers (4,7% ten opzichte van 10,4%).

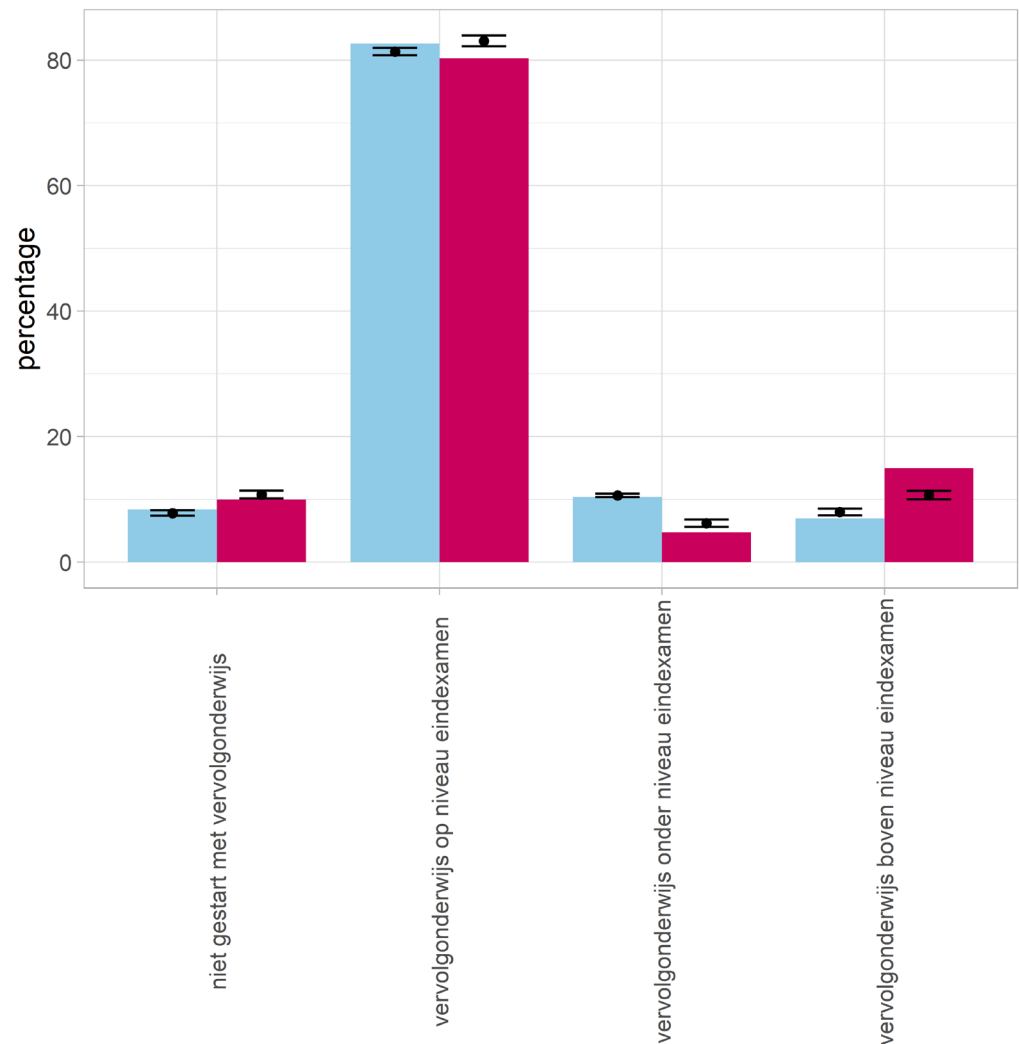
Nieuwkomers die hun examen hebben behaald op het vmbo starten wel vaker boven hun eindexamenniveau: 15,0% ten opzichte van 7,0% bij niet-nieuwkomers. Hierbij is belangrijk om te vermelden dat leerlingen die hun havo- of vwo-diploma hebben behaald, één jaar later enkel met vervolgonderwijs op of onder hun eindexamenniveau kunnen zijn gestart. Uit de regressieanalyses van Tabel 6.4 komt naar voren dat verschillen wat betreft starten op het vervolgonderwijs, vervolgonderwijs onder niveau en vervolgonderwijs boven niveau significant zijn met correctie voor achtergrondkenmerken. Echter, met correctie voor achtergrondkenmerken starten nieuwkomers vaker met vervolgonderwijs op hun examenniveau dan niet-nieuwkomers.

Tabel 6.4: Lineaire regressieanalyses voor verschil in de overgang van vo naar vervolgonderwijs tussen nieuwkomers en niet-nieuwkomers

	niet gestart met vervolgonderwijs	vervolgonderwijs op niveau eindexamen	vervolgonderwijs onder niveau eindexamen	vervolgonderwijs boven niveau eindexamen
intercept	0,07 *	0,80 *	0,12 *	0,07 *
	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]
nieuwkomer	0,03 *	0,02 *	-0,04 *	0,03 *
	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]
geslacht - vrouw	0,01 *	0,02 *	-0,03 *	0,01 *
	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]
percentage jaren in APCG	-0,01 *	0,02 *	-0,03 *	0,01 *
	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]
N	1.650.448	1.511.551	1.511.551	1.511.551

p-waarde in vierkante haken (** p < 0.001)

Figuur 6.1 Verschil in de overgang van vo naar vervolgonderwijs tussen nieuwkomers en niet-nieuwkomers (geobserveerde en geschatte percentages)

De blauwe bars laten geobserveerde gemiddelden zien voor niet-nieuwkomers, de roze bars laten geobserveerde gemiddelden zien voor nieuwkomers. De zwarte punten zijn de geschatte gemiddelden (estimated marginal means) gecorrigeerd voor achtergrondkenmerken, de error bars het 95% betrouwbaarheidsinterval hiervan.

Ook hier is gekeken naar verschillen tussen groepen nieuwkomers. Voor landen van herkomst geldt dat verschillen over het algemeen klein zijn. Uit Figuur 6.2 blijkt dat nieuwkomers uit Irak het vaakst starten met vervolgonderwijs boven hun eindexamenniveau (22,0%). Met correctie voor achtergrondkenmerken zijn verschillen met andere landen grotendeels niet significant. Ook doen nieuwkomers uit Polen het vaakst vervolgonderwijs onder hun eindexamenniveau (7,6%). Wanneer wordt gecorrigeerd voor achtergrondkenmerken is het verschil met de meeste andere landen significant. Uit de aanvullende analyses in Tabel 7.11 blijkt dat de schoolloopbaan kenmerken in de overgang van vo naar vervolgonderwijs als enige consistent niet significant verschillen tussen nieuwkomers uit Turkije en niet-nieuwkomers.

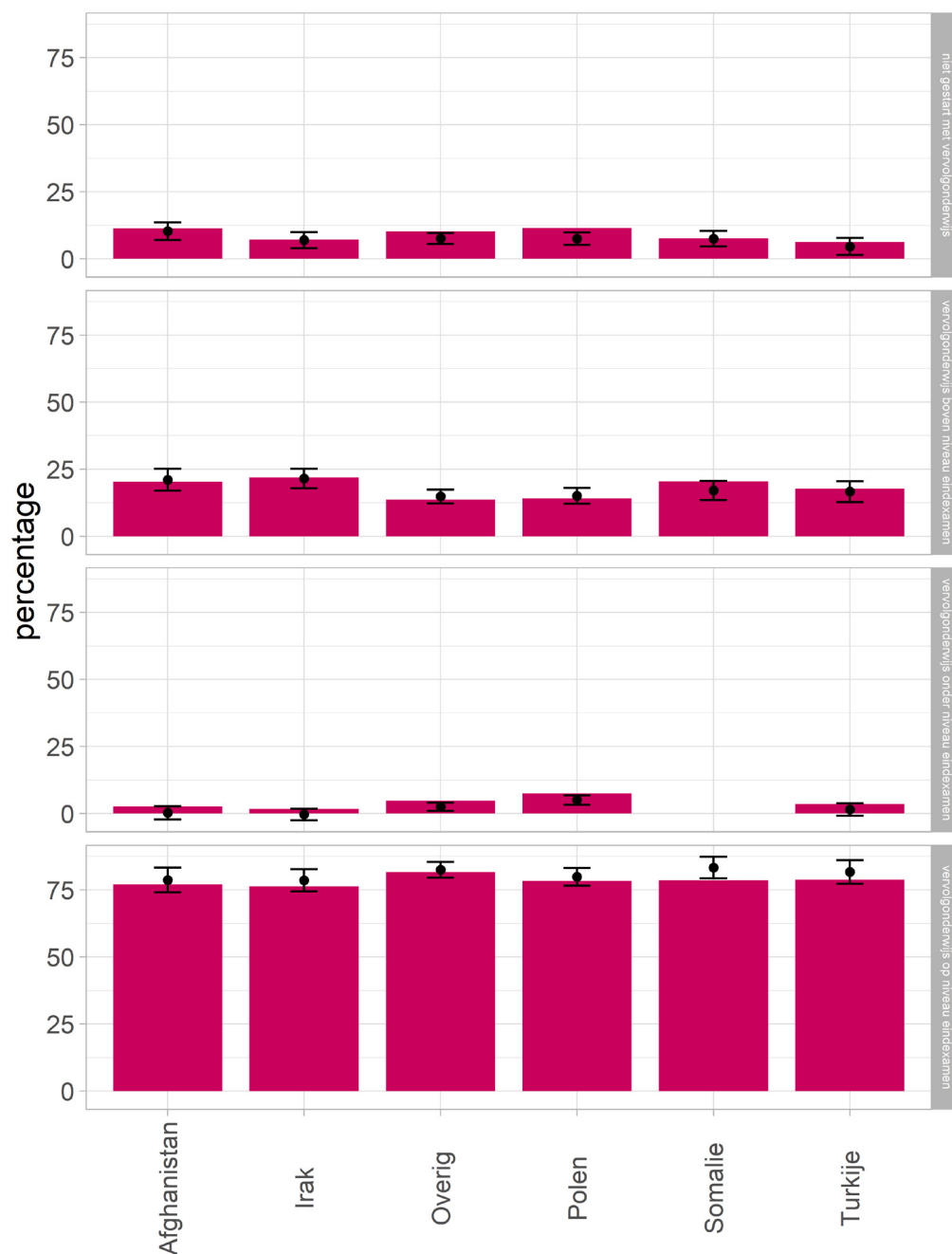
Tabel 6.5: Resultaten lineaire regressieanalyses voor verschil in de overgang van vo naar vervolgonderwijs tussen verschillende groepen nieuwkomers

	niet gestart met vervolgonderwijs	vervolgonderwijs op niveau eindexamen	vervolgonderwijs onder niveau eindexamen	vervolgonderwijs boven niveau eindexamen
intercept	0,07 [0,01]	0,74 * [0,00]	0,02 [0,36]	0,24 * [0,00]
land van herkomst - Irak	-0,03 [0,05]	-0,00 [0,94]	-0,01 [0,64]	0,00 [0,82]
land van herkomst - Overig	-0,03 [0,05]	0,04 [0,05]	0,02 [0,03]	-0,06 * [0,00]
land van herkomst - Polen	-0,03 [0,07]	0,01 [0,60]	0,05 * [0,00]	-0,06 [0,00]
land van herkomst - Somalië	-0,03 [0,10]	0,05 [0,05]	-0,01 [0,56]	-0,04 [0,05]
land van herkomst - Turkije	-0,06 [0,00]	0,03 [0,23]	0,01 [0,36]	-0,04 [0,05]
aankomstjaar - 2006	-0,02 [0,12]	-0,02 [0,06]	0,01 [0,24]	0,02 [0,17]
aankomstjaar - 2007	-0,01 [0,38]	-0,02 [0,16]	-0,01 [0,43]	0,03 [0,04]
aankomstjaar - 2008	-0,02 [0,03]	-0,01 [0,28]	-0,01 [0,29]	0,02 [0,05]
aankomstjaar - 2009	-0,03 [0,01]	-0,02 [0,12]	-0,01 [0,22]	0,03 [0,01]
aankomstjaar - 2010	-0,01 [0,24]	-0,03 [0,05]	-0,02 [0,00]	0,05 * [0,00]
aankomstjaar - 2011	-0,04 [0,00]	-0,02 [0,14]	-0,04 * [0,00]	0,06 * [0,00]
aankomstjaar - 2012	-0,04 [0,00]	-0,02 [0,16]	-0,03 [0,00]	0,06 * [0,00]
aankomstjaar - 2013	-0,03 [0,02]	-0,02 [0,24]	-0,05 * [0,00]	0,07 * [0,00]
aankomstjaar - 2014	-0,06 * [0,00]	-0,04 [0,04]	-0,06 * [0,00]	0,10 * [0,00]
aankomstjaar - 2015	-0,05 [0,00]	-0,06 [0,03]	-0,06 * [0,00]	0,12 * [0,00]
aankomstjaar - 2016	0,02 [0,50]	-0,04 [0,45]	-0,04 [0,13]	0,08 [0,08]
aankomstjaar - 2017	-0,20 [0,01]	-0,06 [0,56]	-0,07 [0,15]	0,13 [0,12]
aankomstjaar - 2018	-0,08 [0,42]	-0,01 [0,96]	-0,07 [0,38]	0,08 [0,54]
leeftijd bij aankomst - 4 jaar	0,06 [0,03]	0,08 [0,03]	0,02 [0,20]	-0,10 [0,00]
leeftijd bij aankomst - 5 jaar	0,08 * [0,00]	0,09 [0,00]	0,00 [0,84]	-0,10 [0,00]
leeftijd bij aankomst - 6 jaar	0,08 * [0,00]	0,11 * [0,00]	0,01 [0,54]	-0,12 * [0,00]
leeftijd bij aankomst - 7 jaar	0,10 * [0,00]	0,10 [0,00]	0,01 [0,73]	-0,11 * [0,00]
leeftijd bij aankomst - 8 jaar	0,10 * [0,00]	0,12 * [0,00]	0,02 [0,28]	-0,13 * [0,00]
leeftijd bij aankomst - 9 jaar	0,10 * [0,00]	0,10 [0,00]	0,03 [0,12]	-0,13 * [0,00]
leeftijd bij aankomst - 10 jaar	0,12 * [0,00]	0,10 * [0,00]	0,04 [0,02]	-0,14 * [0,00]
leeftijd bij aankomst - 11 jaar	0,13 * [0,00]	0,12 * [0,00]	0,03 [0,02]	-0,15 * [0,00]

	[0,00]	[0,00]	[0,04]	[0,00]
leeftijd bij aankomst - 12 jaar	0,12 *	0,09	0,06 *	-0,15 *
	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]
leeftijd bij aankomst - 13 jaar	0,14 *	0,09	0,06 *	-0,15 *
	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]
leeftijd bij aankomst - 14 jaar	0,16 *	0,12 *	0,05	-0,16 *
	[0,00]	[0,00]	[0,01]	[0,00]
leeftijd bij aankomst - > 14 jaar	0,20 *	0,13 *	0,04	-0,17 *
	[0,00]	[0,00]	[0,01]	[0,00]
migratiereden - asiel	-0,05 *	-0,02	-0,00	0,02
	[0,00]	[0,13]	[0,83]	[0,08]
migratiereden - overig en onbekend	-0,02	-0,02	0,01	0,00
	[0,01]	[0,05]	[0,01]	[0,62]
geslacht - vrouw	-0,01	-0,01	-0,02 *	0,03 *
	[0,00]	[0,27]	[0,00]	[0,00]
percentage jaren in APCG	0,00	-0,01	-0,01	0,01
	[0,84]	[0,45]	[0,19]	[0,10]
N	14.782	13.306	13.306	13.306

p-waarde in vierkante haken (* p < 0.001)

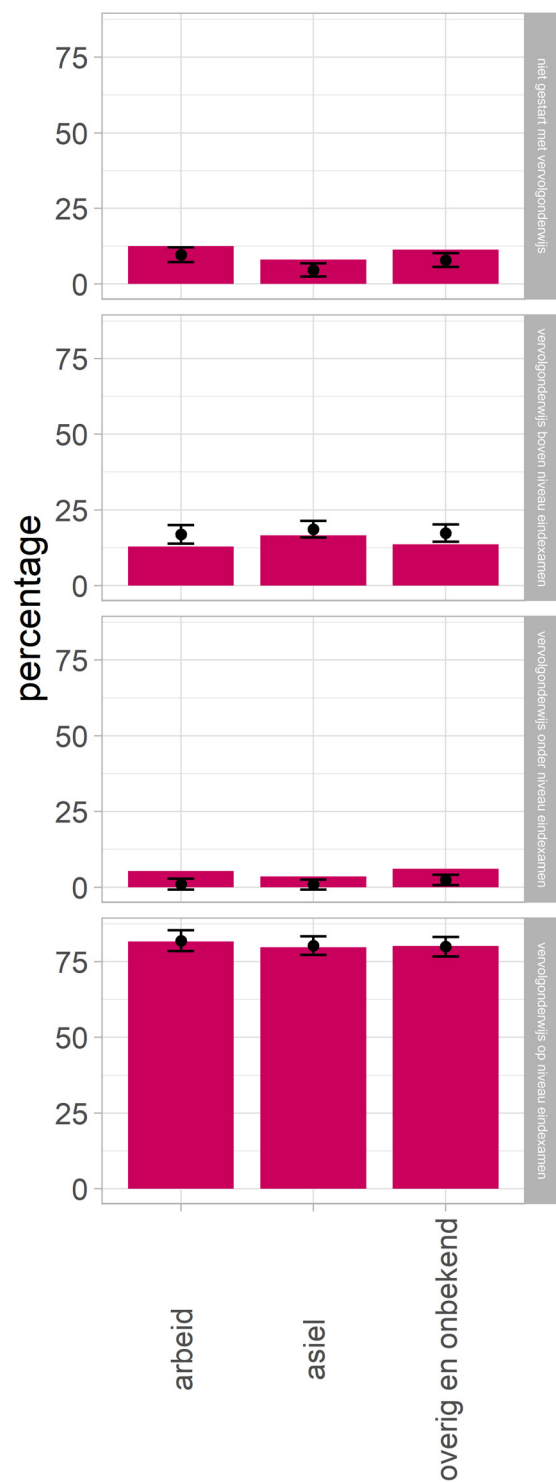
Figuur 6.2 Verskil in de overgang van vo naar vervolgonderwijs tussen nieuwkomers uit verschillende landen van herkomst (geobserveerde en geschatte percentages)

De geobserveerde percentages in Figuur 6.3 laten zien dat nieuwkomers waarvan de ouders zijn gemigreerd om arbeidsredenen en overige of onbekende redenen vaker niet zijn gestart met vervolgonderwijs na het behalen van hun eindexamen (respectievelijk 12,6% en 11,3%) dan nieuwkomers waarvan de ouders zijn gemigreerd om asielredenen (8,0%). Wanneer wordt gecorrigeerd voor achtergrondkenmerken is dit verschil significant. Ook volgen nieuwkomers waarvan de ouders zijn gemigreerd om asielredenen vaker vervolgonderwijs boven hun

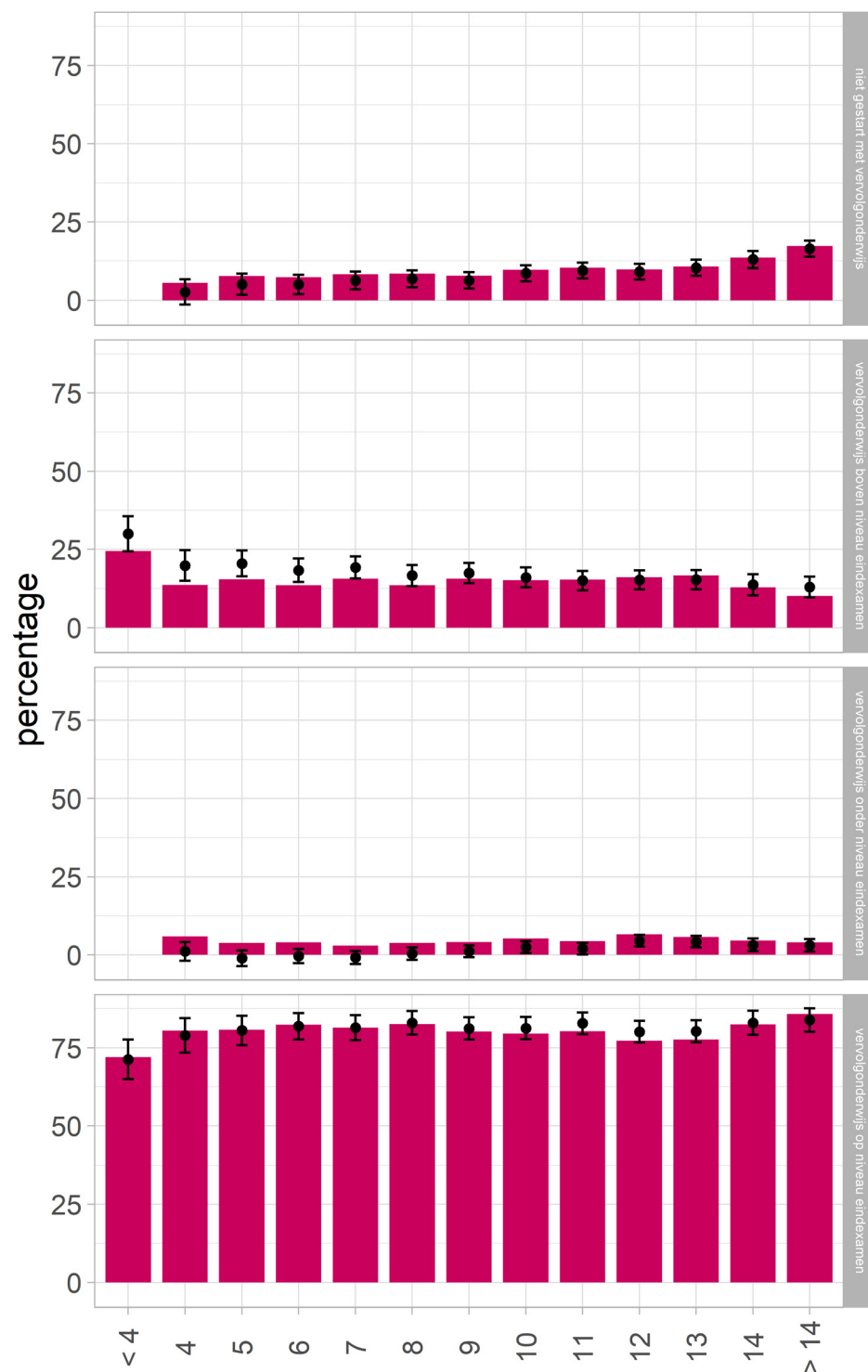
eindexamenniveau (16,6%) dan nieuwkomers waarvan de ouders zijn gemigreerd om arbeidsredenen (13,0%) en overige of onbekende redenen (13,6%). Dit verschil is niet significant met correctie voor achtergrondkenmerken. Tabel 7.12 laat zien dat nieuwkomers met alle drie de migratieredenen (arbeid, asiel, overig/onbekend) significant minder vaak starten met vervolgonderwijs dan niet-nieuwkomers. Zodra zij zijn gestart met vervolgonderwijs, is dit voor alle drie de groepen wel minder vaak onder en vaker boven het niveau van het eindexamen ten opzichte van niet-nieuwkomers. Nieuwkomers waarvan de ouders zijn gemigreerd om asielredenen volgen als enige significant vaker vervolgonderwijs op het niveau van hun eindexamen dan niet-nieuwkomers.

Figuur 6.3 Verschil in de overgang van vo naar vervolgonderwijs tussen nieuwkomers met verschillen in migratiereden (geobserveerde en geschatte percentages)

Ten slotte laat Figuur 6.4 zien dat nieuwkomers die 14 jaar of ouder dan 14 jaar waren bij aankomst in Nederland het vaakst niet starten met vervolgonderwijs (respectievelijk 13,6% en 17,3%). Met correctie voor achtergrondkenmerken is dit verschil in vergelijking met nieuwkomers met jongere leeftijden bij aankomst significant. Daarnaast zijn nieuwkomers die jonger dan 4 jaar waren bij aankomst in Nederland significant vaker met een vervolgopleiding boven hun eindexamenniveau gestart dan nieuwkomers die 8 jaar of ouder waren toen zij in Nederland aankwamen. Overige verschillen in uitkomstmaten zijn grotendeels niet significant wanneer wordt gecorrigeerd voor achtergrondkenmerken.

Figuur 6.4 Verschil in de overgang van vo naar vervolgonderwijs tussen nieuwkomers met verschillende leeftijden bij aankomst in Nederland (geobserveerde en geschatte percentages)

7 Appendix

7.1 Basisschool

Tabel 7.1: Resultaten lineaire regressieanalyses voor verschil in schoolloopbaankenmerken (bao) tussen nieuwkomers uit verschillende landen van herkomst en niet-nieuwkomers

	klas overged aan	klas overges lagen	schoolw issel	uitstroom S(B)O	uitstroom m SBO	uitstroom m SO	versnell ing	vertragi ng
intercept	0,30 *	0,07 *	0,31 *	0,11 *	0,08 *	0,02 *	0,09 *	0,17 *
	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]
land van herkomst	0,02	0,12 *	0,20 *	0,01	0,01	-0,00	-0,09 *	0,38 *
- Bulgarije	[0,11]	[0,00]	[0,00]	[0,18]	[0,04]	[0,38]	[0,00]	[0,00]
land van herkomst	-0,02	0,17 *	0,19 *	-0,00	0,00	-0,00	-0,09 *	0,56 *
- Eritrea	[0,11]	[0,00]	[0,00]	[0,91]	[0,71]	[0,46]	[0,00]	[0,00]
land van herkomst	-0,03	0,16 *	0,27 *	0,00	0,00	0,00	-0,08 *	0,46 *
- Irak	[0,06]	[0,00]	[0,00]	[0,86]	[0,81]	[0,94]	[0,00]	[0,00]
land van herkomst	-0,01	0,14 *	0,24 *	-0,01 *	-0,01 *	0,00	-0,07 *	0,32 *
- Overig	[0,08]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,91]	[0,00]	[0,00]
land van herkomst	-0,00	0,14 *	0,27 *	-0,01	-0,01 *	0,00	-0,09 *	0,38 *
- Polen	[0,59]	[0,00]	[0,00]	[0,02]	[0,00]	[0,03]	[0,00]	[0,00]
land van herkomst	-0,01	0,19 *	0,21 *	0,01	0,01 *	0,00	-0,06 *	0,46 *
- Somalië	[0,23]	[0,00]	[0,00]	[0,01]	[0,00]	[0,92]	[0,00]	[0,00]
land van herkomst	-0,01	0,15 *	0,29 *	-0,01	-0,01	0,00	-0,07 *	0,29 *
- Spanje	[0,56]	[0,00]	[0,00]	[0,26]	[0,23]	[0,93]	[0,00]	[0,00]
land van herkomst	-0,00	0,22 *	0,31 *	-0,00	0,00	-0,00	-0,12 *	0,58 *
- Syrië	[0,70]	[0,00]	[0,00]	[0,16]	[0,84]	[0,02]	[0,00]	[0,00]
geslacht - vrouw	-0,02 *	0,00	0,00 *	-0,03 *	-0,02 *	-0,01 *	0,02 *	-0,02 *
	[0,00]	[0,14]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]
leerlinggewicht - 0.30/1.20	-0,09 *	0,02 *	-0,03 *	-0,06 *	-0,05 *	-0,01 *	0,06 *	-0,08 *
	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]
leerlinggewicht - onbekend	-0,17 *	-0,07 *	-0,26 *	-0,06 *	-0,04 *	-0,02 *	0,02	-0,08 *
	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,02]	[0,00]
N	713.856	713.856	713.856	713.856	713.856	713.856	689.630	689.630

p-waarde in vierkante haken (* p < 0.001)

Tabel 7.2: Resultaten lineaire regressieanalyses voor verschil in schoolloopbaankenmerken (bao) tussen nieuwkomers met verschillende migratieredenen en niet-nieuwkomers

	klas overgedooged aan	klas overgeslagen	schoolw issel	uitstroom m S(B)O	uitstroom m SBO	uitstroom m SO	versnell ing	vertraging
intercept	0,30 *	0,07 *	0,31 *	0,11 *	0,09 *	0,02 *	0,09 *	0,17 *
	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]
migratieredenen - arbeid	-0,00	0,14 *	0,26 *	-0,01 *	-0,01 *	0,00	-0,08 *	0,30 *
	[0,42]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,87]	[0,00]	[0,00]
migratieredenen - asiel	-0,01	0,20 *	0,28 *	-0,00	-0,00	-0,00	-0,10 *	0,51 *
	[0,07]	[0,00]	[0,00]	[0,05]	[0,57]	[0,04]	[0,00]	[0,00]
migratieredenen - overig en onbekend	-0,01	0,12 *	0,21 *	-0,00	-0,00	0,00	-0,08 *	0,34 *
	[0,28]	[0,00]	[0,00]	[0,84]	[0,49]	[0,22]	[0,00]	[0,00]
geslacht - vrouw	-0,02 *	0,00	0,00 *	-0,03 *	-0,02 *	-0,01 *	0,02 *	-0,02 *
	[0,00]	[0,15]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]
leerlinggewicht - 0.30/1.20	-0,09 *	0,02 *	-0,03 *	-0,06 *	-0,05 *	-0,01 *	0,06 *	-0,08 *
	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]
leerlinggewicht - onbekend	-0,17 *	-0,07 *	-0,26 *	-0,06 *	-0,05 *	-0,02 *	0,02	-0,10 *
	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,01]	[0,00]
N	713.856	713.856	713.856	713.856	713.856	713.856	689.630	689.630

p-waarde in vierkante haken (* p < 0.001)

Tabel 7.3: Resultaten lineaire regressieanalyses voor verschil in schoolloopbaankenmerken (bao) tussen nieuwkomers met start op verschillende nieuwkomersvoorzieningen en niet-nieuwkomers

	klas overgedooged aan	klas overgeslagen	schoolw issel	uitstroom m S(B)O	uitstroom m SBO	uitstroom m SO	versnell ing	vertraging
intercept	0,30 *	0,07 *	0,31 *	0,11 *	0,09 *	0,02 *	0,09 *	0,17 *
	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]
nieuwkomersvoorziening - type 1	0,08 *	0,25 *	0,56 *	-0,00	-0,00	0,00	-0,10 *	0,52 *
	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,80]	[0,78]	[0,68]	[0,00]	[0,00]
nieuwkomersvoorziening - type 2	0,08 *	0,22 *	0,48 *	0,01	0,01	-0,00	-0,12 *	0,55 *
	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,07]	[0,00]	[0,50]	[0,00]	[0,00]
nieuwkomersvoorziening - type 3/4	-0,04 *	0,14 *	0,17 *	-0,01 *	-0,01 *	-0,00	-0,08 *	0,38 *
	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,54]	[0,00]	[0,00]
geslacht - vrouw	-0,02 *	0,00	0,00 *	-0,03 *	-0,02 *	-0,01 *	0,02 *	-0,02 *
	[0,00]	[0,14]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]
leerlinggewicht - 0.30/1.20	-0,09 *	0,02 *	-0,03 *	-0,06 *	-0,05 *	-0,01 *	0,06 *	-0,09 *
	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]
leerlinggewicht - onbekend	-0,21 *	-0,12 *	-0,36 *	-0,08 *	-0,07 *	-0,02 *	0,03	-0,18 *
	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]
N	711.782	711.782	711.782	711.782	711.782	711.782	687.681	687.681

p-waarde in vierkante haken (* p < 0.001)

Tabel 7.4: Resultaten lineaire regressieanalyses voor verschil in adviezen tussen nieuwkomers uit verschillende landen van herkomst en niet-nieuwkomers

	toetsadvies	leerkrachtadvies	definitief advies	herzien advies	toets gelijk aan leerkracht	toets lager dan leerkracht	toets hoger dan leerkracht
intercept	3,95 *	3,73 *	3,77 *	0,10 *	0,24 *	0,28 *	0,48 *
	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]
land van herkomst - Bulgarije	-0,59 *	-0,60 *	-0,60 *	-0,00	-0,04	-0,00	0,04
	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,76]	[0,30]	[0,91]	[0,30]
land van herkomst - Eritrea	-0,65 *	-1,17 *	-1,19 *	-0,04	-0,05	-0,01	0,06
	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,02]	[0,35]	[0,81]	[0,24]
land van herkomst - Irak	-0,19	-0,32 *	-0,31 *	0,01	-0,05	0,02	0,03
	[0,02]	[0,00]	[0,00]	[0,44]	[0,16]	[0,58]	[0,45]
land van herkomst - Overig	-0,02	-0,03	-0,03	0,00	-0,01	0,01	-0,00
	[0,43]	[0,05]	[0,06]	[0,27]	[0,24]	[0,13]	[0,68]
land van herkomst - Polen	-0,19 *	-0,29 *	-0,29 *	0,02	-0,01	-0,06 *	0,06 *
	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,04]	[0,51]	[0,00]	[0,00]
land van herkomst - Somalië	-0,34 *	-0,37 *	-0,36 *	0,01	-0,03	0,02	0,01
	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,59]	[0,11]	[0,35]	[0,52]
land van herkomst - Spanje	-0,21	-0,20	-0,18	0,06	-0,01	-0,04	0,06
	[0,01]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,71]	[0,20]	[0,11]
land van herkomst - Syrië	-0,53 *	-0,66 *	-0,67 *	-0,01	-0,06 *	0,04	0,01
	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,04]	[0,00]	[0,00]	[0,36]
geslacht - vrouw	0,05 *	-0,00	0,00	0,01 *	0,00	-0,03 *	0,02 *
	[0,00]	[0,76]	[0,22]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]
leerlinggewicht - 0.30/1.20	0,66 *	0,78 *	0,77 *	-0,02 *	0,07 *	0,04 *	-0,10 *
	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]
leerlinggewicht - onbekend	-0,55	0,21	0,15	-0,06	-0,24	0,22	0,05
	[0,28]	[0,01]	[0,05]	[0,22]	[0,47]	[0,49]	[0,87]
N	325.808	515.586	515.586	343.283	317.024	317.024	317.024

p-waarde in vierkante haken (* p < 0.001)

Tabel 7.5: Resultaten lineaire regressieanalyses voor verschil in adviezen tussen nieuwkomers met verschillende migratieredenen en niet-nieuwkomers

	toetsadvies	leerkrachtadvies	definitief advies	herzien advies	toets gelijk aan leerkracht	toets lager dan leerkracht	toets hoger dan leerkracht
intercept	3,95 *	3,73 *	3,77 *	0,10 *	0,24 *	0,28 *	0,48 *
	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]
migratiereden - arbeid	0,04	0,00	0,01	0,01	0,00	-0,03	0,02
	[0,23]	[0,87]	[0,79]	[0,16]	[0,95]	[0,03]	[0,04]
migratiereden - asiel	-0,31 *	-0,46 *	-0,46 *	-0,00	-0,04 *	0,03	0,01
	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,55]	[0,00]	[0,00]	[0,24]
migratiereden - overig en onbekend	-0,24 *	-0,26 *	-0,26 *	0,01	-0,01	-0,01	0,02
	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,15]	[0,29]	[0,53]	[0,14]
geslacht - vrouw	0,05 *	-0,00	0,00	0,01 *	0,00	-0,03 *	0,02 *
	[0,00]	[0,83]	[0,20]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]
leerlinggewicht - 0.30/1.20	0,66 *	0,78 *	0,77 *	-0,02 *	0,07 *	0,04 *	-0,10 *
	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]
leerlinggewicht - onbekend	-0,48	0,26	0,20	-0,06	-0,25	0,24	0,04
	[0,35]	[0,00]	[0,01]	[0,24]	[0,44]	[0,45]	[0,90]
N	325.808	515.586	515.586	343.283	317.024	317.024	317.024

p-waarde in vierkante haken (* p < 0.001)

Tabel 7.6: Resultaten lineaire regressieanalyses voor verschil in adviezen tussen nieuwkomers met start op verschillende nieuwkomersvoorzieningen en niet-nieuwkomers

	toetsadvies	leerkrachtadvies	definitief advies	herzien advies	toets gelijk aan leerkracht	toets lager dan leerkracht	toets hoger dan leerkracht
intercept	3,95 *	3,72 *	3,77 *	0,10 *	0,24 *	0,28 *	0,48 *
	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]
nieuwkomersvoorziening - type 1	-0,40 *	-0,62 *	-0,62 *	-0,01	-0,05	-0,00	0,04
	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,34]	[0,06]	[0,96]	[0,14]
nieuwkomersvoorziening - type 2	-0,19 *	-0,40 *	-0,42 *	-0,02	-0,08 *	0,04	0,04
	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,03]	[0,00]	[0,04]	[0,04]
nieuwkomersvoorziening - type 3/4	-0,20 *	-0,27 *	-0,27 *	0,01	-0,01	0,01	0,01
	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,11]	[0,05]	[0,40]	[0,36]
geslacht - vrouw	0,05 *	-0,00	0,00	0,01 *	0,00	-0,03 *	0,02 *
	[0,00]	[0,78]	[0,21]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]
leerlinggewicht - 0.30/1.20	0,66 *	0,78 *	0,77 *	-0,02 *	0,07 *	0,04 *	-0,10 *
	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]
leerlinggewicht - onbekend	-0,61	0,21	0,16	-0,03	-0,25	-0,39	0,69
	[0,37]	[0,04]	[0,12]	[0,68]	[0,59]	[0,38]	[0,14]
N	325.237	514.351	514.351	342.615	316.495	316.495	316.495

p-waarde in vierkante haken (* p < 0.001)

7.2

Middelbare school

Tabel 7.7: Resultaten lineaire regressieanalyses voor verschil in plaatsing (vo) tussen nieuwkomers uit verschillende landen van herkomst en niet-nieuwkomers

	plaatsing op advies	plaatsing onder advies	plaatsing boven advies
intercept	0,71 *	0,20 *	0,08 *
	[0,00]	[0,00]	[0,00]
land van herkomst - Afghanistan	-0,10 *	-0,03	0,13 *
	[0,00]	[0,14]	[0,00]
land van herkomst - Duitsland	-0,04	0,02	0,02
	[0,06]	[0,36]	[0,10]
land van herkomst - Bulgarije	-0,05	-0,01	0,06 *
	[0,04]	[0,54]	[0,00]
land van herkomst - China	-0,02	-0,07	0,08 *
	[0,60]	[0,02]	[0,00]
land van herkomst - Irak	-0,08 *	-0,04	0,12 *
	[0,00]	[0,00]	[0,00]
land van herkomst - Marokko	-0,02	0,00	0,02
	[0,37]	[0,83]	[0,29]
land van herkomst - Overig	-0,02 *	-0,05 *	0,07 *
	[0,00]	[0,00]	[0,00]
land van herkomst - Polen	-0,04 *	-0,01	0,05 *
	[0,00]	[0,34]	[0,00]
land van herkomst - Somalië	0,00	-0,07 *	0,07 *
	[0,83]	[0,00]	[0,00]
land van herkomst - Syrië	-0,12 *	-0,04	0,17 *
	[0,00]	[0,05]	[0,00]
land van herkomst - Thailand	-0,02	-0,02	0,04
	[0,46]	[0,30]	[0,02]
land van herkomst - Turkije	-0,04	0,00	0,04
	[0,07]	[0,78]	[0,02]
geslacht - vrouw	0,03 *	-0,07 *	0,04 *
	[0,00]	[0,00]	[0,00]
percentage jaren in APCG	-0,02 *	0,03 *	-0,01 *
	[0,00]	[0,00]	[0,00]
N	883.021	883.021	883.021

p-waarde in vierkante haken (* p < 0.001)

Tabel 7.8: Resultaten lineaire regressieanalyses voor verschil in plaatsing (vo) tussen nieuwkomers met verschillende migratieredenen en niet-nieuwkomers

	plaatsing op advies	plaatsing onder advies	plaatsing boven advies
intercept	0,71 *	0,20 *	0,08 *
	[0,00]	[0,00]	[0,00]
migratiereden - arbeid	-0,04 *	-0,03 *	0,06 *
	[0,00]	[0,00]	[0,00]
migratiereden - asiel	-0,04 *	-0,05 *	0,08 *
	[0,00]	[0,00]	[0,00]
migratiereden - overig en onbekend	-0,03 *	-0,02	0,05 *
	[0,00]	[0,00]	[0,00]
geslacht - vrouw	0,03 *	-0,07 *	0,04 *
	[0,00]	[0,00]	[0,00]
percentage jaren in APCG	-0,02 *	0,03 *	-0,01 *
	[0,00]	[0,00]	[0,00]
N	883.021	883.021	883.021

p-waarde in vierkante haken (* p < 0.001)

Tabel 7.9: Resultaten lineaire regressieanalyses voor verschil in schoolloopbaan kenmerken (vo) tussen nieuwkomers uit verschillende landen van herkomst en niet-nieuwkomers

	klas overg edaan	klas overg eslage n	school wissel	uitstro om PRO/ VSO	uitstro om PRO	uitstro om VSO	geslaa gd voor exame n	exame n op advies	exame n onder advies	exame n boven advies
intercept	0,19 * [0,00]	0,02 * [0,00]	0,43 * [0,00]	0,01 * [0,00]	0,01 * [0,00]	0,00 * [0,00]	0,95 * [0,00]	0,49 * [0,00]	0,35 * [0,00]	0,15 * [0,00]
land van herkomst - Afghanistan	0,22 * [0,00]	0,10 * [0,00]	0,23 * [0,00]	0,01 * [0,00]	0,01 * [0,00]	-0,00 [0,19]	-0,09 * [0,00]	-0,10 [0,00]	0,00 [0,94]	0,10 * [0,00]
land van herkomst - Duitsland	0,08 * [0,00]	0,03 * [0,00]	0,05 [0,00]	0,01 * [0,00]	0,00 [0,54]	0,01 * [0,00]	-0,00 [0,70]	-0,07 [0,02]	0,06 [0,04]	0,01 [0,59]
land van herkomst - Bulgarije	0,12 * [0,00]	0,07 * [0,00]	0,13 * [0,00]	0,01 * [0,00]	0,01 * [0,00]	0,00 [0,77]	-0,02 [0,02]	-0,01 [0,84]	0,01 [0,86]	0,00 [0,96]
land van herkomst - China	0,25 * [0,00]	0,14 * [0,00]	0,24 * [0,00]	0,00 [0,59]	0,00 [0,19]	0,00 [0,89]	-0,05 * [0,00]	-0,10 [0,04]	-0,07 [0,11]	0,17 * [0,00]
land van herkomst - Irak	0,16 * [0,00]	0,06 * [0,00]	0,21 * [0,00]	0,00 [0,14]	0,00 * [0,00]	0,00 [0,63]	-0,06 * [0,00]	-0,04 [0,13]	-0,08 * [0,00]	0,12 * [0,00]
land van herkomst - Marokko	0,12 * [0,00]	0,06 * [0,00]	0,13 * [0,00]	0,00 [0,21]	0,00 * [0,00]	0,00 [0,79]	-0,04 * [0,00]	0,07 [0,09]	-0,04 [0,28]	-0,03 [0,36]
land van herkomst - Overig	0,15 * [0,00]	0,08 * [0,00]	0,17 * [0,00]	0,00 * [0,00]	0,00 * [0,00]	0,00 [0,13]	-0,04 * [0,00]	-0,03 * [0,00]	-0,03 * [0,00]	0,06 * [0,00]
land van herkomst - Polen	0,18 * [0,00]	0,07 * [0,00]	0,15 * [0,00]	-0,00 [0,16]	0,00 [0,30]	-0,00 [0,22]	-0,00 [0,70]	-0,03 [0,02]	-0,01 [0,67]	0,04 * [0,00]
land van herkomst - Somalië	0,16 * [0,00]	0,06 * [0,00]	0,15 * [0,00]	0,00 * [0,00]	0,00 * [0,00]	0,00 [1,00]	-0,03 * [0,00]	0,04 [0,16]	-0,12 * [0,00]	0,09 * [0,00]
land van herkomst - Syrië	0,31 * [0,00]	0,23 * [0,00]	0,42 * [0,00]	-0,00 [0,03]	-0,00 [0,03]	-0,00 [0,13]	-0,01 [0,12]	-0,05 [0,60]	-0,07 [0,40]	0,12 [0,09]
land van herkomst - Thailand	0,21 * [0,00]	0,03 * [0,00]	0,16 * [0,00]	-0,00 [0,15]	-0,00 [0,28]	-0,00 [0,27]	-0,08 * [0,00]	0,00 [0,89]	-0,04 [0,18]	0,04 [0,16]
land van herkomst - Turkije	0,20 * [0,00]	0,08 * [0,00]	0,15 * [0,00]	0,01 * [0,00]	0,01 * [0,00]	0,00 [0,80]	-0,06 * [0,00]	0,01 [0,85]	-0,04 [0,20]	0,03 [0,19]
geslacht - vrouw	-0,04 * [0,00]	-0,00 * [0,00]	-0,03 * [0,00]	0,00 [0,50]	0,00 [0,62]	0,00 [0,38]	0,00 [0,21]	0,03 * [0,00]	-0,10 * [0,00]	0,07 * [0,00]
percentage jaren in APCG	0,03 * [0,00]	0,00 [0,01]	0,02 * [0,00]	-0,00 * [0,00]	0,00 [0,00]	-0,00 * [0,00]	-0,01 * [0,00]	-0,01 * [0,00]	0,03 * [0,00]	-0,02 * [0,00]
N	1.524. 623	1.524. 623	1.524. 623	1.524. 623	1.524. 623	1.524. 623	1.374. 705	648.74 7	648.74 7	648.74 7

p-waarde in vierkante haken (* p < 0.001)

Tabel 7.10: Resultaten lineaire regressieanalyses voor verschil in schoolloopbaan kenmerken (vo) tussen nieuwkomers met verschillende migratieredenen en niet-nieuwkomers

	klas overg edaan	klas overg eslage n	school wissel	uitstro om PRO/ VSO	uitstro om PRO	uitstro om VSO	geslaa gd voor exame n	exame n op advies	exame n onder advies	exame n boven advies
intercept	0,19 *	0,02 *	0,43 *	0,01 *	0,01 *	0,00 *	0,95 *	0,49 *	0,35 *	0,15 *
	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]
migratiereden - arbeid	0,16 *	0,08 *	0,15 *	0,00	0,00	0,00	-0,01	-0,05 *	-0,02	0,07 *
	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,59]	[0,09]	[0,89]	[0,01]	[0,00]	[0,16]	[0,00]
migratiereden - asiel	0,19 *	0,10 *	0,22 *	0,00 *	0,00 *	0,00	-0,05 *	-0,02	-0,05 *	0,07 *
	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,74]	[0,00]	[0,01]	[0,00]	[0,00]
migratiereden - overig en onbekend	0,15 *	0,07 *	0,14 *	0,00 *	0,00 *	0,00	-0,02 *	-0,02	-0,01	0,03 *
	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,09]	[0,00]	[0,07]	[0,16]	[0,00]
geslacht - vrouw	-0,04 *	-0,00 *	-0,03 *	0,00	0,00	0,00	0,00	0,03 *	-0,10 *	0,07 *
	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,49]	[0,58]	[0,38]	[0,21]	[0,00]	[0,00]	[0,00]
percentage jaren in APCG	0,03 *	0,00	0,02 *	-0,00 *	0,00	-0,00 *	-0,01 *	-0,01 *	0,03 *	-0,02 *
	[0,00]	[0,01]	[0,00]	[0,00]	[0,02]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]
N	1.524. 623	1.524. 623	1.524. 623	1.524. 623	1.524. 623	1.524. 623	1.374. 705	648.74 7	648.74 7	648.74 7

p-waarde in vierkante haken (* p < 0.001)

7.3

Overgang middelbare school naar vervolgonderwijs

Tabel 7.11: Resultaten lineaire regressieanalyses voor verschil in de overgang van vo naar vervolgonderwijs tussen nieuwkomers uit verschillende landen van herkomst en niet-nieuwkomers

	niet gestart met vervolgonderwijs	vervolgonderwijs op niveau eindexamen	vervolgonderwijs onder niveau eindexamen	vervolgonderwijs boven niveau eindexamen
intercept	0,07 *	0,80 *	0,12 *	0,07 *
	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]
land van herkomst - Afghanistan	0,05 *	-0,01	-0,07 *	0,08 *
	[0,00]	[0,61]	[0,00]	[0,00]
land van herkomst - Irak	0,02	0,00	-0,08 *	0,08 *
	[0,09]	[0,92]	[0,00]	[0,00]
land van herkomst - Overig	0,03 *	0,02 *	-0,04 *	0,02 *
	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]
land van herkomst - Polen	0,05 *	0,00	-0,02 *	0,02 *
	[0,00]	[0,99]	[0,00]	[0,00]
land van herkomst - Somalië	0,03	0,04	-0,09 *	0,04 *
	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]
land van herkomst - Turkije	-0,00	0,02	-0,04	0,02
	[0,92]	[0,28]	[0,00]	[0,04]
geslacht - vrouw	0,01 *	0,02 *	-0,03 *	0,01 *
	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]
percentage jaren in APCG	-0,01 *	0,02 *	-0,03 *	0,01 *
	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]
N	1.650.448	1.511.551	1.511.551	1.511.551

p-waarde in vierkante haken (* p < 0.001)

Tabel 7.12: Resultaten lineaire regressieanalyses voor verschil in de overgang van vo naar vervolgonderwijs tussen nieuwkomers met verschillende migratieredenen en niet-nieuwkomers

	niet gestart met vervolgonderwijs	vervolgonderwijs op niveau eindexamen	vervolgonderwijs onder niveau eindexamen	vervolgonderwijs boven niveau eindexamen
intercept	0,07 *	0,80 *	0,12 *	0,07 *
	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]
migratiereden - arbeid	0,05 *	0,02	-0,04 *	0,02 *
	[0,00]	[0,02]	[0,00]	[0,00]
migratiereden - asiel	0,01 *	0,02 *	-0,06 *	0,04 *
	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]
migratiereden - overig en onbekend	0,04 *	0,01	-0,03 *	0,02 *
	[0,00]	[0,06]	[0,00]	[0,00]
geslacht - vrouw	0,01 *	0,02 *	-0,03 *	0,01 *
	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]
percentage jaren in APCG	-0,01 *	0,02 *	-0,03 *	0,01 *
	[0,00]	[0,00]	[0,00]	[0,00]
N	1.650.448	1.511.551	1.511.551	1.511.551

p-waarde in vierkante haken (* p < 0.001)